

1. INTRODUCERE	3		
Motivele învățării pe tot parcursul vieții	3		
Educator proiect	3		
Beneficiile învățării pentru adulți	3		
Despre adulți	4		
Educația adulților în Uniunea Europeană	4		
Furnizori de educație și formare informală	5		
Inițiativele UE	5		
Rezumatul	6		
2. PREZENTARE GENERALĂ A SISTEMELOR DE EDUCAȚIE A ADULȚILOR DIN ȚĂRILE PARTENERE: IRLANDA, POLONIA, ROMÂNIA	7		
Sistemul de educație a adulților din Polonia	7		
Sistemul de educație pentru adulți din Irlanda	9		
Sistemul de educație a adulților din România	11		
3. PROBLEME LEGATE DE EDUCAȚIA INCLUZIVĂ	13		
Educație incluzivă	13		
Planul de acțiune pentru Pilonul european al drepturilor sociale	13		
Incluziunea prin educație	14		
Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027	14		
Nu este vorba doar despre digitalizare și pactul verde - incluziunea adulților excluși prin educație	15		
Metode de incluziune prin educația adulților	16		
Bune practici în domeniul învățării incluzive a adulților - exemple din Polonia	17		
Educația incluzivă pentru migranții adulți - un exemplu din România	18		
Educația incluzivă a persoanelor cu handicap - un exemplu din Irlanda	18		
Educație continuă, educație incluzivă	19		
4. EDUCAȚIA ADULȚILOR DEFAVORIZAȚI - BUNE PRACTICI DIN IRLANDA, ROMÂNIA ȘI POLONIA	20		
Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji (LOWE) - bune practici în Polonia	20		
		Bune practici de la AESD în România	25
		Organizația Națională Irlandeză de Învățare a Adulților - AONTAS	28
		5. COMPETENȚELE EDUCATORILOR ADULȚILOR DEFAVORIZAȚI	33
		Principiile învățării în rândul adulților	33
		Definiția UNESCO	33
		Adulți defavorizați	34
		Tipuri de educație a adulților din grupuri defavorizate	34
		Motivațiile adulților și trainerii care le pot împuternici	35
		Competențele educatorilor adulți	35
		Educația grupurilor dezavantajate	35
		Baza empatiei	36
		Predarea persoanelor slab calificate	36
		Proiecte implementate în Polonia	36
		Un exemplu de educație a adulților în lume, alfabetizarea celor de irlandezi	37
		6. CUM SĂ INSPIRI ADULȚII SĂ ÎNVEȚE ÎNTR-O LUME POST-PANDEMICĂ?	39
		Învățarea în rândul adulților	39
		Provocări pentru educatori	39
		Cultura schimbului de cunoștințe în cadrul unei organizații	40
		Învățarea la distanță într-o lume post-pandemie	41
		7. COMPETENȚE HARTA	43
		Educator de adulți dezavuați	43
		Competențele-cheie ale unui formator	43
		Harta competențelor	45
		GLOSAR	48
		BIBLIOGRAFIE	49

1. INTRODUCERE

Motivele învățării pe tot parcursul vieții

Într-o societate în care angajații își schimbă locurile de muncă din ce în ce mai des, iar ritmul de implementare a inovațiilor și a noilor tehnologii este în continuă creștere, oamenii trebuie să dea dovadă de disponibilitate, precum și de deschidere către schimbări constante. Educația continuă se dovedește a fi expresia și, în același timp, forța motrice din spatele acestei abordări într-o anumită etapă a vieții. Aceasta este ceea ce vă permite să dobândiți noi abilități necesare pentru a supraviețui pe piața labour. În contextul învățării pe tot parcursul vieții, educația non-formală și informală devine la fel de importantă ca și omologul lor formal.

Țările Uniunii Europene au dezvoltat diferite forme de servicii de orientare pentru cursanții adulți și strategii specifice legate de educație. Cu toate acestea, oferta existentă nu este nici suficientă, nici suficient de atractivă pentru a ajunge la persoane care au nevoie în special de formare suplimentară și de completare a competențelor lor. Serviciile existente se concentrează adesea pe munca ad-hoc, pe termen scurt și mai puțin pe identificarea parcursurilor educaționale care conduc la ocuparea durabilă a forței de muncă și la incluziune socială. Din cauza lipsei procedurilor standardizate în sistemul de identificare și validarea cunoștințelor non-formale și informale, este extrem de dificil pentru profesioniștii din domeniul educației și orien-

tării adulților să orienteze adulții către programe de educație și formare suplimentare.

Proiectul Educator

Proiectul Educator - un pilon al incluziunii sociale în educația adulților este o încercare de a reflecta asupra unor aspecte importante care ar putea contribui la inversarea tendinței nefavorabile descrise mai sus.

În primul rând, este necesar să se gândească cu atenție și să se cartografieze competențele educatorilor care lucrează sau intenționează să lucreze cu adulți cu calificări scăzute. Personalul bine pregătit este extrem de important, astfel încât adulții să dorească să ajungă la educație într-un sistem informal. Datorită acestui fapt, educatorii vor avea posibilitatea de a adapta individual serviciul la nevoile și situația fiecărui adult.

Următorul pas va fi dezvoltarea de metode și modalități de lucru cu adulții cu calificări scăzute, astfel încât aceștia să fie motivați cât mai eficient posibil să își îmbunătățească în mod constant calificările. Proiectul va facilita, de asemenea, selectarea instrumentelor pentru lucrul cu adulții care au calificări scăzute și pentru a răspunde nevoilor lor într-un mod interesant și inspirat.

Beneficiile învățării pentru adulți

Beneficiile învățării pe tot parcursul vieții se extind dincolo de obținerea unui loc de muncă, îmbunătățindu-vă poziția pe piața labour. De fapt, astfel de activități contribuie, de asemenea, la obiective neeconomice, cum ar fi¹:

- self-realisation,
- îmbunătățirea sănătății;
- activitatea imunității c,
- incluziunea socială.

Cu toate acestea, potrivit datelor OCDE, persoanele sunt cele care trebuie să își completeze cel mai mult competențele², să participe mai puțin frecvent la diferite tipuri de formare.

Problema afectează în special adulții:

- cu calificări mai mici,
- persoanele strămutate;
- vârstnici,
- adulții angajați în poziții pe cale de dispariție de automatizare;
- angajați "non-standard" - muncă cu fracțiuni de normă și de gardă.

Potrivit informațiilor publicate de OCDE în 2021, există un decalaj între adulții cu un nivel scăzut de calificare și adulții cu înaltă calificare. Adulții slab calificați participă la formare cu până la 40 de puncte procentuale mai rar, iar odată cu creșterea vârstei diferența este și

1 Ruhose, Jens & Thomsen, Stephan L. & Weilage, Insa, 2019. "Beneficiile învățării în rândul adulților: formare profesională, capital social și câștiguri" *Economics of Education Review*, Elsevier, vol. 72(C), str. 166-186.

mai mare. De asemenea, este alarmant faptul că persoanele expuse riscului de a-și pierde locul de muncă din cauza automatizării sunt mult mai puțin dispuse (mai puțin frecvent cu 30 de puncte procentuale) să² participe la cursuri de formare decât adulții aflați în poziții mai puțin amenințate³.

Despre adulți

Trebuie remarcat faptul că experții OCDE, atunci când vorbesc despre persoane slab calificate, se referă la adulții care au cu adevărat nevoie de sprijin. Sunt oameni care pot îndeplini în cel mai bun caz sarcini de lectură foarte simple (de exemplu, texte scurte pe teme familiare).

Abilitățile adulților slab calificați în matematică sunt limitate la capacitatea de a rezolva sarcini simple sau într-un singur pas, inclusiv⁵:

- numărare
- Sortare
- operații aritmetice de bază;
- înțelegerea procentelor simple.

OCDE include adulții cu un nivel scăzut de calificare în rândul adulților cu studii slabe, adică al celor care nu au absolvit învățământul secundar sau echivalent și al adulților cu un nivel scăzut de competențe cognitive. Acestea sunt persoane care ating un nivel de competență 1 sau mai mic în dimensiunea de citire, scriere și / sau calcul în PIAAC - Programul de evaluare internațională a competențelor adulților.⁶

PIAAC, Studiul internațional privind competențele adulților, este realizat în peste 40 de țări și măsoară trei abilități de bază: înțelegerea textului, raționamentul matematic și rezolvarea problemelor.

Dacă adoptăm criteriile Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, se pare că mai mult de o cincime dintre adulții din țările OCDE au competențe scăzute: 22 % au un nivel scăzut de educație și chiar mai mulți au un nivel scăzut de competențe cognitive. În țările în care sunt disponibile date, în medie, 26,3% dintre adulți sunt capabili să finalizeze cel mult unele sarcini foarte de bază de citire și / sau matematică⁷.

În plus, merită subliniat faptul că un obstacol important în calea participării sociale și economice a acestor adulți este, de asemenea, competențele digitale scăzute, ceea ce împiedică, în plus, utilizarea

deplină a oportunităților oferite de instrumentele moderne, iar includerea lor prin îmbunătățirea competențelor este o provocare serioasă⁸.

Educația adulților în Uniunea Europeană

În 2020, proporția persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani din UE care au participat la educație sau formare a fost de 9,2 %, potrivit Eurostat. Asta e 1.6pps. mai puțin față de 2019. O parte din acest declin poate fi explicată de pandemia de COVID-19, care a fost legată, printre altele, de demisia de la antrenamentele efectuate în regim staționar. Danemarca, Finlanda și Suedia se remarcă deosebit de bine în comparație cu alte țări din UE - în aceste țări, procentul adulților care participă la învățarea pe tot parcursul vieții este cuprins între 20 și 28,6 %. În afară de acestea, doar Estonia, Țările de Jos și Luxemburg se pot lăuda cu o rată de participare de 15 % la educația continuă. La polul opus, există țări pentru care acest indicator nu a depășit 4%: Polonia, România, Bulgaria, Slovacia și Croația. Datele din fiecare țară arată cât de dificil este să se îndeplinească ipotezele - în 2009, a fost adoptat cadrul de cooperare europeană în domeniul educației și

2 OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, s. 12 i 132/133, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>

3 OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>

4 OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>

5 OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>

6 OCDE Programul de evaluare internațională a competențelor adulților <https://www.oecd.org/skills/piaac/>

7 OCDE, 2019, Getting Skills Right: Implicarea adulților slab calificați în procesul de învățare, www.oecd.org/employment/emp/engaging-low-skilled-adults-2019.pdf

8 Institutul de Cercetare a Pieței, Consumului și Ciclului Economic, condus de Krzysztof Głomb, 2019, Raport Competențe ale viitorului în vremuri de perturbare digitală <https://digitalpoland.org/assets/publications/kompetencje-przyszlosci-w-czasach-cyfrowej-dysrupcji/kompetencje-przyszlosci-w-czasach-cyfrowej-dysrupcji-raport.pdf>

formării, conform căruia, până în 2020, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să urmeze ipotezele învățării pe tot parcursul vieții⁹.

În medie, femeile sunt mai susceptibile de a învăța de-a lungul vieții decât bărbații, deși diferențele nu sunt mari; Indicatorii din 2020 arată că 10% dintre femei, comparativ cu 8,3% dintre bărbați învață prin învățarea pe tot parcursul vieții. Tendința inversă a avut loc în patru țări: Republica Cehă, Germania, Grecia și Cipru. Singura țară cu valori egale pentru ambele sexe a fost România. Schimbările în atitudinea femeilor și a mea n pot fi văzute dacă ne uităm la rezultatele Sondajului privind educația adulților (AES), care se desfășoară la fiecare 5-6 ani. Cele mai recente date ale AES sunt pentru 2016 și arată că bărbații aveau mai multe șanse să își îmbunătățească calificările în Cipru, Republica Cehă, Ungaria și Italia. Opusul a fost cazul Estoniei, Finlandei, Letoniei, Suediei și Lituaniei. Rezultatele AES indică faptul că între persoanele mai tinere¹⁰ (cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani) și cele în vârstă (cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani) există diferențe mari care se ridică la aproximativ 20%. Adulții cu studii superioare au grijă de dezvoltarea lor în domeniul educației mult mai des decât cei care au absolvit doar gimnaziul.

Furnizori de educație și formare informală

Potrivit sondajului Eurostat din 2016 privind educația adulților, angajatorii au fost cei mai frecvenți organizatori de activități informale de educație și formare, asigurând peste o treime (33,7 %) din astfel de activități în UE. Aceștia au oferit aproape două treimi din educația și formarea non-formală în Bulgaria și trei cincimi în Ungaria. În rândul furnizorilor mai puțin populari de educație și formare non-formală din întreaga UE, instituțiile de educație și formare non-formală au avut o importanță relativă, ceea ce s-a observat în special în Polonia (48,7 %) și Slovenia (36,7 %). În Lituania și Finlanda, instituțiile de învățământ formal (școli, universități și centre educaționale) joacă un rol important, în timp ce în Suedia - instituții comerciale pentru care educația și formarea nu¹¹ sunt principalele activități¹².

Inițiativele UE

Educația și formarea profesională sunt componente-cheie ale sistemelor de învățare pe tot parcursul vieții. Procesul de la Copenhaga, înființat în 2002, oferă baza pentru cooperarea în domeniul educației

și formării profesionale între 33 de țări europene. Obiectivul general este de a încuraja mai multe persoane să utilizeze într-o mai mare măsură ucenicile, fie în școală, în învățământul superior, la locul de muncă sau în cursuri private. Activitățile și instrumentele dezvoltate ca parte a acestui proces au scopul de a permite utilizatorilor să combine și să utilizeze cunoștințele dobândite de-a lungul timpului, atât într-un context formal, cât și non-formal¹³.

Recent, la 24 noiembrie 2020, Consiliul Uniunii Europene a adoptat o recomandare privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, justiție socială și reziliență. Acesta stabilește principiile-cheie pentru a asigura o educație și o formare profesională eficientă, adaptându-le la nevoile pieței forței de muncă și oferă oportunități de învățare de înaltă calitate atât pentru tineri, cât și pentru adulți. Acesta pune un accent deosebit pe creșterea flexibilității în domeniul EFP, pe creșterea oportunităților de învățare la locul de muncă și de ucenicie¹⁴.

În angajamentul social de la Porto, semnat la 7 mai 2021, Parlamentul European, Consiliul UE, partenerii sociali europeni și¹⁵ organizațiile societății civile au aprobat obiectivul ca, până în 2030, cel puțin 60 % din toți cetățenii adulți ai UE să participe la formare.

9 Eurostat, 2020, Educație și formare – Prezentare generală <https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/overview>

10 Eurostat, 2020, Sondaj privind educația adulților <https://www.eui.eu/Research/Library/ResearchGuides/Economics/Statistics/DataPortal/AES>

11 Comisia Europeană, 2016, Furnizori de activități de educație și formare non-formală [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_\(%C2%B9\)_\(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_(%C2%B9)_(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364).png)

12 Comisia Europeană, 2016, Furnizori de activități de educație și formare non-formală [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_\(%C2%B9\)_\(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_(%C2%B9)_(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364).png)

13 Centrul pentru Informare și Documentare Europeană, Sesiunea 2002 a Consiliului European de la Copenhaga <https://oide.sejm.gov.pl/oide/images/files/dokumenty/konkluzje/kopenhaga200212.pdf>

14 Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență 2020/C 417/01 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

15 Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență 2020/C 417/01 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

Până în 2030, cel puțin 60 % dintre cetățenii adulți ai UE ar trebui să participe la formare.

Agenda europeană pentru competențe prezintă un plan cincinal pentru a ajuta persoanele fizice și întreprinderile să își dezvolte și să utilizeze competențe mai multe și mai bune. Acțiunile agendei pentru competențe se referă, de asemenea, la instrumente și inițiative de sprijinire a oamenilor în parcursurile lor de învățare pe tot parcursul vieții¹⁶.

Consiliul UE a ridicat, de asemenea, acest subiect în orientările privind ocuparea forței de muncă.

Decizia 2020/1512 din 13 octombrie 2020 s-a axat pe creșterea ofertei de forță de muncă și îmbunătățirea accesului la locuri de muncă, aptitudini și competențe¹⁷.

În document, Consiliul UE invită statele membre să permită tuturor să anticipeze și să se adapteze mai bine la nevoile pieței forței de muncă, în special prin creșterea continuă a competențelor și reconversia profesională.

Rezumat

Învățarea pe tot parcursul vieții poate avea loc atât în cadrul, cât și în afara sistemelor formale de educație și formare. Este o expresie a

investițiilor în oameni și cunoștințe, precum și popularizarea dobândirii de competențe de bază (inclusiv digitale) și extinderea oportunităților pentru forme inovatoare și mai flexibile de învățare. Activitățile întreprinse în acest domeniu ar trebui să vizeze asigurarea accesului egal și deschis al persoanelor de toate vârstele la oportunități de învățare de înaltă calitate și la o varietate de experiențe educaționale.

Factorii de decizie politică au recunoscut de mult timp că învățarea în rândul adulților este esențială pentru lucrători, întreprinderi și eco-

nomii întregi pentru a preveni deprecierea capitalului uman și pentru a rămâne competitivă într-un mediu de lucru global și în continuă schimbare. Există numeroase dovezi că educația adulților le permite angajaților sau persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă să își mențină și să își îmbunătățească competențele, să dobândească competențele necesare pentru a reuși pe piața forței de muncă și să consolideze reziliența generală la șocurile externe, cum ar fi pandemia de COVID-19¹⁸.

¹⁶ Comisia Europeană, Agenda europeană pentru competențe <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

¹⁷ Consiliul Europei, 2020, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Decizia Consiliului UE 2020/1512 din 13 octombrie 2020 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D1512&from=ES>

¹⁸ OCDE (2021), "În ce măsură adulții participă în mod egal la educație și învățare?", în Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris <https://doi.org/10.1787/7d242daf>

2. PREZENTARE GENERALĂ A SISTEMELOR DE EDUCAȚIE PENTRU ADULȚI DIN ȚĂRILE PARTENERE: IRLANDA, POLONIA, ROMÂNIA

Fiecare țară are o serie de cuvinte cheie și termeni care descriu și definesc învățarea pe tot parcursul vieții, inclusiv învățarea în rândul adulților. În scopul proiectului, Partenerii au decis că sistemul de învățare a adulților acoperă activități în domeniul educației formale și al educației non-formale pentru persoanele de peste 25 de ani care au finalizat sau au oprit calea educației formale.

Sistemul de învățare a adulților acoperă activități în domeniul educației formale și non-formale pentru persoanele de peste 25 de ani care și-au încheiat sau și-au oprit calea educației formale.

Sistemul de educație a adulților din Polonia

1. Date despre învățarea polonezilor adulți.

1.1. Structura calificărilor

În Polonia, 7% dintre adulți (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) au doar studii primare (ISCED 0-2), 60% au studii secundare (ISCED

3-4), iar 33% au studii superioare (ISCED 5-8). 6% dintre femei și 7% dintre bărbați au cel mult învățământ primar. Pe de altă parte, în cazul învățământului secundar și superior se poate observa o discrepanță semnificativă între procente în funcție de criteriul de gen. Peste 66% dintre bărbați au studii medii și 27% au studii superioare, în cazul femeilor aceste valori fiind de 54%, respectiv 39%¹⁹.

Cel mai mare procent de persoane cu studii primare este în grupa de vârstă 50-64 de ani. În același timp, cel mai mare procent de persoane cu studii superioare este în grupa de vârstă mai tânără, adică 30-39 de ani.

1.2. Nivelul competențelor de bază

Conform rezultatelor PIAAC, în Polonia există o proporție mare de persoane cu un nivel scăzut de calificare. Pe o scară de cinci puncte, capacitatea de a înțelege un text, aproape o cincime din populația poloneză adultă este evaluată la 1 sau mai jos, iar în domeniul raționamentului matematic - aproape un sfert. În același timp, grupul de persoane cu un nivel de calificare de 4 sau 5 este relativ mai puțin numeros în Polonia decât în alte țări OCDE²⁰.

1.3. Participarea la educație și formare

Potrivit datelor Eurostat, în 2021, doar 5,4% dintre polonezii adulți (²¹cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) au participat la educație și formare în cele 4 săptămâni anterioare sondajului. Polonezii aleg în primul rând educația non-formală (4,6%) și formarea profesională (3,5%).

Persoanele care nu au beneficiat de mai mult de învățământul primar (1,1%) au participat la cel mai mic nivel de formare. Cei mai activi din punct de vedere educațional sunt cei mai calificați (11,2%).

Participarea la educație și formare arată mai bine în cele 12 luni anterioare sondajului. Potrivit datelor sondajului privind educația adulților, în 2016, 25,5% dintre polonezii adulți au dobândit noi competențe sau le-au îmbunătățit. În acest caz, educația non-formală domină (22%), iar participarea persoanelor cu studii superioare (43,2%)²² domină, de asemenea.

Doar 12% dintre polonezii adulți declară că și-ar dori să se dezvolte, dar nu pot face acest lucru din cauza dificultăților private sau profesionale. În același timp, peste 61% dintre polonezii adulți spun că nu doresc să participe la educație și formare.

¹⁹ polon.nauka.gov.pl, clasificare ISCED <https://polon.nauka.gov.pl/pomoc/knowledge-base/5755/>

²⁰ Sondajul internațional PIAAC privind competențele adulților <https://piaac.pbs.pl/badanie-piaac/>

²¹ Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

²² GUS, 2016 https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5488/3/3/1/ksztalcenie_doroslych_2016.pdf

2. Cadrul juridic, gestionarea și coordonarea

Documentul strategic de bază care definește sistemul polonez de învățare a adulților este Strategia integrată privind competențele 2030²³.

Conform ipotezelor adoptate, Strategia integrată pentru competențe 2030 constă în două părți:

- Strategia integrată pentru competențe 2030 (partea generală) - adoptată de Consiliul de Miniștri la 25 ianuarie 2019.
- Strategia integrată pentru competențe 2030 (partea detaliată). Politica de dezvoltare a competențelor în conformitate cu ideea învățării pe tot parcursul vieții - adoptată de Consiliul de Miniștri la 28 decembrie 2020.

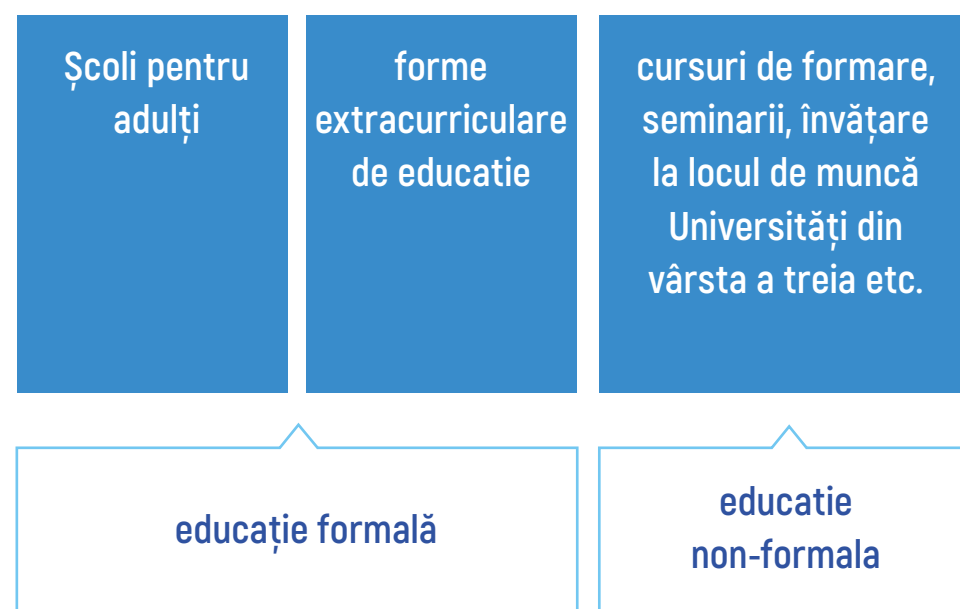
Strategia include șase domenii prioritare:

- Rabordarea nivelului de competențe-cheie la copii, adolescenți și adulți;
- dezvoltarea și diseminarea unei culturi a învățării orientate spre dezvoltarea activă și continuă a competențelor;
- creșterea participării angajatorilor la dezvoltarea și o mai bună utilizare a competențelor;
- construirea unui sistem eficient de diagnosticare și informare cu privire la starea actuală
- a nevoilor de calificare și de calificare;

- dezvoltarea unor mecanisme eficiente și permanente de cooperare și coordonare interministerială și intersectorială în domeniul dezvoltării competențelor;
- asigurarea egalității de șanse în ceea ce privește accesul la dezvoltare și posibilitatea de a utiliza competențele.

Strategia integrată pentru competențe 2030 creează un cadru pentru activitățile părților interesate implicate în procesele de dobândire și dezvoltare a competențelor²⁴.

Sistemul de învățare a adulților din Polonia este format din trei piloni:

Aspectele legate de educația formală (educație) sunt reglementate de Legea educației. În plus, unele aspecte din educația formală și non-formală sunt definite în lege²⁵.

referitoare la Sistemul integrat de calificări și Regulamentul ministrului dezvoltării și finanțelor din 29 august 2017 privind registrul entităților care furnizează servicii de dezvoltare²⁶. De asemenea, ar trebui menționate reglementările ministerelor individuale în contextul dezvoltării calificărilor profesionale și a formării șomerilor.

3. Principalele instrumente care sprijină sistemul de învățare a adulților

- **Sistemul integrat de calificări și Registrul integrat al calificărilor** - în vigoare din 15 ianuarie 2016. Ministrul coordonator al IQS este ministrul Educației. Actul definește termeni precum: calificări, calificări complete, calificări parțiale, calificări de piață, calificări reglementate.

Sistemul integrat de calificări trebuie să asigure:

- calitatea calificărilor acordate;
- recunoașterea rezultatelor învățării în educația non-formală și prin învățarea informală;
- acumularea realizărilor și recunoașterea acestora;
- informații privind calificările disponibile în Polonia;

²³ Comisia Europeană, Eurydice https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_pl

²⁴ Miniștrii două Educații i Nauki, 2020 <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zintegrowana-strategia-umiejetnosci-2030-czesc-szczegolowa--dokument-przyjety-przez-rade-ministrow>

²⁵ Cancelaria Sejmului, 2016, Legea din 14 decembrie 2016, Legea educației <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20200000910/U/D20200910Lj.pdf>

²⁶ Cancelaria Sejmului, Sistemul Integrat de Calificări, creves și dosare <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/ByKeyword.xsp?key=Zintegrowany%20System%20Kwalifikacji>

1. compararea calificărilor obținute în Polonia cu calificările din alte țări ale Uniunii Europene.
- **Baza de date a serviciilor de dezvoltare**²⁷ - a fost lansată în 2016 în cadrul primului proiect "Dezvoltarea și întreținerea Registrului național al serviciilor de dezvoltare" (perioada de implementare 2015 - 2018). Acesta a înlocuit motorul de căutare pentru servicii de instruire - "Inwestycja w Kadry". Conceptul bazei a fost dezvoltat în cadrul consultărilor publice la care au participat reprezentanți ai comunităților interesate de soluții în domeniul învățării pe tot parcursul vieții și adaptabilitatea întreprinderilor și a angajaților acestora. Aceasta presupune posibilitatea unei alegeri libere a entității cu care antreprenorii și angajații lor își vor îmbunătăți calificările. Baza face o modalitate simplă și rapidă de a găsi servicii de dezvoltare care să răspundă nevoilor utilizatorilor. Datorită unui motor de căutare extins, cu o gamă largă de filtre și un formular standardised pentru raportarea și prezentarea serviciului, fiecare utilizator are posibilitatea de a compara ofertele care îi interesează. Sistemul de evaluare a serviciilor de dezvoltare inclus în baza de date a serviciilor de dezvoltare oferă posibilitatea de a evalua serviciile furnizate, iar pe de altă parte, este un element important în procesul de selectare a unui serviciu sau a unui furnizor de servicii pentru alți utilizatori. De asemenea, oferă posibilitatea de a comanda un "serviciu personalizat", adică unul care răspunde direct nevoilor utilizatorilor.

Sistemul de educație a adulților din Irlanda

1. Structura calificărilor

În Irlanda, 12% dintre adulți (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) au²⁸ doar studii primare (ISCED 0-2), învățământul secundar (ISCED 3-4) poate fi beneficiat de 35% din populație, în timp ce 53% au studii superioare (ISCED 5-8).

În cazul persoanelor care au doar învățământ primar, există diferențe semnificative în ceea ce privește numărul femeilor (40%) și al bărbaților (60 %). Pe de altă parte, se pot observa discrepanțe foarte mici în cazul învățământului secundar și superior. Peste 51% dintre bărbați au studii medii, iar 45% au studii superioare, în cazul femeilor aceste valori fiind de 49%, respectiv 55%²⁹.

1.1. Nivelul competențelor de bază

În 2017, puțin mai puțin de unul din zece (8,6%) dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani au participat la educația formală în cele 12 luni anterioare sondajului, iar aproximativ cinci din zece (49,5%) adulți au participat la educația non-formală. Mai mult de jumătate (53,9%) dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani au participat la învățarea pe tot parcursul vieții în ultimele 12 luni, iar puțin peste șase din zece (62,1%) au participat la activități de învățare informală.

Tinerii au fost mai predispuși să participe la activități educaționale formale în ultimele 12 luni. De exemplu, 14,7% dintre cei cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani au participat la activități educaționale formale, comparativ cu 2,9% dintre cei cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani.

Sondajul OCDE privind competențele adulților arată că 17,9 % dintre irlandezi se află la sau sub nivelul 1 pe scara de alfabetizare în cinci puncte. La acest nivel, este posibil ca persoana să nu poată înțelege informațiile scrise de bază.

25% dintre irlandezi au un scor mai mic sau mai mic de nivelul 1 în ceea ce privește numărul. La acest nivel, o persoană poate avea dificultăți în efectuarea calculelor matematice simple. 42% dintre adulții irlandezi obțin punctaje la sau sub nivelul 1 în utilizarea tehnologiei pentru a rezolva probleme și a finaliza sarcinile.

1.2. Participarea la educație și formare profesională

Tinerii întreprind mai des activități educaționale online. În martie 2020, 19% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 44 de ani au făcut un curs online, comparativ cu 13% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 45 și 59 de ani³⁰.

și doar 6% dintre persoanele cu vârsta de peste 60 de ani. Proporția persoanelor cu vârste cuprinse între 16 și 44 de ani care utilizează alte materiale de învățare online a fost de 32% în martie 2020,

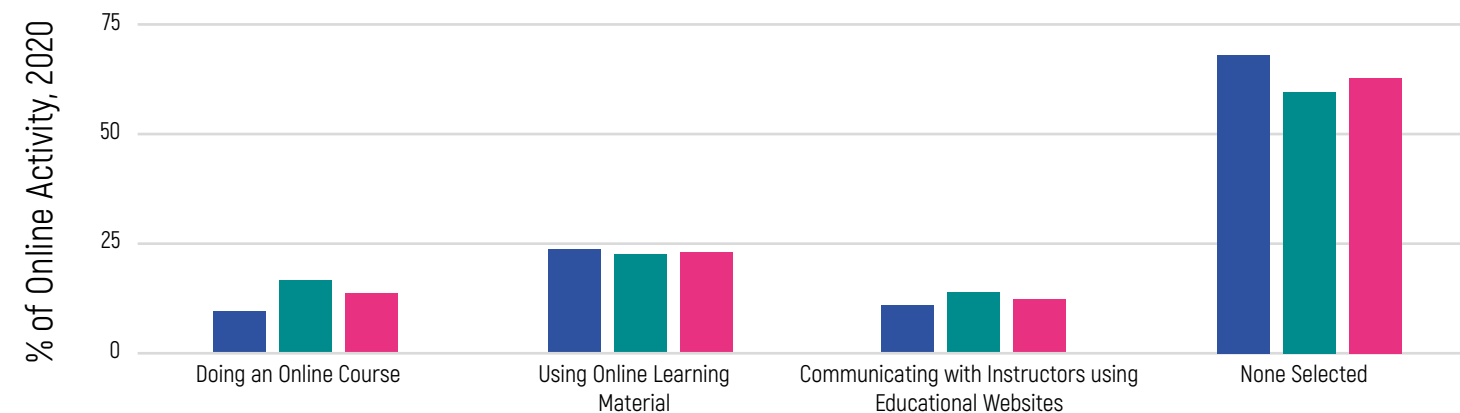
27 PARP <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/>

28 Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

29 Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

30 Central Biroul de statistică, ODD-urile ONU din Irlanda pentru 2019 - Raport privind indicatorii pentru obiectivul 4 Educație de calitate <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-sdg4/irelandsunsdgs2019-reportonindicatorsforgoal4qualityeducation/adulteducation/>

comparativ cu 24% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 45 și 59 de ani și doar 8% dintre cei cu vârsta de peste 60 de ani. Aproximativ o cincime (21%) dintre persoanele cu vârste cuprinse între 16 și 44 de ani au comunicat cu instructorii sau au folosit site-uri / portaluri educaționale și 12% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 45 și 59 de ani. Persoanele în vârstă de peste 60 de ani nu au beneficiat de educație online.

Sursa: CSO, Adult Education Survey.

2. 2. Cadrul juridic, gestionarea și coordonarea

Departamentul educației (DE) este responsabil pentru politica, furnizarea, finanțarea și reglementarea educației la toate nivelurile. Din 2010³¹, DES este responsabil pentru sectorul formării profesionale.

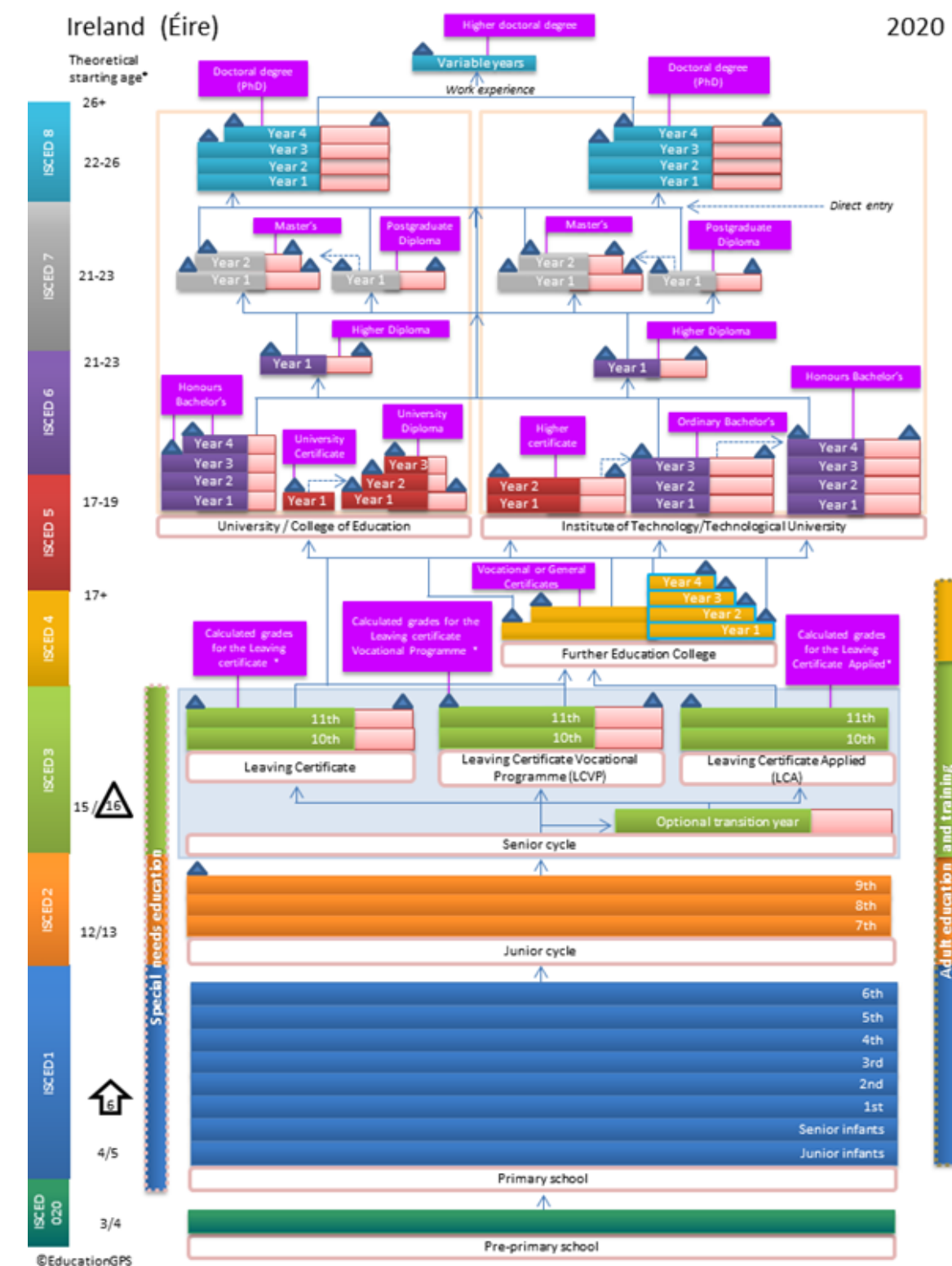
În Irlanda, bărbații sunt mai puțin predispuși decât femeile să urmeze o carieră. În 2019, 36% dintre absolvenții școlilor profesionale din învățământul secundar superior erau bărbați, față de 55% în medie în țările OCDE.

În Irlanda, 62 % dintre femeile cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani au avut o calificare în învățământul superior în 2020 , comparativ cu 54 % dintre colegii lor de sex masculin.

În 2018, Irlanda a investit un total de 9.921 usd per student în instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 10.454 USD în medie în țările OCDE. Aceasta reprezintă 3,3% din PIB, față de 4,9% în medie în țările OCDE.

În 2019, toți copiii cu vârste cuprinse între 3 și 5 ani au fost înscriși în ECEC și în învățământul primar din Irlanda, comparativ cu 88% în medie în țările OCDE.

Diagrama sistemului de educație a adulților este prezentată mai jos:

Sursa: OCDE, 2020

<https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=IRL>

Documentul strategic fundamental care definește sistemul irlandez de învățare este³².

- **Planul pentru 2017 privind asigurarea egalității de șanse în școli (DEIS)** - a fost o inițiativă politică majoră care abordează inegalitățile educaționale. Acesta se bazează pe Planul DEIS pentru incluziunea educațională (2005), care a oferit o serie de sprijin specific școlilor celor mai defavorizate. Din 2017, au fost adăugate 79 de școli și 30 au primit sprijin sporit, inclusiv programe care vizează tranziția, bunăstarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.
- DEIS a introdus, de asemenea, noi obiective pentru păstrarea și progresul studenților, precum și inițiative de îmbunătățire a alfabetizării adulților și a alfabetizării familiale.
- **Strategia națională de îmbunătățire a competențelor de citire și calcul** (2011-2020) a vizat creșterea standardelor în ECEC și în învățământul obligatoriu prin mobilizare pentru acțiune: profesori, directori de școli, părinți și comunitate, evaluare comunitară, curriculum, evaluare și sprijin pentru persoanele cu nevoi suplimentare.

Irlanda a întreprins o reorganizare a sectorului său de educație suplimentară în 2013. A fost creat un nou organism central pentru continuarea educației și formării profesionale (Seirbhís Oideachais Leanúnaigh agus Scileanna - SOLAS), aducând orientare strategică sectorului³³.

33 De comitete de formare profesională au fost înlocuite de 16 consilii pentru educație și formare (ETB) pentru a integra mai bine formarea

și educația, pentru a spori capacitatea de reacție a sistemului și de a îmbunătăți calitatea ofertei.

Programele SOLAS și ETB dezvoltă competențe atât pentru persoanele care lucrează, cât și pentru șomeri, facilitează tranziția la locul de muncă și alocă resurse școlilor profesionale și colegiilor comunitare.

Sistemul de educație a adulților din România

1. Structura calificărilor

În România, ³⁴procentul adulților (cu vârste cuprinse între 25 și 64 ani) cu studii primare (ISCED 0-2) și superior (ISCED 5-8 ani) este de 19% fiecare, respectiv, în timp ce majoritatea persoanelor au studii medii (ISCED 3-4) 62%.

În cazul educației femeilor și bărbaților din România, nu există o discrepanță clară între sexe.

2. Nivelul competențelor de bază

Participarea la învățarea în rândul adulților și accesul la acestea rămân la un nivel foarte scăzut, în ciuda necesității de a moderniza și recalifica forța de muncă. Participarea la învățarea în rândul adulților a fost de 1,1 % în 2017, cu mult sub media UE de 10,9 %. Competențele digitale ale populației se îmbunătățesc, dar sunt în continuare printre cele mai scăzute din UE: în 2017, doar 29 % din populație avea cel puțin compe-

tențe digitale de bază (în comparație cu media UE de 57 %). Competențele societății sunt inadecvate nevoilor economiei moderne³⁵.

3. Cadrul juridic, gestionarea și coordonarea

Ministerul Educației organizează și gestionează sistemul național de educație, cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în parteneriat cu instituțiile subordonate și coordonate³⁶.

Cadrul legal general pentru organizarea, administrarea și funcționarea învățământului în România se stabilește prin:

- Constituția (cap. 2, cap. 32);
- Legea educației naționale - legea organică,
- actele ordinare și ordonanțele guvernului;
- procedurile și reglementările detaliate se stabilesc prin hotărâri de guvern și ordine ale Ministerului Educației,
- sistemul național de învățământ.

Învățământul preuniversitar din România:

- învățământ primar - anul 0-4 (de la vârsta de 6 ani);
- gimnaziu - clasele 5-8,
- liceu - anul 9 -12 / școală tehnică - anul 9 -13 / școală profesională - clasele 9 -11.
- Învățământul obligatoriu se încheie cu anul 10.

32 OCDE, 2020 Perspectiva politicii educaționale Irlanda <https://www.oecd.org/education/policy-outlook/country-profile-Ireland-2020.pdf>

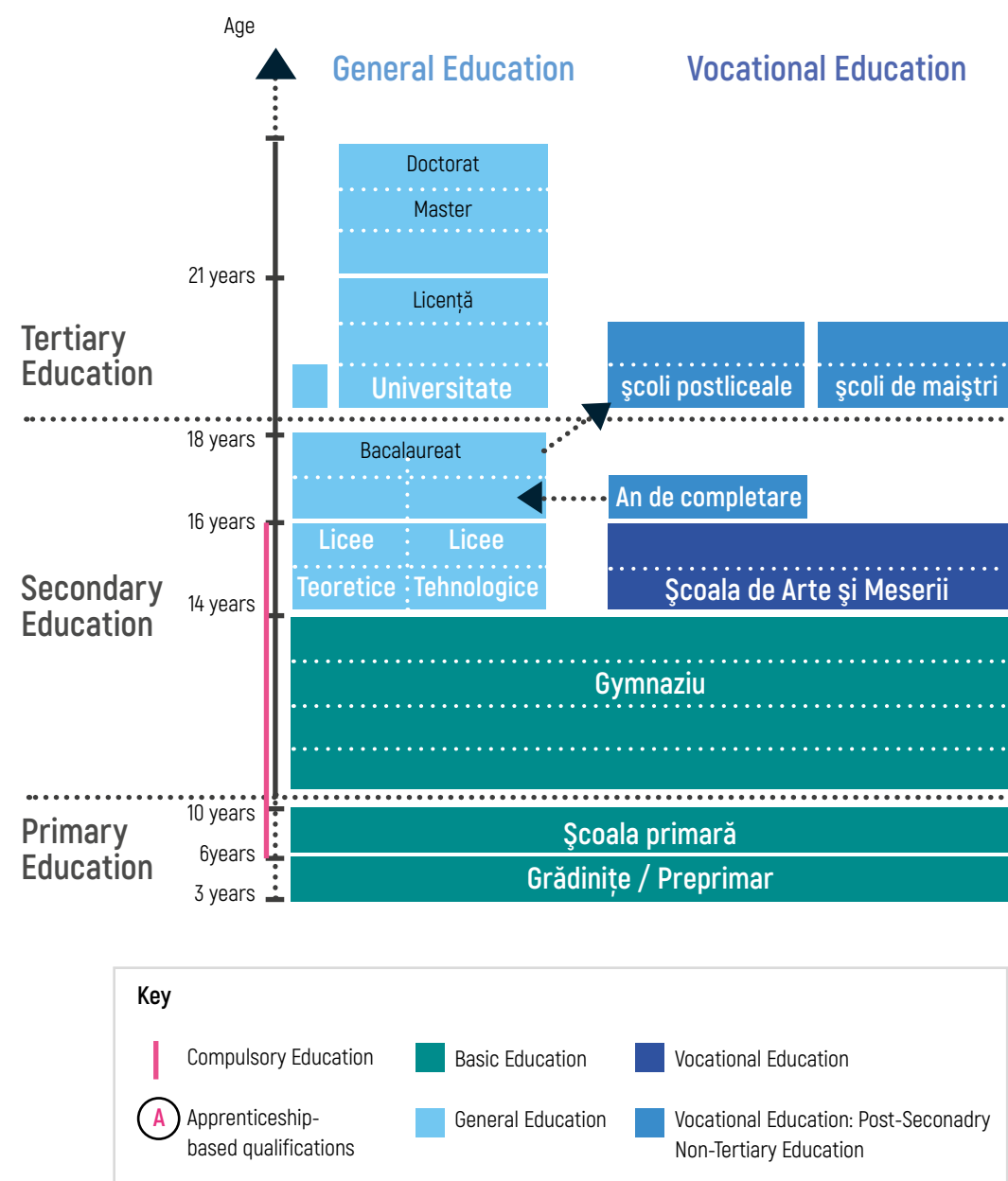
33 Seirbhís Oideachais Leanúnaigh agus Scileanna (SOLAS) [http://ga.negapedia.org/articles/Seirbh%C3%ADs_Oideachais_Lean%C3%BAnaigh_agus_Scileanna_\[SOLAS\]](http://ga.negapedia.org/articles/Seirbh%C3%ADs_Oideachais_Lean%C3%BAnaigh_agus_Scileanna_[SOLAS])

34 Eurostat <https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

35 Comisia Europeană, Eurydice, România <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/romania/overview>

36 Comisia Europeană, Eurydice, România <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/romania/overview>

Romanian Education System

Sursa: Observatorul European al Învățării Serviciilor în Învățământul Superior, Cadrul învățământului superior din România
<https://www.eoslhe.eu/higher-education-framework-in-romania/>

Educația adulților acoperă programe de formare la toate nivelurile de calificare, organizate în sectorul public sau privat.

- La nivel public, Institutul de Stiinte ale Educatiei deruleaza cursuri de formare prin care promoveaza reforma educatiei.
- Centrul de Formare a Profesorilor oferă cursuri de dezvoltare profesională în legătură cu sistemul de competențe profesionale și transversale al cadrelor didactice și cu politicile și strategiile educaționale naționale și europene.

România are una dintre cele mai scăzute rate de participare a forței de muncă din UE, iar populația sa în vârstă de muncă a scăzut constant din 2008, în timp ce deficitul nostru de competențe este în creștere. Prin urmare, este necesar să se utilizeze mai bine resursele umane existente și să se investească în competențele actuale și în forța de muncă viitoare. Cu toate acestea, sistemul de educație și formare se străduiește să ofere competențele de care țara are nevoie din cauza provocărilor legate de calitate, echitate și adaptarea pe piața forței de muncă.

Numărul persoanelor care abandonează timpuriu școala rămâne ridicat, în special în zonele rurale și în rândul romilor. Mulți dintre tinerii de 15 ani care sunt viitoarea forță de muncă a României nu au abilitățile de bază necesare pentru a rezolva problemele cu care adulții de astăzi se confruntă în mod obișnuit. Sărăcia educațională este deose-

bit de acută în rândul persoanelor defavorizate, ceea ce exacerbează inegalitățile sociale. Competențele digitale ale publicului larg și ale tinerilor sunt sub media UE. Mai puțin de o treime dintre românii cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani au cel puțin competențe digitale de bază, comparativ cu media UE de 58%. Disponibilitatea specialiștilor cu studii superioare este limitată de numărul de absolvenți - se estimează că aproape 40% dintre absolvenții de universitate din România cu vârste cuprinse între 24 și 64 de ani au emigrat.

Există o neconcordanță semnificativă a competențelor, o proporție ridicată de persoane cu studii superioare fiind supracalificate în raport cu ocupațiile ir sau angajate într-un sector care nu corespunde domeniului educației lor. Mulți angajatori percep programele școlare din învățământul secundar și superior ca fiind prea abstracte, implementate cu un accent insuficient pe aplicarea practică a cunoștințelor și rezolvarea problemelor și că au fost utilizate metode de predare învechite care se concentrează mai degrabă pe memorii decât pe rezolvarea problemelor și colaborarea în echipă.

Nu există un sistem de prognoză a competențelor care să poată fi utilizat în planificarea programelor vet și de învățământ superior, deși se preconizează că acesta va fi dezvoltat ca o condiție prealabilă pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene (2021-2027). În ciuda cererii mari de formare pentru a ține pasul cu tendințele economice și pentru a crește reziliența forței de muncă, participarea la programele de învățare a adulților este foarte scăzută.

3. Probleme legate de educația incluzivă

Educație incluzivă

Problema incluziunii sociale, menționată și în literatura de specialitate ca integrare socială, ar trebui luată în considerare împreună cu problema excluziunii sociale. Recunoașterea fenomenului excluziunii și discuțiile despre acesta au facilitat căutarea unor metode de remediere a situației în care indivizii sau grupurile întregi sunt excluse de la participarea la viața socială.

Se presupune că problema excluziunii sociale a fost ridicată pentru prima dată în Franța în anii 1970. La acea vreme, doar persoanele aflate într-o situație economică dificilă erau considerate excluse din punct de vedere social. La mijlocul anilor 1980, termenul a fost extins pentru a include "nu numai aspectele materiale, ci și cele spirituale și simbolice ale fenomenului". După cum observă Janie Percy-Smith, incluziunea și excluziunea socială au apărut în discursul Comunităților Europene în timpul mandatului lui Jacques Delors, un economist și politician francez care a prezidat Comisia Europeană în 1985-1995^{37,38,39}.

Inițial, Comunitatea Economică Europeană a desfășurat activități-pilot, dar lipsa unor temeuri juridice a însemnat că acestea au fost

contestate. Tratatul de la Amsterdam (TA) din 1999 a schimbat situația. Astfel cum se menționează la articolul 117, atât Comunitatea, cât și statele membre urmăresc:

- promovarea ocupării forței de muncă
- îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă
- protecție socială adecvată
- consolidarea dialogului între partenerii sociali
- dezvoltarea resurselor umane care să permită creșterea și menținerea nivelului de ocupare a forței de muncă
- contracararea excluziunii sociale⁴⁰.

După intrarea în vigoare a TA, a fost înființat Comitetul pentru protecție socială, al cărui rol este de a promova cooperarea dintre țările Uniunii Europene și Comisia Europeană în domeniul politicii de protecție socială. Printre altele, CPS publică rapoarte anuale privind incluziunea socială⁴¹.

În cel mai recent studiu, CPS subliniază că, în anii anteriori izbucnirii pandemiei de COVID-19, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie și excluziune socială a scăzut treptat - cu un total de aproximativ 2,3

milioane. Cu toate acestea, acest lucru nu a contribuit la îndeplinirea ipotezelor adoptate în strategia «Europa 2020» - încă din 2010, șefii de stat și de guvern au declarat că, după un deceniu, numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie și excluziune va scădea cu 20 de milioane. Planul în rândul statelor membre ale UE a fost pus în aplicare în jumătate din suma presupusă, deși este demn de remarcat faptul că, în cazul Poloniei - cifrele au fost mai mari decât și-a asumat inițial guvernul. În Polonia, s-a planificat ca 1,5 milioane de persoane să fie scoase din sărăcie sau incluse social, în timp ce schimbarea pozitivă a afectat 4,8 milioane de persoane⁴².

Planul de acțiune pentru Pilonul european al drepturilor sociale

În 2021, Comisia Europeană a revizuit ipotezele și a prezentat un plan de acțiune pentru Pilonul european al drepturilor sociale. Potrivit acesteia, până în 2030, numărul persoanelor care trăiesc în sărăcie va scădea cu 15 milioane, dintre care 1/3 ar trebui să se refere la copii. Deși acest obiectiv este fundamental, merită să ne uităm la celelalte

37 Dan Allman, Sociologia incluziunii sociale, SAGE Open, 2013, <https://doi.org/10.1177/2158244012471957> [accesat pe 15 octombrie 2022].

38 H. Silver, Excluderea și solidaritatea socială: trei paradigme, Revista Internațională a Muncii, vol. 133, 1994.

39 J. Percy-Smith, Răspunsuri politice la excluziunea socială: spre incluziune, Buckingham: Open University Press, 2000

40 Tratatul de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a Tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe, articolul 2, https://oide.sejm.gov.pl/oide/images/files/dokumenty/traktaty/Traktat_amsterdamski_PL_1.pdf [Accesate: 15.10.2022].

41 <https://www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/preparatory-bodies/social-protection-committee/> [Accesate: 23.10.2022].

42 Evaluarea anuală a CSP pentru 2021 a Monitorului performanței în materie de protecție socială (SPPM) și a evoluțiilor politicilor de protecție socială.

două care sunt importante în contextul incluziunii sociale. Primul dintre acestea se referă la ocuparea forței de muncă – până în 2030, cel puțin 78 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 24 și 60 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă. Ce ar trebui făcut pentru a realiza acest lucru? Sarcinile care ajută la realizarea acestui obiectiv se concentrează pe următoarele subiecte:

- reducerea decalajului de ocupare a forței de muncă între femei și bărbați. În 2020, 78,3% dintre bărbați erau angajați, în timp ce rata pentru femei a fost de 66,6%
- creșterea disponibilității facilităților de îngrijire și de învățământ pentru copii, astfel încât să fie mai ușor pentru femei să își combine viața profesională cu cea privată
- reducerea procentului de TINERI NEET (care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare), și anume al persoanelor cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani care rămân în afara domeniului ocupării forței de muncă și al educației – de la 12,6 % în 2019 la 9 % în 2030
- creșterea participării grupurilor subreprezentate pe piața forței de muncă, și anume persoanele în vârstă, persoanele slab calificate, persoanele cu dizabilități, persoanele care locuiesc în zonele rurale și departe de marile centre ale orașelor, persoanele LGBTIQ, precum și minoritățile rasiale și etnice și migranții⁴³.

Incluziunea prin educație

Un alt obiectiv al Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale se referă la participarea adulților la formare. După cum a subliniat Comisia Europeană, contextul schimbărilor este transformarea duală în curs de desfășurare – digitală și verde, precum și redresarea economiei după criza cauzată de pandemia de COVID-19. În acest context, participarea la formare este necesară pentru a îmbunătăți situația persoanelor pe piața forței de muncă, dar și pentru a stimula inovarea, a asigura echitatea socială și a aborda lacunele în materie de competențe digitale. Ipoteza pentru 2030 este că participarea anuală a adulților la cursuri și cursuri de formare va fi de cel puțin 60 %. Ceea ce, desigur, este un obiectiv ambițios, având în vedere că în 2016 acest procent a fost de 37 %, iar în rândul persoanelor cu calificări scăzute – doar 18 %. În ceea ce privește competențele digitale, Comisia Europeană intenționează ca cel puțin 80 % din populația cu vârste cuprinse între 16 și 74 de ani să aibă competențe de bază în cadrul acestora pentru a putea intra în viața socială și a participa pe piața forței de muncă în condițiile digitalizării⁴⁴.

Să analizăm ideile Comisiei Europene cu privire la modul de realizare a obiectivului de formare și educație a adulților în domeniul dublei tranziții. CE subliniază în primul rând importanța investițiilor continue în sistemele de educație și formare, începând cu facilitățile pentru

copii și tineri, deoarece acestea oferă baza pentru dobândirea în continuare de competențe și facilitează diseminarea informațiilor privind biodiversitatea și ecosistemele. În ceea ce privește aspectele legate de neutralitatea climatică, promovarea acestora și, prin urmare, dezvoltarea competențelor în domeniul tehnologiilor ecologice vor sprijini inițiativele Pactului verde, și anume "Power Up", "Renovare" și "Reîncărcare și realimentare"⁴⁶.

- "Power up" se referă la introducerea inițială a tehnologiilor curate care vor fi utilizate pe scară mai largă în viitor
- "Renovarea" se referă la acțiuni pentru eficiența energetică a clădirilor
- "Reîncărcarea și realimentarea" este menită să promoveze tehnologii care vor promova utilizarea transportului durabil⁴⁷.

Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027

În domeniul competențelor digitale, un element important este punerea în aplicare a Planului de acțiune în domeniul educației digitale pentru perioada 2021-2027, unde obiectivul principal este de a adapta sistemele de educație și formare ale țărilor UE la realitățile erei digitale. Documentul prezintă 2 domenii prioritare:

43 COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR, Plan de acțiune pentru un pilon european al drepturilor sociale <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0102> [Accesate: 16.10.2022].

44 Op.Cit

45 Op.Cit

46 Op.Cit

47 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_1658 [accesate: 17.10.2022].

- Sprijinirea dezvoltării unui sistem de învățământ digital extrem de eficient
- Îmbunătățirea competențelor și competențelor digitale adecvate în era transformării digitale⁴⁸.

Primul domeniu prioritar acoperă aspectele legate de infrastructură, îmbunătățirea calificărilor profesorilor și angajaților din sectorul educației și formării, precum și materialele didactice de înaltă calitate sau securizarea platformelor online care vor permite utilizarea în condiții de siguranță a rețelei și vor asigura respectarea standardelor etice.

Al doilea domeniu prioritar se referă strict la problema dobândirii de competențe de către participanții la sistemul de învățământ, și anume, specifică sarcini legate de construirea competențelor digitale de bază de la o vârstă fragedă, contracararea dezinformării, înțelegerea problemelor legate de inteligența artificială și volumele mari de date, precum și educarea specialiștilor. Autorii documentului se referă, de asemenea, la problema egalității de gen și se străduiesc să sporească reprezentarea femeilor în studierea cursurilor legate de IT și în profesiile IT.

Accentul pus pe dezvoltarea competențelor digitale în țările UE rezultă din datele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Econo-

mică din 2018 - în studiul "Profesorii și directorii de școli în calitate de cursanți pe tot parcursul vieții", care a constatat că mai puțin de 40 % dintre profesorii din țările UE se simt pregătiți să utilizeze noile tehnologii în educarea altora. De asemenea, este clar că tinerii nu se pot ocupa singuri de aceste subiecte, iar creșterea cu dispozitive digitale nu determină dobândirea competențelor necesare - aceasta este concluzia "Studiului internațional de alfabetizare informatică și informațională" realizat în același an^{49,50}.

ICILS, dezvoltat de Asociația Internațională pentru Evaluarea Realizărilor Educaționale, își propune să evalueze cât de bine sunt pregătiți elevii să studieze, să lucreze și să trăiască într-o lume digitală. În ceea ce privește cifrele, 18% dintre elevi nici măcar nu au atins cel mai scăzut nivel în care ar fi trebuit să demonstreze cunoștințe funcționale despre computere ca instrumente. Doar un sfert au arătat această abilitate. Nivelurile mai ridicate, constând în munca independentă pe computere, au fost atinse de 21% dintre participanții la studiu și doar 2% au arătat cel mai înalt nivel. Al treilea motiv pentru care sunt necesare măsuri în domeniul competențelor digitale este că una din patru familii cu venituri mici din UE nu are acces nici la un computer, nici la bandă largă⁵¹.

Nu este vorba doar despre digitalizare și pactul verde - incluziunea adulților excluși prin educație

Învățarea, în special învățarea pe tot parcursul vieții, nu înseamnă doar dobândirea de competențe legate de noile tehnologii sau ecologie. Îmbunătățirea calificărilor în orice domeniu permite reducerea numărului de persoane care nu participă la piața muncii și afectează calitatea proceselor și efectele sarcinilor îndeplinite în rândul celor activi din punct de vedere profesional. În plus, se traduce în nivelurile de implicare a angajaților în muncă. Astfel, previne sau minimizează fenomenul excluziunii sociale care rezultă din inactivitatea profesională⁵².

Rolul educației în incluziunea socială este la fel de important pentru persoanele cu dizabilități fizice sau intelectuale. În ceea ce privește persoanele cu dizabilități intelectuale, este important să le pregătim pentru vârsta adultă ca parte a învățământului primar și secundar. În același timp, în cursul educației, este esențial să se lucreze "pe resurse", adică pe baza punctelor forte și a talentelor oamenilor individuali. După cum a subliniat Regina Korzeniowska de la Universitatea din Zielona Góra, recunoașterea ⁵³*acestor resurse și dezvoltarea conștiinței de sine și a cunoștințelor despre capacitățile unei anumite per-*

48 Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027, <https://education.ec.europa.eu/pl/focus-topics/digital-education/action-plan> (Accesate: 17.10.2022).

49 OCDE (2019), Rezultatele TALIS 2018 (volumul I): Profesori și directori de școli în calitate de cursanți pe tot parcursul vieții, TALIS, Editura OCDE, Paris, <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en> (Accesate 18.10.2022)

50 <https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018> (accesate 18.10.2022).

51 Studiul internațional de alfabetizare în domeniul informatic și informațional 2018, <https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018> (accesat pe 18 octombrie 2022).

52 <https://www.prawo.pl/akty/dz-u-ue-c-2021-504-9,69512612.html> (Accesate 18.10.2022).

53 R. Korzeniowska, Incluziunea socială a adulților cu dizabilități intelectuale pe exemplul asistenței sociale, Dizabilitate - probleme, probleme, soluții. Nr. III/2018(28)

soane ar trebui să fie o prioritate în educație. În plus, alegerea unei căi de educație viitoare ar trebui să fie luată în cooperare cu un consilier de carieră care, pe lângă informațiile despre nevoile studentului, va ține seama și de cerințele pieței locale a forței de muncă. Korzeniowska adaugă că sprijinul social local este necesar pentru adulții cu dizabilități intelectuale.

Educația are potențialul de a include și din punct de vedere social și persoanele fără adăpost. Beata Szluz în articolul intitulat "Educația și incluziunea socială pe exemplul persoanelor fără adăpost" subliniază că ⁵⁴*persoanele afectate de lipsa de adăpost devin incapabile să facă față pe cont propriu și să se piardă în realitatea înconjurătoare*. Totodată, ea subliniază că educația este cea care este importantă în procesul de rezolvare a acestei probleme sociale.

Este o abordare bidirecțională - pe de o parte se referă la educarea societății, astfel încât acestea să înțeleagă mai bine nevoile persoanelor fără adăpost și, pe de altă parte, prevenirea persoanelor fără adăpost, precum și reintegrarea socială și profesională. Când vine vorba de nevoile educaționale nesatisfăcute ale persoanelor fără adăpost, Szluz citează studii care arată că participarea la cursuri profesionale este cea mai mare. Următorul loc a fost ocupat de școlile primare, profesionale și gimnaziale.

Printre persoanele excluse din punct de vedere social, nu este neo-

bișnuit ca persoanele în vârstă să fie inactive din punct de vedere economic, în timp ce OMS subliniază că îmbătrânirea activă depinde de trei factori: sănătatea, siguranța și participarea. Într-un articol despre rolul educației în îmbătrânirea activă Satya Brink subliniază că învățarea pe tot parcursul vieții (atât formală, cât și informală) sprijină atingerea a patru obiective⁵⁵.

- Auto-managementul, adică înțelegerea a ceea ce înseamnă îmbătrânirea și adaptarea la noua situație, în funcție de gradul de schimbări în viață
- Dezvoltare personală care îți permite să duci o viață implinită prin înțelegerea lumii din jurul tău în domeniile economic și social
- Contribuția socială, adică maximizarea cunoștințelor în beneficiul familiei, al comunității și al societății
- Patrimoniu legat de transferul de experiențe, idei și infrastructură pentru generația următoare⁵⁶.

Metode de incluziune prin educația adulților

Valoarea educației incluzive pentru adulți și copii este de neprețuit, dar cum să o folosim în mod eficient? În primul rând, merită să cunoaștem barierele care îi fac pe adulți reticenți în a învăța. Aceasta include utilizarea de noi cunoștințe prin prisma experiențelor, obiceiurilor

și credințelor dobândite anterior, teama de a fi judecat, precum și rezistența la noi soluții și dificultăți în schimbarea obiceiurilor. Desigur, în rândul tinerilor astfel de obstacole sunt, de asemenea, active, dar într-o măsură mai mică, deoarece adâncirea lor are loc odată cu vârsta⁵⁷.

Și ce încurajează adulții să învețe eficient? Potrivit lui Malcolm Knowles, o figură importantă în istoria androgogiei, mai multe condiții sunt cruciale:

- Luarea deciziilor cu privire la ceea ce doresc să învețe și asumarea responsabilității pentru aceasta
- Știind de ce ar trebui să învețe
- Dobândirea de noi competențe prin experiență
- Învățarea prin rezolvarea problemelor
- Instruirea aduce valoare directă⁵⁸.

În educația persoanelor în vârstă, merită, de asemenea, să se ia în considerare educația socială și orientată spre sănătate, precum și să se concentreze pe prezentarea utilizării noilor tehnologii. Ce înseamnă acest lucru pentru cei care dezvoltă și oferă cursuri și formare pentru adulți? În primul rând, că ar trebui să pregătească materiale bazate pe nevoile reale ale participanților și să îi informeze în mod clar cu privire la scopurile și intențiile lor. Barierele enumerate anterior arată că, în educația persoanelor mature, este necesar să se construiască

⁵⁴ <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Lukac1/subor/Szluz.pdf> (Accesate 19.10.2022).

⁵⁵ <https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/uczenie-sie-przez-cale-zycie-osob-dojrzalych-edukacja-na-rzecz-aktywnego-starzenia-sie> (Accesate 19.10.2022).

⁵⁶ Op.Cit

⁵⁷ Andragogy, cum să-i înveți pe adulți? Centrul pentru Dezvoltarea Educației, <https://www.ore.edu.pl> (accesat în data de 20 octombrie 2022)

⁵⁸ Malcolm Knowles, Practica modernă a educației adulților. Andragogie versus Pedagogie, Associated Press New York, 1972

o relație de parteneriat și să se creeze un spațiu sigur pentru schimbul de opinii și experiențe. La rândul lor, învățăturile lui Knowles arată că merită să ne bazăm pe exemple din viața participanților, precum și să predăm prin experiență. Ultimul element dezvoltă ciclul în 4 pași de învățare eficientă dezvoltat de David Kolb. Următoarele elemente sunt experiența, observarea și analiza, concluziile și teoria, testarea în practică⁵⁹⁶⁰.

Folosind aceste informații, Asociația Internațională de Securitate Socială (ISSA) a dezvoltat instrumente pentru formatorii adulți pentru a preda altor adulți în ateliere de lucru. Cu toate acestea, sfaturile pot fi extrapolate și la alte activități educaționale. Chiar înainte de a alege o metodă, autorii documentului intitulat „Metode de educație pentru adulți Metode de formare pentru atelierele Vision Zero – un instrument pentru formatori” sugerează educatorilor să-și pună câteva întrebări importante⁶¹:

- Cine va lua parte la activități?
- De ce pregătim antrenamentul? Care este scopul său?
- Cine pregătește cursul? Care este rolul nostru în acest proces?
- Pentru cine lucrăm și de ce?
- Care este cel mai important obiectiv care ne ghidează în acest curs?
- Participanții la formare l-ar aborda în mod diferit? Ar prefera să pună accent în altă parte?
- Ce instrumente putem folosi pentru a sprijini metodele selectate?

Pentru ca spațiul educațional să fie în siguranță, merită ca participanții să se cunoască, de exemplu, intervievând alte persoane și apoi prezentându-le celorlalți. Acest lucru ajută în situațiile în care oamenii care urmează cursul nu sunt pregătiți să vorbească despre ei înșiși în fața grupului. Schimbul de opinii și experiențe poate fi încurajat prin metode precum discuțiile „Think-Pair-Share”, care presupun că, după partea de fond, participanții vor vorbi între ei discutând despre ceea ce tocmai au învățat și apoi vor împărtăși ceea ce au învățat din conversațiile comune - de exemplu, cu întrebări care le rămân deschise. Un alt exemplu de activitate care facilitează schimbul de opinii este așa-numitele plimbări de învățare, în timpul cărora grupuri mici (maxim 4 persoane) discută despre cunoștințele nou dobândite. La rândul său, dobândirea mai rapidă a cunoștințelor și abilităților poate sprijini atribuirea de noi roluri participanților - astfel încât aceștia să se antreneze reciproc și să ajute la depășirea dificultăților de învățare.

Ole Dosland, trainer și consultant, subliniază că adulții învață folosind stiluri diferite - unii sunt cursanți vizuali, alții preferă învățarea prin ascultare, iar alții preferă mișcarea. Prin urmare, educatorii din grupuri mai mari ar trebui să transfere cunoștințele într-un mod care să le permită participanților să le absoarbă indiferent de stilul lor de învățare. Dosland subliniază, de asemenea, că, în procesul de educare a adulților, trebuie să ne concentrăm mai întâi pe avantajele stăpânirii, de exemplu, a unei noi abilități și abia apoi să trecem la predarea acesteia. În plus, avantajele ar trebui să fie adaptate individual la

participanții individuali. Toleranța maximă a creierului, adică timpul pe care îl poate petrece pentru asimilarea noilor cunoștințe, depinde de momentul zilei și este de obicei de 10-15 minute, dar nu depășește 50 de minute. Acest lucru înseamnă că formatorii ar trebui să lucreze la intervale scurte de timp, să alterneze diferite stiluri de învățare sau să angajeze participanții în discuții după o scurtă sesiune pentru a-i stimula. Feedback-ul este, de asemenea, important, astfel încât adulții să știe dacă merg în direcția corectă⁶².

Bune practici în domeniul învățării incluzive a adulților - exemple din Polonia

Fundacja Inicjowania Rozwoju Społecznego (Fundatia pentru Inițierea Dezvoltării Sociale) derulează proiectul „Către independența de sine”, pentru persoanele aflate în criza persoanelor fără adăpost. După cum a explicat Karolina Piotrowska, care activează în fundație din 2012, proiectul vizează ajutarea persoanelor fără adăpost să ajungă pe drumul cel bun, permițându-le să dobândească competențe adecvate prin formare și sprijin în funcționarea de zi cu zi. Participanții la proiect locuiesc în apartamente comune - fiecare ocupă o cameră separată, dar sunt necesare abilități soft, astfel încât să învețe cum să împartă un spațiu comun. În plus, persoanele aflate în criza persoanelor fără adăpost, prin programul „Spre independență de sine”, participă la traininguri culinare axate pe pregătirea meselor pe cont propriu și pe

59 Andragogy, cum să-i înveți pe adulți? Centrul pentru Dezvoltarea Educației, <https://www.ore.edu.pl> (accesat în data de 21 octombrie 2022)

60 David Kolb, Învățare experiențială, Prentice Hall, New Jersey 1984

61 <https://visionzero.global/sites/default/files/2018-08/2-VZ-adult-education-methods.pdf> (accesat în data de 21 octombrie 2022).

62 <https://www.qualityassurancemag.com/article/9-adult-learning-tips-and-techniques/> (accesate pe 2 octombrie 2022).

realizarea unor achiziții rezonabile cu un buget specific, precum și la traininguri practice, unde învață cum să folosească electrocasnicele și să aibă grijă de curățenie și spații comune. Inițiativa implică psihologi, terapeuți și avocați, precum și tutori de locuințe care au grijă de participanți și acționează ca mediatori în caz de conflicte. Un element suplimentar este ajutorul consilierilor de carieră care pregătesc CV-uri cu participanții, realizează interviuri de recrutare eșantion sau indică locurile în care merită să aplice pentru un loc de muncă. După cum adaugă Piotrowska, cea mai mare provocare este legată de selecția oamenilor care vor trăi împreună - există mulți oameni care au nevoie și 9 proprietăți imobiliare. În prezent, 47 de persoane participă la program⁶³.

În Sopot, Fundația Our Friendly House, în cooperare cu autoritățile orașului și antreprenorii, a deschis, în conformitate cu numele său, «Casa noastră prietenoasă» - o clădire cu 2 etaje în care persoanele cu dizabilități primesc sprijin. La fața locului, aceștia primesc ajutorul unui asistent și al unui îngrijitor, precum și servicii care sprijină inventivitatea, reabilitarea, participarea la viața socială și activarea profesională ca parte a activității de afaceri a Fundației. Locuitorii mănâncă mese împreună, se ocupă de curățenie și participă la evenimente culturale Tri-City. Unii dintre ei sunt în activitate. După cum recunosc, trăind în «Casa noastră prietenoasă» i-a învățat să fie mai independenți și le-a permis să construiască relații cu ceilalți, inclusiv cu cei romantici.

Un exemplu interesant de proiect educațional care implică șomerii cu vârsta peste 50 de ani este JOBfirma. Este o întreprindere fictivă

în care participanții la programe dobândesc noi competențe pentru a-și găsi mai ușor locul pe piața forței de muncă. În timpul cursului de 5 săptămâni, ei vin la "muncă" în fiecare zi, unde efectuează munca de birou, învață utilizarea noilor tehnologii și munca în echipă. De asemenea, participă la workshop-uri despre motivație și comunicare, unde învață cum să funcționeze în situații de conflict, să facă față stresului și să gestioneze timpul. Subiectele includ, de asemenea, probleme de nutriție, gestionarea bugetului și alte probleme care răspund cel mai bine nevoilor participanților. În Polonia, o astfel de inițiativă sub numele de „În drum spre activitate” a fost realizată de Federația Organizațiilor Sociale din voievodatul Warmian-Masurian FOS în cooperare cu zonele din zona urbană funcțională Olsztyn și Banca de Alimente Olsztyn.

Educația incluzivă pentru migranții adulți – un exemplu din România

Institutul Român pentru Educația Adulților (IREA) derulează proiectul Upskilling Adults 45+, care a fost creat pentru migranții cu vârsta de peste 45 de ani, deoarece competențele lor în multe tehnologii sunt limitate, ceea ce îi face subcalificați să funcționeze pe piața modernă a muncii, ceea ce necesită cel puțin utilizarea de bază a instrumentelor digitale. Proiectul se concentrează pe rezolvarea dificultăților legate de (re)integrarea pe piața muncii cu care se confruntă migranții din și din afara UE, precum și persoanele care se întorc în țară după ani de viață în străinătate. Scopul este de a dota aceste persoane cu com-

petențe antreprenoriale, digitale și non-tehnice și de a valida aceste competențe. Pașii făcuți în cadrul programului sunt:

- Instruirea personalului care lucrează cu migranții cu vârsta de peste 45 de ani
- Furnizarea de servicii holistice persoanelor care provin din familii de migranți, astfel încât acestea să poată participa atât pe piața forței de muncă, cât și la viața comunităților locale
- Dezvoltarea unei strategii de învățare bidirecțională pentru a aborda atât competențele non-tehnice, cât și pe cele digitale în același timp⁶⁴.

Educația incluzivă a persoanelor cu handicap - un exemplu din Irlanda

Blossom Personal Empowerment Program este un program de dezvoltare a competențelor pentru persoanele cu dizabilități intelectuale cu vârste cuprinse între 15 și 20 de ani din Irlanda. Începuturile proiectului datează din 2017, în timp ce în noiembrie 2020, Blossom Ireland a lansat un curs de asertivitate, al cărui scop este de a-i învăța pe tinerii cu dizabilități intelectuale să vorbească, să dea opinii, să-și definească în mod clar preferințele, să învețe despre punctele lor forte și să le comunice altora. Pe parcursul cursului de 6 săptămâni, tinerii, sub supravegherea facilitatorilor, îndeplinesc sarcini specifice pe platforma My Blossom Channel (lansată pentru a oferi o acoperire mai largă celor aflați în dificultate a căror mobilitate a fost redusă în mod deosebit în timpul pandemiei de COVID-19).

⁶³ <https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/w-kierunku-samodzielnosci-rozmowa-o-projekcie-z-karolina-piotrowska> accesate pe 2 octombrie3, 2022).

⁶⁴ <https://uil.unesco.org/case-study/effective-practices-database-litbase-0/upskilling-adults-45-migrant-background-romania> (accesate pe 2 octombrie5, 2022).

Conținutul este adaptat nevoilor persoanelor care nu pot citi sau scrie, astfel încât autorii folosesc lecții video. Programul de abilitare personală a fost creat pentru a sprijini persoanele cu dizabilități intelectuale în alegerea căii lor de viață viitoare. Programul a fost dezvoltat pe baza a peste zece ani de experiență Blossom Ireland de lucru cu persoane cu dizabilități intelectuale⁶⁵.

Educație continuă, educație incluzivă

Excluziunea socială afectează persoanele aflate în criza persoanelor fără adăpost, dar și persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități, migranții sau persoanele care reprezintă minoritățile sexuale, precum și femeile. Remediul pentru excludere este, printre altele, educația, dar merită să ne amintim că trebuie să existe întotdeauna două grupuri de oameni educați. Primii sunt cei excluși sau amenințați cu marginalizarea socială. Cea de-a doua, pe de altă parte, este foarte largă - include comunitățile și societățile care, de asemenea, trebuie să fie educate și să li se arate cum să sprijine persoanele excluse.

⁶⁵ https://regalenetwork.eu/wp-content/uploads/2022/03/4.-REGALE_Good-Practice-Ireland-Blossom-Personal-Empowerment.pdf
[accesate pe 2 octombrie 2022].

4. EDUCAȚIA ADULȚILOR DEFAVORIZAȚI - BUNE PRACTICI DIN IRLANDA, ROMÂNIA ȘI POLONIA

Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji (LOWE) – bune practici în Polonia

1. LOWE – INFORMAȚII GENERALE

1.1. Ce este LOWE

Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji (LOWE) (Centrul Local pentru Cunoaștere și Educație) este o definiție a unui nou rol pe care școlile îl pot juca în activarea adulților și a comunității locale pentru dezvoltarea competențelor care stau la baza învățării pe tot parcursul vieții, în special în zonele defavorizate⁶⁶.

1.2. Scopurile și ipotezele LOWE, principalele probleme în domeniul educației adulților

În Polonia, în domeniul învățării pe tot parcursul vieții, ne confruntăm cu următoarele fenomene:

- Oferta educațională dominantă pentru adulți este strâns legată de educația formală în sistemul de învățământ sau în învățământul superior.
- Ofertele sunt inflexibile, bazate pe abordare school la organization de educație
- și se duc la oameni care sunt mai bine educați și mai motivați să învețe în mod constant.

- Adesea, nu există o legătură directă între abilitățile dobândite și utilizarea lor practică la locul de muncă sau în activități sociale.
- Ofertele educaționale bazate pe o abordare formală nu reușesc să răspundă nevoilor oamenilor cu abilități de bază scăzute. Nivelul scăzut al acestor competențe împiedică capacitatea de recalificare și actualizare a calificărilor profesionale dobândite cu mulți ani în urmă. În rândul acestor persoane, lipsa activității profesionale este permanentă. Acest lucru creează un risc de excluziune socială care nu se limitează la aceste persoane, ci include familiile lor, în special copiii, care moștenesc adesea problemele părinților lor.

Ipoteze de bază ale activității școlii ca LOWE⁶⁷:

- Învățarea în diferite locuri.
- Un grup mare de clienți LOWE.
- Oferta LOWE adaptată nevoilor individuale și așteptărilor pieței labour.
- Activitățile educaționale și de activare ar trebui să țină cont de multe aspecte.
- Potențialul școlii ar trebui folosit pentru învățarea pe tot parcursul vieții.
- Abordarea cererii pentru determinarea conținutului ofertelor educaționale.

Printre activitățile lowe importante legate de ideea de învățare pe tot parcursul vieții se numără:

- Oferirea unui profil mai mare învățării în rândul adulților.
- Dezvoltarea unor modalități de identificare a nevoilor de competențe ale adulților în mediile locale.
- Creșterea accesului universal la informații și consiliere educațională și profesională legate de oportunitățile educaționale, antreprenariat și ocuparea forței de muncă.
- Introducerea adulților la diferite oportunități de învățare și educație.
- Dezvoltarea unor oferte educaționale flexibile, adaptate nevoilor adulților.
- Dezvoltarea conceptelor inovatoare de învățare / predare.
- Răspândirea competențelor universale (competențe-cheie, inclusiv competențe de bază, în special digitale).
- Dezvoltarea unor forme integrate de sprijin pentru adulții cu calificări scăzute
- și abilități.
- Dezvoltarea parteneriatelor locale pentru competențele adulților.
- Dezvoltarea unor metode și instrumente de educație a adulților eficiente în comunitatea locală.
- Creșterea investițiilor în învățare (privată și socială).

⁶⁶ Centrele locale de cunoaștere și educație <https://lowe.edu.pl/>

⁶⁷ Centrele locale de cunoaștere și educație, Model LOWE <https://lowe.edu.pl/model-lowe/>

1.3. Temeiul juridic

Toate sarcinile care urmează să fie puse în aplicare ca parte a funcționării LOWE sunt prezentate în următoarele regulamente care formează temeiul juridic al educației în Polonia:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 506).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 511).
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 512).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1508, ze zm.) .
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1265, ze zm.).

2. PARTENERIHIP

2.1. Obiective, beneficii, determinante ale activităților

Scopul principal al parteneriatului LOWE este de a crește accesul adulților la diferite forme de învățare pe tot parcursul vieții.⁶⁸

Scopul specific este de a crește participarea adulților la educație prin activarea și implicarea persoanelor care au fost inactive din punct de vedere educațional până în prezent folosind resursele partenerilor, precum și rezolvarea eficientă a problemelor sociale

rezultate din nivelul scăzut al competențelor-cheie pe baza activităților LOWE.

Liderul parteneriatului menționat mai sus este organismul care conduce școala, iar membrii parteneriatului sunt școala în care se află LOWE și au invitat parteneri locali care vor declara participare activă la activitățile parteneriatului care sprijină activitățile LOWE. Un astfel de parteneriat este o platformă de cooperare între diferiți parteneri.

Beneficiile unui parteneriat care susține modelul LOWE:

- integrarea comunităților și a activităților comune pentru educația adulților, a entităților locale, stabilirea de noi contacte,
- implicarea puternică a participanților - adulți în învățare și parteneri locali în întâlniri, consultări și activități pentru susținerea și sustenabilitatea LOWE,
- deschidere și flexibilitate, optimism și crearea de soluții noi, inovatoare în învățarea în rândul adulților;
- noi forme de cooperare, viziune comună, misiune, obiectiv de acțiune clar definit în domeniul învățării pe tot parcursul vieții a adulților
- roluri clar definite ale partenerilor individuali în implementarea competențelor-cheie de educație pentru adulți în comunitatea locală;
- diagnosticarea, planificarea, implementarea și monitorizarea în comun a serviciilor educaționale pentru adulți,
- concentrarea asupra acțiunii și responsabilității pentru punerea în aplicare a sarcinilor de către parteneri,
- proceduri și norme clare, precum și reglementări care definesc

principiile de funcționare a parteneriatului (acord de parteneriat),

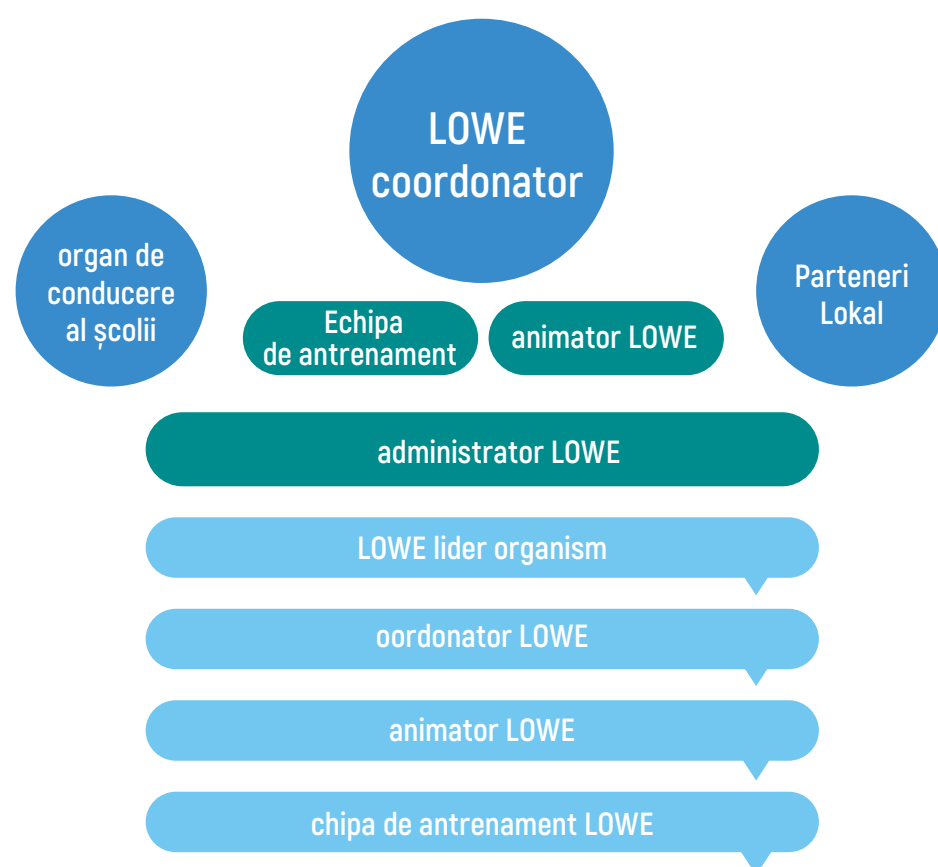
- crearea efectului de sinergie, adică valoare adăugată, inovare, soluții inovatoare în domeniul învățării în rândul adulților, inclusiv dezvoltarea competențelor-cheie și competențe sociale în conformitate cu nevoile individuale și specificul local, bazate pe resursele locale și potențialul partenerilor, implicarea comunității locale în problemele educației adulților,
- utilizarea eficientă a resurselor umane și instituționale locale;
- accesul la o rezervă mai mare de resurse de la fiecare dintre parteneri, sectoare,
- obținerea de finanțare suplimentară din diverse surse,
- consolidarea cooperării transsectoriale existente pentru educația adulților și educație pentru nevoile pieței labour,
- diverse mecanisme care să permită fiecărui partener să își utilizeze în mod eficient competențele și abilitățile pentru a obține beneficii reciproce.

Factorii determinanți ai performanței parteneriatului în modelul LOWE:

- Acordul unui grup de entități care acționează în comun pentru învățarea în rândul adulților, inclusiv dezvoltarea competențelor-cheie și a competențelor sociale.
- Viziune comună, obiective de parteneriat, responsabilitatea membrilor pentru parteneriat și angajamentul lor, deschidere față de alți parteneri în implementarea modelului LOWE în comunitatea locală.
- O uniune deorgani, instituții și entități care acționează împreună, având domenii comune de acțiune și sprijinind LOWE.

- Desfășurarea de activități permanente și sistematice utilizând resursele, experiențele și serviciile entităților partenere.
- Utilizarea corectă a potențialului membrilor individuali și schimbul de informații între partenerii care implementează modelul și partenerii de mediu care sprijină implementarea modelului LOWE în comunitatea locală.

2.2. Structura organizatorică LOWE

Sursa: Model de funcționare LOWE (Centre Locale de Cunoaștere și Educație) în a doua etapă de dezvoltare a acestora în 2019-2023 https://www.towarzystwoamicus.pl/images/LOWE/DOKUMENTY_REKRUTACYJNE/05.02.2020_zaz%C5%82_1_opis_modelu_funkcjonowania_LOWE.pdf

COORDONATOR - numit de organismul care conduce unitatea de învățământ. Rolul coordonatorului LOWE este substanțial. În cadrul structurii LOWE, coordonatorul îndeplinește un rol managerial.

ADMINISTRATOR - numit de organismul care conduce unitatea de învățământ. Este o funcție tipică de susținere a managementului de natură administrativă.

ANIMATOR - numit de coordonatorul LOWE (în consultare cu organismul care conduce școala). Animatorul LOWE susține activitatea coordonatorului prinsusținerea activităților LOWE pentru învățarea adulților în comunitatea locală.

INSTRUIREA PERSONALULUI - sarcina sa este de a organiza, inspira și coordona implicarea activă a rezidenților adulți locali în activități sociale, educaționale și de mediu.

3. Crearea unei oferte LOWE

Ofertele se bazează pe un diagnostic al abilităților de care au nevoie adulții, care sunt lacunele lor și ce poate fi folosit în ceea ce privește potențialul lor.

3.1. Diagnosticul problemelor sociale în mediul LOWE

Metoda de diagnostic propusă:

1. **Analiza documentelor existente care caracterizează comunitatea locală** și împrejurimile acesteia (ex. rapoarte publicate de PUP, oferta educațională și culturală) și analiza documentelor care prezintă strategia de dezvoltare a regiunii.
2. **Cercetare focus grup cu participarea adulților, potențialilor beneficiari ai ofertei LOWE.** Scopul cercetării focus grup este

de a identifica factorii calitativi care pot determina în mod semnificativ gradul de activitate a adulților în educația non-formală. Tel de cercetare ar trebui să servească pentru a dezvolta oferta educațională a LOWE. Studiile de focus fac posibilă aflarea atitudinilor dominante față de educație și cultură în comunitatea locală și identificarea principalelor așteptări și bariere legate de participarea la educația adulților. Acestea se concentrează pe oferta educațională existentă sau pe lipsa acesteia pentru adulți în comunitatea locală, nevoile educaționale proprii și experiența anterioară de a participa la educația formală și non-formală. Focus grupuri includ, de asemenea, sugestii cu privire la oferta potențială a centrului. Prin urmare, pe durata lor, se determină oferta educațională și culturală existentă pentru adulții din regiune, iar nevoile adulților în domeniul educației lor sunt diagnosticate și dezvoltarea lor și au loc posibile limitări și bariere în calea educației adulților în LOWE.

3. **Cercetare focus grup cu participarea reprezentanților instituțiilor locale**, și anume autorități ale administrației locale, centre de ocupare a forței de muncă, centre sociale, centre comunitare, organizații neguvernamentale, angajatori. Scopul cercetării este de a identifica lacunele de competență și nevoile educaționale ale adulților din comunitatea locală din perspectiva specialiștilor care cunosc condițiile socio-economice din regiune și principalele probleme locale (de exemplu, cererea de calificări și competențe într-un anumit mediu). Scopul este, de asemenea, de a înțelege principalele bariere care pot apărea în implicarea adulților în educație și de a găsi modalități de a le contracara. Ca parte a primei etape a activității LOWE, ar trebui efectuată, de asemenea, o evaluare a potențialului școlii

[de exemplu, competențele profesorilor în educația adulților, infrastructură, construirea de relații cu adulții care reprezintă comunitatea locală] pentru a planifica acțiunile care trebuie întreprinse și pentru a le adapta la nevoile funcționării LOWE.

3.2. Diagnosticarea nevoilor educaționale individuale ale beneficiarilor LOWE.

După diagnosticarea problemelor sociale din mediu, ar trebui să trecem la diagnosticarea nevoilor educaționale individuale ale beneficiarilor LOWE. Rezultatele diagnosticului vor indica categoriile de persoane pe care ar trebui să le invităm în mod special să participe la LOWE.

Instrumente utile în realizarea diagnosticelor individuale:

- Teste de inteligență disponibile pe scară largă, care sunt obiective și ușor de utilizat.
- Fișe de observație care pot fi create de personalul LOWE și utilizate în primele întâlniri sau în primele ore ale activităților planificate de învățare a adulților.
- Raven Matrix de testare.
- Chestionar de inteligență emoțională.
- Chestionarul competențelor sociale.
- Chestionar icq-r privind competențele interpersonale.

Baza de date cu instrumente de diagnosticare gratuite:

<https://zasobyip2.ore.edu.pl/>
<http://doradztwo.ore.edu.pl/narzedzia-diagnostyczne-dla-doradcow-zawodowych/>
<http://www.perspektywy3d.pl/index.html>
<http://www.e-zamek.pl/>
<http://ibe.edu.pl/pracowniatestow/index.php?d=narzedzia>

3.3. Oferta educațională LOWE

Ipotezele ofertei LOWE

Oferta LOWE se bazează pe educația non-formală și se referă la competențele adulților, nu se bazează pe curriculumul educațional general și nu se pregătește direct pentru susținerea examenelor externe în sistemul de învățământ.

- Locul principal pentru învățarea în rândul adulților este locul de muncă, inclusiv postul de lucru și activitățile comunității organizate.
- Adulții sunt mai dispuși să folosească oferte organizate în cicluri mai scurte, care sunt mai practice și răspund nevoilor lor specifice.
- Consiliul UE a adoptat o recomandare privind parcursurile de actualizare a competențelor în decembrie 2016. Aceasta promovează aplicarea unei proceduri în trei etape pentru acțiuni în beneficiul acestor persoane:
  1. evaluarea competențelor persoanelor care au nevoie de sprijin;
  2. adaptarea parcursurilor educaționale flexibile la nivelul acestor competențe;
  3. recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în afara sistemului de învățământ.

Patru elemente pentru a asigura crearea unei oferte bune:

- **Definirea conținutului de învățare** - LOWE are o abordare bazată pe cerere, astfel încât nevoile de competențe ale adulților ar trebui evaluate ca bază pentru dezvoltarea conținutului ofertei educaționale.
- **Diagnostic în primul rând, oferta mai târziu!** Diagnosticarea

nevoilor adulților în ceea ce privește abilitățile permite definirea cu precizie a ofertei educaționale rezultate din diagnostic, precum și a metodei de distribuire a acestuia.

- **Motivarea participantilor lowe** - Modul corect de a ajunge la oferta și comunicarea specifică poate garanta motivația potențialilor destinatari de a profita de oferta.
- **Oferta este flexibilă și atractivă** - cerința indirectă este de a obține și de a menține prezența participanților ca bază pentru finanțarea activităților LOWE. Este dificil să se găsească timp pentru participarea regulată la formare. În funcție de condițiile locale, activitățile educaționale se pot desfășura în locuri diferite, nu neapărat în clădirile școlilor. Atractivitatea ofertei educaționale este, de asemenea, foarte importantă, la fel ca și posibilitatea de a experimenta o aventură educațională într-un grup de oameni interesați, într-un mod care este departe de lecțiile, temele și testele amintite din tinerețe.

3.4. Caracteristicile recomandate ale activităților LOWE

- **Format** - Aceasta înseamnă că poate fi modelat liber în funcție de condițiile interne și de schimbările în situația mediului.
- **Integritate** - înseamnă că competențele-cheie necesare pe piața forței de muncă ar trebui să fie modelate inseparabil și în combinație cu alte elemente și ipoteze ale modelului.
- **Învățare experiențială** - Pentru a face acest sistem eficient, au fost dezvoltati patru pași în ciclul de învățare experiențială:
  1. EXPERIENȚĂ. Experiență concretă - angajament deplin în experiență într-un anumit loc și timp.
  2. REFLECTARE. Observație și reflecție - Experiența concretă solicită reflecție care poate fi făcută din mai multe perspective diferite.

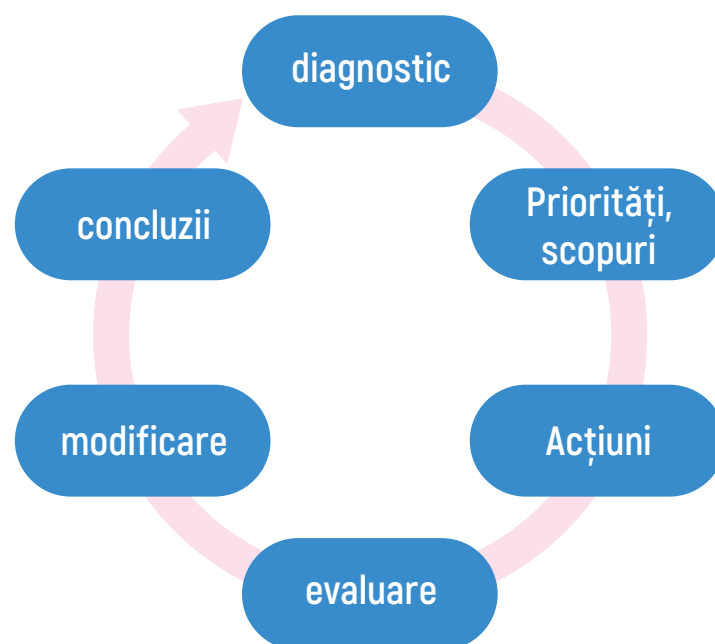
3. GENERALIZARE. Generalizarea și crearea de ipoteze abstracte - această reflecție, la rândul său, determină formularea de concluzii generale și crearea de ipoteze abstracte, integrând rezultatele reflecției și observației în teorii logice.
4. APLICAȚIE. Verificarea cunoștințelor sau abilităților dobândite / dezvoltate în practică, ceea ce duce la crearea de noi experimente active și ciclul începe de la început.

Competențe de "abilități de viață" - formarea abilităților sociale - Modelarea competențelor de viață în cadrul LOWE trebuie să facă parte integrantă din competențele-cheie și cu diferite dimensiuni ale vieții de zi cu zi, de exemplu, agricultura, gestionarea bugetului gospodăriei, modul de găsim eficientă a unui loc de muncă, competențele pentru părinți și îngrijitori, alimentația sănătoasă, educația pentru prevenirea dependenței. Amintiți-vă că oamenii învață mai bine și mai bine atunci când sunt «actori», mai degrabă decât doar «observatori». Prin urmare, contextele situațiilor de zi cu zi sunt necesare în modelarea competențelor-cheie.

Activități sub acoperire - "atelier ascunse" - din cauza specificității beneficiarilor LOWE, inclusiv, în special, a persoanelor expuse riscului de excluziune socială due pentru dependențe sau deficiențe grave ale competențelor de bază, ar trebui dezvoltate competențele-cheie care să nu evidențieze aceste caracteristici sau deficite.

3.5. Evaluarea activităților LOWE

Ciclul de evaluare a modelului LOWE

Sursa : Modelul de funcționare LOWE (Centre locale de cunoaștere și educație) în a doua etapă a dezvoltării sale în 2019 2023

https://www.towarzystwoamicus.pl/images/LOWE/DOKUMENTY_REKRUTACYJNE/05.02.2020_z%C5%82_1_opis_modelu_funkcjonowania_LOW.pdf

Modelul de funcționare LOWE ar trebui să țină seama de următorii factori:

- Relevanță - selectarea din acele domenii care sunt de cea mai mare importanță. Metoda necesară de evaluare a fenomenelor în ceea ce privește rezistența lor de impact și durabilitatea în timp (tendință).
- Prioritizare - selecție din întregul set care sunt de cea mai mare importanță în condițiile date. Este necesar să se diagnosticheze prospectiv (anticipa fenomene, dependențele și tendințele lor).
- Scop - definirea a ceea ce doriți să obțineți.

- Relevanță - determinarea gradului de nevoi și justificarea pentru luarea de măsuri specifice.
- Eficiență - determinarea metodelor optime de punere în aplicare.
- Utilitate - beneficii pentru participanții LOWE măsurate prin îmbunătățirea calității vieții, îmbunătățirea confortului individual și social, activitatea profesională și socială etc.

4. Recrutarea participanților LOWE

Metode propuse de recrutare a participanților:

- oferte de întâlniri cu potențiali beneficiari ai serviciilor din comunitati,
- informații furnizate potențialilor beneficiari ai serviciilor LOWE de către personalul LOWE,
- anunțuri pe site-ul școlii și al administrației locale,
- publicații în rețelele sociale,
- reclame în presă,
- distribuirea de pliante și afișe,
- tv local, radio, presa locală,
- informațiile furnizate elevilor de către cadrele didactice sub forma unui prospect informativ,
- informații furnizate la întâlnirile cu părinții și tutorii,
- întâlniri și întâlniri la centre comunitare sau centre de ocupare a forței de muncă;
- cooperarea și reuniunile în comunități importante și organizații sociale;
- centre comunitare, organizații neguvernamentale locale care activează în special în domeniul culturii, integrării sociale, tradiției locale, cluburilor sportive, asociațiilor de hobby-uri, informării la întâlniri și evenimente ciclice (promovare directă),

- STANDURI LOWE / puncte la evenimente
- concursuri la care participă studenți și tineri pentru a încuraja și promova oferta LOWE în rândul adulților;
- activități ale liderilor locali, inclusiv ale consilierilor, clerului, membrilor organizațiilor neguvernamentale, animatorilor și consilierilor Centrelor de Sprijin pentru Economia Socială, autorităților administrației publice locale,
- întâlniri periodice (de exemplu, lunare, trimestriale) la LOWE sau, de exemplu, în centre comunitare,
- informații atașate și distribuite de angajații instituțiilor de ajutor, de exemplu, asistenți sociali, consilieri de carieră, angajați ai centrelor de ocupare a forței de muncă, cursuri de "demonstrație" și formare pentru potențialii beneficiari lowe;
- întâlniri directe cu rezidenții, de exemplu, ca parte a evenimentelor locale sau în cadrul "Zilelor porților deschise cu LOWE",
- contact telefonic sau personal cu persoane active în comuniune,
- furnizarea de informații părinților (prin intermediul jurnalelor electronice),
- afișe/pliante afișate la centrul de comunitate sau la magazinele locale,
- așa-numitul cuvânt de introducere pe piață gura.
- contact direct cu comunitatea locală

5. Bune practici în domeniul amenajării rezonabile pentru persoanele cu handicap

Asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități poate fi privită din punctul de vedere al persoanei cu handicap pentru a le defini nevoile și barierele cu care se confruntă.

Vorbind de îmbunătățiri raționale:

- luăm în considerare o anumită persoană cu un anumit tip de handicap (de exemplu, motor, intelectual, auditiv) care dorește să participe la activitatea pe care o desfășurăm,
- identificăm o barieră (de exemplu, arhitecturală, de comunicare) care limitează sau împiedică participarea activă deplină a acestei persoane la activitățile noastre,
- definim natura serviciului (decidem cum putem neutraliza bariera).

Exemple de îmbunătățiri raționale în depășirea celor mai frecvente bariere și dificultăți legate de handicap:

- asistent funcțional pentru o persoană cu handicap,
- câine ghid,
- transport specializat;
- adaptarea arhitecturală a clădirilor;
- asistent traducerea într-un limbaj ușor,
- interpret în limbajul semnelor;
- reglarea acustică a camerei,
- descrierea audio,
- infrastructură informatică adaptată.

Bune practici de la AESD în România

1. "Inovația în domeniul ocupării forței de muncă pentru femei - voce pentru comunitate!"

Este un proiect derulat de Asociația Neguvernamentală Profesională de Asistență Socială Baia Mare ASSOC. Proiectul își propune să consolideze accesul la piața labour pentru femeile cu studii medii și superioare din întreaga țară. Grupul țintă al proiectului este de 1100 de persoane, dintre care 800 de femei, 150 de persoane din personalul

autorităților publice locale și centrale, 150 de persoane din organizațiile societății civile.

Activitățile din cadrul proiectului includ:

- inovarea la nivelul politicii de dezvoltare durabilă prin consolidarea/dezvoltarea profesiei de „raducător mimetic-gestual” și a infrastructurii de implementare,
- organizarea unei campanii naționale de sensibilizare și promovare a oportunităților de dezvoltare profesională oferite de proiect,
- recrutarea a 800 de femei din grupul țintă;
- desfășurarea unui program inovator de formare profesională în profesia de interpret în limbajul semnelor;
- desfășurarea de formare profesională pentru 700 de femei din grupul țintă;
- formare profesională online în interpretarea gesturilor (platformă de e-learning) pentru 100 de femei,
- formarea profesională în domeniul antreprenoriatului pentru 120 de persoane din totalul recrutate;
- acordarea de sprijin în promovarea antreprenoriatului în rândul femeilor;
- crearea unei rețele de specialiști în acest domeniu,
- organizarea campaniei de sensibilizare a autorităților publice centrale și locale și a societății cu privire la existența traducătorilor,
- organizarea Conferinței Naționale a Traducătorilor.

Proiectul a contribuit la consolidarea domeniului profesional de traducere mimic-gest și a avut ca scop creșterea accesului la piața labour pentru femei cu studii medii și superioare în întreaga țară prin formare și stimularea antreprenoriatului în acest sector. Datorită proiectului, 685 de femei s-au calificat drept „interprete de mimică-gest” la nivel național.

Profesia de interpret în limbajul semnelor are în prezent codul COR 516913 și, ca urmare a activităților întreprinse în cadrul acestui proiect, a fost inclusă în nomenclatorul calificărilor.

2. Cămin pentru bătrâni "Sf. Antim Ivireanul"

Căminul pentru vârstnici "Sf. Antim Ivireanul" din Călărași, are o capacitate de 40 de paturi, o echipă de asistenți sociali, psiholog, medic, personal de îngrijire (asistenți medicali și îngrijitori) și personal administrativ. De asemenea, dispune de facilități de cazare, adică un cabinet medical, birouri administrative, un bloc de alimente (un loc pentru pregătirea meselor și o sală de mese, de asemenea, folosit ca o sală de evenimente). În curtea interioară a centrului există un spațiu verde cu bănci și flori, destinat relaxării și recreării.

Beneficiarii serviciilor oferite sunt persoanele în vârstă aflate în întreținere care au/nu au o familie sau sunt dependente de o persoană și nu au o locuință sau posibilitatea de a asigura condiții de trai. În prezent, în centru sunt 35 de beneficiari.

Evaluarea inițială a beneficiarilor este complexă și implică utilizarea unei rețele naționale pentru evaluarea nevoilor persoanelor în vârstă. În formularul de evaluare întocmit de echipa multidisciplinară privind internarea la domiciliu se determină serviciile sociale pe care persoana vârstnică le va utiliza în funcție de nevoile identificate, precum și data următoarei reevaluări psiho-medicale-sociale. Reevaluarea se efectuează anual sau în cazul unor modificări semnificative ale stării fizice, psihice sau sociale a beneficiarului.

Fisele medicale se pastrează pentru fiecare beneficiar. Căminul a semnat un contract cu doi medici, iar beneficiarii după tratament sunt în continuare acoperiți de îngrijiri medicale de către angajații cu studii medicale, conform recomandărilor medicului de familie. Există un Plan personal de îngrijire și asistență pentru fiecare persoană în vârstă care detaliază obiectivele, pașii și acțiunile care trebuie luate, luând în considerare datele obținute în evaluarea inițială și documentele emise de alți specialiști.

Serviciile oferite beneficiarilor sunt:

- servicii sociale: consiliere administrativă, reintegrare socială în raport cu abilitățile psiho-afective și prevenirea marginalizării, organizarea timpului liber, asistență la cumpărături etc.,
- servicii socio-medicale: asistentă în menținerea și/sau redobarea abilităților fizice și intelectuale, servicii

de bază (asistentă în domeniul igienei corporale, îmbrăcăminte, igiena eliminării, hranire și hidratare, transfer și mobilizare, mișcare interioară, comunicare);

- servicii medicale: consultații și tratamente în unități medicale de specialitate/cabinete medicale, servicii de îngrijire medicală/clinici ambulatorii, asigurare medicală în condițiile legii etc.

Sursa : Asociația AESD, fotografie proprie

Beneficiarii sunt încurajați și sprijiniți să participe la activitățile zilnice din cadrul centrului pentru a-și menține autonomia și independența. Centrul dezvoltă un program lunar de activități de promovare a vieții active și a activităților organizate care necesită un efort fizic, mental și intelectual minim (dans, meșteșuguri, jocuri, lectură, audii muzicale, pictură etc.). Activitățile în aer liber sunt organizate în funcție de sezon.

Centrul încurajează beneficiarii săi să desfășoare activități în afara centrului, să învețe și să utilizeze servi-

ciile comunității locale în funcție de nevoile și posibilitățile individuale:

- poștă și comunicare,
- Transport
- servicii de educație, medicale și de reabilitare;
- servicii de consiliere în carieră,

Membrii familiei și prietenii pot vizita beneficiarii și li se oferă un spațiu special, astfel încât să nu deranjeze alți beneficiari.

3. Integrarea socială. Centru ("Împreună pentru un început sigur!")

Centrul de Integrare Socială a fost înființat în cadrul proiectului "Împreună pentru un început sigur!" implementat de Direcția de Asistență Socială și Medicală (DASM), Cluj-Napoca, raionul Cluj.

Scopul proiectului este de a dezvolta capacitatea de integrare socială și implicare activă a persoanelor sau familiilor care sunt marginalizate social sau expuse riscului de marginalizare și excluziune socială, pentru a depăși situațiile dificile prin:

- informarea, consilierea în carieră, plasarea unui loc de muncă pe piața internă;
- monitorizarea post-proiect;
- sprijin în lansarea de proiecte în domeniul economiei sociale și pentru profit;
- formarea profesională sau facilitarea accesului la formare profesională.

Obiectivele proiectului:

- creșterea ocupării forței de muncă în rândul romilor și al persoanelor cu handicap, precum și al altor categorii de persoane expu-

se riscului de marginalizare și excluziune socială;

- prevenirea și limitarea fenomenului de excluziune socială a romilor și a persoanelor cu dizabilități;
- îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale romilor și ale persoanelor cu handicap;
- oferirea de soluții la problemele profesionale ale romilor și ale persoanelor cu dizabilități;
- sensibilizarea cu privire la importanța educației profesionale pentru romi și persoanele cu handicap;
- îndrumarea romilor și a persoanelor cu dizabilități în alegerea unei profesii;
- providing soluții alternative pentru formarea profesională a romilor și a persoanelor cu dizabilități;
- asigurarea accesului romilor și al persoanelor cu dizabilități la informații privind profesiile, industriile și profesiile dobândite pe piața labour, precum și la informații privind posibilitatea de a participa la cursuri de calificare profesională/reconversie profesională și privind certificarea competențelor dobândite informal;
- asigurarea accesului romilor și al persoanelor cu dizabilități la consiliere și orientare în carieră
- crearea de parteneriate și acorduri de cooperare cu asociațiile, sindicatele și angajatorii;
- desfășurarea unei intervenții integrate în cadrul instituțional al DASM, respectiv la nivelul districului Cluj-Napoca, în domeniul incluziunii sociale a romilor și a persoanelor cu dizabilități, precum și a altor categorii de persoane marginale sociale sau a persoanelor cu risc de marginalizare și excluziune socială.

Numărul beneficiarilor acțiunilor a fost:

- 531 de persoane, dintre care 472 de romi și 59 de persoane cu dizabilități au utilizat informațiile și consultanță

- 106 persoane, dintre care 57 de romi și 49 de persoane cu dizabilități au beneficiat de formare profesională,
- 111 beneficiari, dintre care 79 de romi și 32 de persoane cu dizabilități au fost angajați pe piața labour.

Proiectul a creat, de asemenea, o bază de date cu angajatori și potențiali angajatori, precum și instituții publice și private de formare profesională.

4. "Servicii sociale integrate și formare profesională pentru persoanele cu dizabilități"

Proiectul derulat de Asociația de Asistență Socială Neguvernamentală Profesională ASSOC Baia Mare își propune să acopere 20 de manageri, 50 de persoane cu dizabilități, 12 angajați ai comunității locale, 100 de angajați ai agențiilor publice/private care oferă servicii sociale și de ocupare a forței de muncă. Proiectul își propune să crească accesul la piața labour pentru persoanele cu dizabilități prin crearea unui cadru formal, bazat pe educație, pentru evaluare, activare, acreditare și accesibilitate. Pentru a atinge acest obiectiv, proiectul a dezvoltat o abordare tripartită intitulată "concept triplu - A" (activare, acreditare, accesibilitate).

Acest concept se bazează pe faza inițială de evaluare, inventarul potențial funcțional, fără de care acțiunile ulterioare ar genera doar rezultate aleatorii și inconsecvente.

Evaluarea se bazează pe dezvoltarea unui instrument valabil din punct de vedere științific pentru evaluarea obiectivă a echilibrului funcțional în raport cu capacitatea de muncă a persoanelor cu dizabilități.

Activarea constă în dezvoltarea unui set de activități de consiliere pentru persoanele cu dizabilități pe baza rezultatelor evaluării, cu

accent principal pe creșterea motivației acestora pentru dezvoltare profesională și personală.

Acreditarea acoperă un set de activități axate pe formarea profesională și acreditarea specialiștilor (consilieri de orientare în carieră ai persoanelor cu dizabilități) implicați în gestionarea ambelor categorii:

- persoanele cu handicap;
- organizații angajarea persoanelor cu handicap.

Consilierii de orientare profesională pentru persoanele cu dizabilități vor oferi sprijin în dezvoltarea competențelor profesionale și vor identifica persoanele cu dizabilități adecvate, după caz.

Accesibilitatea vizează desfășurarea unei campanii de informare și de sensibilizare. Acesta este axat pe sensibilizarea și schimbarea mentalității și creșterea interesului angajatorilor pentru angajarea persoanelor cu dizabilități.

Proiectul își propune să dezvolte și să implementeze un model adaptat pentru evaluarea reziduurilor funcționale (capacitatea de lucru) și să faciliteze formarea, certificarea și ocuparea forței de muncă pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități (fizic, mental, neuromotor etc.). Un rezultat important al proiectului este dezvoltarea unui sistem de evaluare a potențialului de ocupare a forței de muncă al persoanelor cu dizabilități - testul Casper. Evaluarea crește capacitatea de inserție profesională prin prezentarea de informații obiective despre competențe în timpul unui interviu.

Implementarea acestui proiect aduce beneficii comunității locale prin:

- Dezvoltarea Centrului de Dezvoltare a Competențelor Profesionale care funcționează sub forma unei întreprinderi sociale, în care numărul persoanelor angajate a crescut de la 7 persoane cu dizabilități în timpul implementării proiectului la 12 în prezent.
- Creșterea gradului de conștientizare în rândul a cel puțin 50.000 de persoane din comunitate cu privire la problemele legate de dizabilități.
- Asigurarea serviciilor de certificare pentru persoanele cu dizabilități din toate județele țării, împreună cu instrumente acreditate pentru evaluarea potențialului lor de angajare și formarea a cel puțin doi specialiști din fiecare județ.
- Conștientizarea comunității prin CARAVANA CASPER, care a implicat direct aproximativ 50 de voluntari care au făcut din această campanie un eveniment mediatizat și vizibil în fiecare județ din România.

Organizația Națională Irlandeză de Învățare a Adulților – AONTAS

Irish National Adult Learning Organization este un ONG irlandez dedicat promovării și facilitării învățării adulților. A fost fondată în 1969 de pr. Liam Carey de la Institutul de Educație a Adulților din Dublin, iar activitățile sale au fost inaugurate de Brian Lenihan TD. Primul său președinte a fost Sean O'Murchu. Este o organizație neguvernamentală din 1976, dar primește finanțare de la Departamentul de Educație

și Competențe.⁶⁹

Misiunea AONTAS este de a apăra dreptul tuturor adulților din Irlanda la o învățare de calitate pe tot parcursul vieții și de a promova valorile și beneficiile învățării pe tot parcursul vieții. AONTAS în Europa își propune să abordeze domeniile inegalității educaționale pentru a construi o societate coerentă în Irlanda și în întreaga Europă, pentru a sprijini punerea în aplicare a politicii UE în domeniul educației și pentru a construi imaginea sectorului învățării în rândul adulților. În calitate de^{70 71} organiediu național, AONTAS se angajează să reprezinte preocupările membrilor săi în cadrul forumurilor-cheie de la nivel național, european și internațional, inclusiv asociația europeană pentru educația adulților (EAEA), Rețeaua europeană a competențelor fundamentale (EBSN) și Consiliul Internațional pentru Educația Adulților (ICAE).

Învățarea în rândul adulților este transformatoare și are beneficii de anvergură la nivel personal, comunitar și social. Persistența inegalităților educaționale în rândul populației adulte este inacceptabilă. Ca parte a planului AONTAS, acestea oferă membrilor o muncă de cea mai bună calitate, astfel încât cursanții adulți să aibă posibilitatea de a-și îndeplini aspirațiile educaționale pe care le merită atât de mult. Potrivit AONTAS, educația societală este de natură informală și oferă cursuri și programe cu fracțiuni de normă scurtă și, prin urmare, poate fi primul pas pozitiv spre revenirea la educație. Acesta oferă multe oportunități pentru cursanți și comunități, inclusiv dezvoltarea competențelor, consolidarea încrederii, o mai mare implicare a comu-

69 Organizația Națională de Învățare a Adulților http://www.onestepup.ie/assets/files/pdf/aontas_40th_birthday_brochure.pdf

70 Organizația Vocea învățării adulților, Despre planul strategic <https://www.aontas.com/about/strategic-plan>

71 Organizația Vocea învățării adulților, AONTAS în Europa <https://www.aontas.com/european/european-projects/>

nității și tranziția către educație sau ocuparea în continuare a forței de muncă.⁷²

Programul AONTAS

HEADSUP Kildare este un program inter-agenții gestionat de County Kildare Leader Partnership. Acesta sprijină bărbații vulnerabili prin implementarea unei game largi de programe și inițiative în tot județul. Programele sunt concepute pentru a dezvolta reziliența participanților și pentru a-i ajuta să se conecteze cu serviciile locale de educație, ocupare a forței de muncă și sănătate mintală, astfel încât aceștia să poată obține sprijin pentru a-și îmbunătăți situația de viață. În timpul programului HEADSUP, printre altele este programul WRAP (Wellness, Recovery, Action, Planning) care îmbogățește cunoștințele și conștientizarea cu privire la propria sănătate mintală. Procesul WRAP vă ajută să identificați instrumente pentru a vă menține bunăstarea și să creați planuri de acțiune, astfel încât să le puteți aplica în viața de zi cu zi.

Agenda europeană pentru învățarea în rândul adulților (EAAL)⁷³

Agenda europeană pentru învățarea în rândul adulților (EAAL) - educația adulților în urma programului Covid-19 (2022-2023). AONTAS este coordonatorul național al Agendei europene pentru învățarea în rândul adulților (EAAL) în Irlanda. EAAL își propune să consolideze locul învățării în rândul adulților în țările participante la program din întreaga Europă. În 2014, AONTAS a fost nominalizată de Departamentul irlandez pentru educație și competențe în calitate

de coordonator național pentru punerea în aplicare a EAAL. Aceasta înseamnă că AONTAS facilitează cooperarea cu alte state membre ale UE și cu Comisia Europeană pentru a pune în aplicare un program de învățare a adulților în Irlanda. - educația adulților în urma programului Covid-19 (2022-2023). AONTAS este coordonatorul național al Agendei europene pentru învățarea în rândul adulților (EAAL) în Irlanda. EAAL își propune să consolideze locul învățării în rândul adulților în țările participante la program din întreaga Europă. În 2014, AONTAS a fost nominalizată de Departamentul irlandez pentru educație și competențe în calitate de coordonator național pentru punerea în aplicare a EAAL. Aceasta înseamnă că AONTAS facilitează cooperarea cu alte state membre ale UE și cu Comisia Europeană în vederea implementării unui program de învățare a adulților în Irlanda.

Proiectul EAAL, Inclusive Recovery and Transformation: Adult Learning Post-Covid-19 (2022-2023), a început în ianuarie 2022. Proiectul este finanțat prin programul Erasmus + al Uniunii Europene și cofinanțat de Departamentul irlandez de învățământ superior și pe tot parcursul vieții, cercetare inovatoare și învățare prin SOLAS. Scopul principal al proiectului este de a contracara inegalitățile educaționale exacerbate de pandemia Covid-19. Proiectul va include evaluări și activități centrate pe studenți, implicarea eficientă a părților interesate, consolidarea capacităților și programe de wellness, o comunitate de medici practipentru educatori și elaborarea de propuneri de politici. Acesta va sprijini punerea în aplicare a politicilor irlandeze și europe-

ne de învățare a adulților, va promova și va permite învățarea pe tot parcursul vieții și va sprijini cursanții marginaliși sensibili.

Planul de dezvoltare a competențelor de bază Slovacia (BLUESS)⁷⁴

este o colaborare a partenerilor, inclusiv AONTAS, pentru a sprijini dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiei naționale pentru competențele de bază ale adulților în Slovacia. Proiectul este condus de coordonatorul național al Agendei europene pentru educația adulților (EAAL) din Slovacia, Institutul de Stat pentru Formare Profesională, cu sprijinul partenerilor, inclusiv al AONTAS. Sarcina AONTAS este de a oferi consiliere și sprijin experților internaționali în calitate de coordonator național al Agendei europene pentru învățarea în rândul adulților (EAAL) și ca voce reprezentativă în ceea ce privește învățarea în rândul adulților în Irlanda. Proiectul utilizează învățarea colaborativă și expertiza în parteneriat și este finanțat prin programul EaSI Up al Comisiei Europene. Unele dintre activitățile de până acum sunt vizite de studiu în Irlanda, în timpul cărora experți din Slovacia au avut ocazia să se întâlnească cu organizații care operează în sectorul educației adulților din Irlanda. Personalul AONTAS a avut ocazia de a participa la reuniunea inițială a proiectului pentru a împărtăși perspectivele de politică și practică privind competențele de bază în Irlanda și pentru a se alătura discuțiilor privind cele mai bune modalități de dezvoltare a ofertelor de competențe de bază în Slovacia și în întreaga Europă.

Build Action Mobilise (BAM) AONTAS derulează un proiect de mobilitate Erasmus + KA1 numit Build Action Mobilise (BAM). Proiectele de

⁷² Organizația Vocea învățării adulților, Educația comunitară <https://www.aontas.com/community/community-education-network>

⁷³ Organizația Vocea învățării adulților, Agenda europeană pentru învățarea în rândul adulților (EAAL) [https://www.aontas.com/european/european-proiecte/european-agenda-for-adult-learning-\(eaal\)](https://www.aontas.com/european/european-proiecte/european-agenda-for-adult-learning-(eaal))

⁷⁴ Organizația Vocea învățării adulților, Plan pentru dezvoltarea competențelor de bază în Slovacia (BLUESS) [https://www.aontas.com/european/european-proiecte/plan-for-basic-skills-development-in-slovakia-\(bluess\)](https://www.aontas.com/european/european-proiecte/plan-for-basic-skills-development-in-slovakia-(bluess))

mobilitate oferă organizatorilor posibilitatea de a construi o capacitate internațională. Acestea reprezintă o modalitate excelentă de a scoate la iveală o identitate europeană prin colaborarea cu colegi din întreaga Europă, dezvoltând în același timp puncte forte în cadrul sectorului. În plus, în calitate de organizație de sprijinire a AONTAS în cooperarea internațională cu organisme reprezentative, cum ar fi Asociația Europeană pentru Educația Adulților (EAEA), Rețeaua europeană a competențelor fundamentale (EBSN) și Consiliul Internațional pentru Educația Adulților (ICAE). BAM este un proiect de 24 de luni care implică 10 activități în care echipa de angajați și conducerea AONTAS vor lua parte la cursuri și vizite de studiu și vor participa la conferințe și ateliere dedicate diferitelor domenii ale învățării adulților.

FutureLabAE⁷⁵ se referă la două aspecte principale: situația democratică din Europa și numărul mare de persoane din Europa care nu au competențe de bază. Acest proiect își propune să consolideze capacitatea educatorilor de a face față problemelor generate de numărul tot mai mare de cetățeni care se distanțează de establishmentul politic și se înclină spre politica populistă și xenofobă. Proiectul analizează, de asemenea, modul de abordare a problemelor ridicate de numărul mare de persoane din Europa care au nevoie de sprijin în ceea ce privește competențele de bază, inclusiv competențele IT și le permite să profite pe deplin de transformarea digitală. FutureLabAE va pune la dispoziția organizațiilor de educația adulților, a personalului și a formatorilor:

1. Resurse, cursuri online și webinarii.
2. Un spațiu de discuții și de învățare unul de la celălalt.
3. Cunoștințe, experiență și instrumente care le vor permite să devină mai proactivi în dezvoltarea unei oferte educaționale inovatoare și orientate spre schimbare.

Partenerii vor elabora recomandări specifice care vor permite factorilor de decizie politică să sprijine sectorul educației adulților în abordarea provocărilor menționate mai sus, precum și să pregătească inițiative politice privind digitalizarea și democrația.

▪ **Communicating Europe Initiative (ICE)** este un program incluziv de educație a adulților conceput pentru a construi cetățenia globală și coeziunea socială în comunitățile din Irlanda. Proiectul își propune să crească gradul de conștientizare și înțelegere a importanței Uniunii Europene, a viitorului Europei și a solidarității în societate. Educația adulților joacă un rol activ în susținerea comunităților locale și în promovarea democrației și a implicării civice. Programul își propune să consolideze capacitatea educatorilor adulți și a comunității de învățare a adulților prin crearea de noi cunoștințe în domeniul de rezolvare a problemelor sociale cheie care amenință comunitățile, cum ar fi informațiile false, rasismul și retorica anti-vaccin. Scopul acestui program este de a contracara politica fricii în Irlanda și de a construi coeziunea socială și:

1. să determine importanța solidarității și cooperării irlandeze în

Uniunea Europeană;

2. recunoaște informații false, "fake news" și motive din spatele propagandei populiste de dreapta,
3. Înțelegeți impactul și importanța vaccinurilor asupra sănătății publice, precum și metodele științifice și procedurile etice implicate în aprobarea acestora.
4. Identificați rasism, discriminare și impactul negativ al "alterității",
5. Discutați despre impactul și valorile democrației și implicării sociale în comunitățile locale, în societatea irlandeză și în cooperarea europeană.

▪ **Bildung**⁷⁶ este un proiect Erasmus + acțiune-cheie 2 care permite organizațiilor din diferite țări participante la un proiect comun să colaboreze pentru a dezvolta, a face schimb și a transfera cele mai bune practici și abordări inovatoare în domeniul educației, formării și tineretului. BILDUNG înseamnă "Construirea unor sisteme de învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii prin dezvoltarea unei înțelegeri europene a Bildung pentru generațiile următoare". Proiectul își propune să investigheze "Bildung" ca o abordare-cheie a învățării și educației adulților, care să răspundă provocărilor politice, sociale și economice actuale, cum ar fi schimbările climatice, schimbările în participarea democratică, precum și nivelurile scăzute de competențe digitale și de bază în rândul locuitorilor Europei. Proiectul Bildung își propune să doteze oamenii cu abilitățile personale, interpersonale și sociale de care au nevoie

⁷⁵ Organizația Vocea învățării adulților, FutureLabae <https://www.aontas.com/european/european-projects/future-lab-for-adult-education>

⁷⁶ Organizația Vocea învățării adulților, Bildung <https://www.aontas.com/european/european-projects/bildung>

pentru a deveni cetățeni activi.

- **PENTRU A COMUTA;**⁷⁷ Proiectul TO SWITCH - Către provocările inovatoare de formare ale lucrătorilor seniori - reunește o rețea de parteneri din șapte țări europene și își propune să sprijine educatorii, tutorii de formare, formatorii și mentorii care lucrează direct cu lucrătorii mai în vârstă. Proiectul își propune să răspundă provocărilor îmbătrânirii populației și transformării pieței forței de muncă prin consolidarea rolului învățării pe tot parcursul vieții pentru a oferi cursanților adulți competențele necesare pentru a participa la piața forței de muncă și pentru a obține beneficiile transformării digitale.
- **Proiectul RegALE**⁷⁸ (Regional capacity for Adult Learning and Education) își propune să consolideze rețeaua de organizații de educație a adulților și să creeze sinergii cu autoritățile regionale și locale pentru a spori impactul și sustenabilitatea acestora. Obiectivele trebuie atinse prin creșterea capacității partenerilor și a rețelelor acestora, a părților interesate, a partenerilor și a membrilor acestora de a face față provocărilor, de a construi structuri de colaborare și de a promova o cultură a educației adulților în comunități, orașe și regiuni din întreaga Europă.

Poveștile participanților care participă la programe

Povestea lui Damien⁷⁹

Am învățat cum să mențin și să cultiv sănătatea mintală folosind tehnici și strategii de wellness, cum ar fi mindfulness, recunoașterea declanșatoare și puterea de partajare. Folosind aceste metode, am reușit să-mi construiesc propria imunitate. Programul mi-a prezentat, de asemenea, strategii pentru stabilirea obiectivelor personale, importanța definirii clare a obiectivelor și asumarea responsabilității pentru atingerea acestora. De asemenea, m-a învățat cum să fac față eșecului și importanța de a avea un plan pentru a face față unui astfel de eșec. Programul m-a făcut să realizez cât de important este să acționezi pentru tine și să accepți faptul că uneori trebuie să lupți pentru ceea ce este bun pentru tine.

- Curs QQI (Quality and Qualifications Ireland), curs de instruire ITEC Gym

Povestea lui Carmen⁸⁰

Într-un an și jumătate, am învățat foarte multe în domenii variind de la nutriție, anatomie, exerciții fizice, fitness, antrenament de gimnastică, coaching, procesare de text, comunicare și dezvoltare perso-

nală și profesională. Pentru a afla mai multe despre cum învăț cel mai bine, am completat chestionarul VARK pe site-ul VARK și am aflat că sunt un elev auditiv foarte puternic. Are sens pentru mine pentru că îmi place să vorbesc despre orice, chiar dacă este vorba doar cu mine însumi. Liceul a fost dificil pentru mine, deoarece modul principal de predare a fost cititul și scrisul.

- Curs QQI (Quality and Qualifications Ireland), curs ITEC Gym instruction

Povestea Anei⁸¹

Cred că un mediu propice este extrem de important pentru adulți în educația lor. Acest lucru este important pentru oricine de orice vârstă, dar pentru un adult care a luat o pauză de la școală, poate fi dificil să te întorci în rutină și un astfel de sprijin este crucial pentru succesul tău.

Întotdeauna mi-a plăcut să învăț, nu am avut niciodată o problemă să stau într-un mediu școlar, dar, din păcate, a trebuit să plec de la școală la 17 ani din cauza anxietății severe și a depresiei. A fost o perioadă dificilă pentru mine și m-am îndoit foarte mult. Întotdeauna am avut note bune și mi-am dorit să merg la facultate. Mi-am luat doi ani off și a petrecut cea mai mare parte a acestui timp la Londra

⁷⁷ Organizația Vocea învățării adulților, TO SWITCH <https://www.aontas.com/european/european-projects/toswitch>

⁷⁸ Organizația Vocea învățării adulților, RegALE <https://www.aontas.com/european/european-projects/regale>

⁷⁹ Organizația Vocea învățării adulților, mă îndrept spre al șaizeci și cincilea an de viață și încă învăț cum să trăiesc <https://www.aontas.com/learner-stories/i-am-heading-into-my-sixty-fifth-year-of-life-and-still-learning-how-to-live>

⁸⁰ Organizația Vocea învățării adulților, Cu toții avem stiluri de învățare diferite, dar putem excela atunci când nevoile noastre educaționale și de învățare sunt îndeplinite <https://www.aontas.com/learner-stories/we-all-have-different-learning-styles-but-can-excel-when-our-educational-and-learning-needs-are-met>

⁸¹ Organizația Vocea învățării adulților, lucruri minunate pot veni de la a face acest prim pas <https://www.aontas.com/learner-stories/great-things-can-come-from-taking-that-first-step>

Încercarea de a da seama ce să fac în continuare. M-am întors la facultate la vârsta de 19 ani. Educația adulților mi-a permis să-mi realizez adevăratul potențial și să câștig încredere în abilitățile mele. Când m-am întors prima dată la educație, la vârsta de 19 ani, m-am îndoit foarte mult și nu eram deloc sigură de mine.

La un moment dat, mi-a fost teamă că voi renunța din nou la studii. Din fericire, am reușit să mă concentrez pe învățarea în mediul de susținere și primitiv, iar de atunci totul s-a întâmplat foarte repede.

A fost o călătorie dificilă, dar premiile au meritat. Am creat și am folosit oportunități la care nu m-aș fi gândit niciodată. Datorită educației adulților, am reușit să-mi schimb viața. Faptele vorbesc mai tare decât cuvintele. De aceea este atât de important să lucrăm la incluziunea tuturor grupurilor minoritare. Atât de mulți oameni vin în Irlanda cu calificări bune și dorința de a lucra, dar nu știu întotdeauna care sunt oportunitățile lor și, ca urmare, își irosesc potențialul. Dezvoltarea unei strategii pentru a ajunge la aceste grupuri poate fi un catalizator pentru multe lucruri mărețe, nu numai pentru acești oameni, ci și pentru societate în ansamblu.

▪ Cork College of FET Morrison's Island Campus

Povestea Kaylei⁸²

Povestea Kaylei a fost prezentată la AONTAS 2022 Adult Learning Youth Festival. Festivalul a subliniat că fiecare poate #LearnYourWay (să învețe în stilul propriu), în ritmul propriu, în propria comunitate. Participanții la proiect au vorbit miercuri, 9 martie 2022, în

cadrul evenimentului "Cursanții ca lideri", pentru a sărbători și promova valoarea revenirii la educație la vârsta adultă.

Educația adulților este o lume complet diferită. Cursurile sunt structurate în așa fel încât să finalizezi treptat temele și să promovezi examene mici care se adaugă la nota generală pentru fiecare modul, care este destul de diferit de sistemul formal de învățământ, unde totul se adaugă la un examen mare la fiecare disciplină. Această soluție a fost mult mai bună pentru mine. Educația adulților vă permite să vă asumați responsabilitatea pentru propria

învățare și sunteți tratat ca și cum opinia dumneavoastră este apreciată. Am fost încurajați să criticăm și să sugerăm cum să modificăm cel mai bine metodele de predare pentru a obține cele mai bune rezultate din curs și pentru viitorii cursanți. Mediul de învățare este, de asemenea, complet diferit, într-un sens bun. Profesorii, păstrând în același timp un anumit nivel de profesionalism, devin aproape prieteni și își doresc cu adevărat să vă descurcați bine și să vă atingeți obiectivele. Uneori stăteam acolo la prânz, luam ceai și vorbeam cu profesorul meu despre ceva care nu are legătură cu cursul.

⁸² Organizația Vocea învățării adulților, Educația adulților vă permite să vă ocupați de propria învățare și sunteți tratat ca o persoană cu o opinie apreciată
<https://www.aontas.com/learner-stories/adult-education-allows-you-to-take-charge-of-your-own-learning-and-you-are-treated-as-a-person-with-a-valued-opinion>

5. COMPETENȚELE EDUCATORILOR ADULȚILOR DEFAVORIZAȚI

Dezvoltarea educației adulților ne-a însoțit de peste două secole. Andragogia și-a dezvoltat propriile fundații, subliniind diferențele în abordarea predării copiilor și adulților. Astfel, educatorii au nevoie de competențe specifice, în special atunci când au de-a face cu persoane vulnerabile - excluse din punct de vedere social, digital sau discriminate.

Educația adulților în Europa a început să prindă contur la începutul secolului al 19-lea și a fost legată de promovarea învățării modului de a citi și de a scrie. La rândul său, în străinătate, la acea vreme, s-a pus accentul pe activități care au accelerat integrarea imigranților. În deceniul al treilea al secolului al XIX-lea, atât Bătrânul Continent, cât și America de Nord s-au dezvoltat, printre altele: mișcarea iluministă, societățile de lectură, bibliotecile orașelor, muzeele și institutele care aleargă pentru adulți (de exemplu, Franklin în Philadelphia și Lowell în Boston). Cum toți aveau propriile nume și noțiuni de bază ale funcționării, termenul andragogy, inventat în 1833 (analog pedagogiei, însemnând literal "conduce un om"), nu s-a întâlnit cu interesul general. Autorul, educatorul german Alexander Kapp, nu a propus o definiție, așa că a trebuit să așteptăm aproape un secol pentru a-i dezvolta ideea⁸³.

Lumea a auzit din nou despre andragogie în 1921 datorită lui Eugen Rosenstock-Huessy. Filozof social născut la Berlin, el a⁸⁴ subliniat că edu-

cația adulților necesită profesori, metode și filozofii speciale, denumite colectiv de el andragogie. În același an, Rosenstock a co-fondat Akademie der Arbeit, pe care a condus-o mai târziu. Centrul, ca prima academie germană pentru oamenii muncii, este încă activ astăzi și oferă educație în domeniile politicii sociale, economiei și laboratorului dreptului nostru. Scopul său este de a pregăti mai bine angajații pentru a funcționa în afaceri și în viața publică.

Principiile învățării în rândul adulților

Baza științifică a andragogiei în a doua jumătate a secolului al XX-lea a fost prezentată de Malcolm Shepard Knowles, un educator american pentru adulți. Conform propunerii sale, educația adulților se bazează pe două fundații: elevii sunt independenți⁸⁵, autonomi și își asumă responsabilitatea pentru propriile decizii, în timp ce profesorii facilitează învățarea și nu prezintă conținutul.

Knowles a făcut presupuneri despre proiectarea unei astfel de științe. Potrivit lui, adulții:

- trebuie să știe de ce ar trebui să învețe subiectul,
- trebuie să învețe experimental,
- ar trebui să abordeze învățarea ca soluționare a problemelor,

- aflați cel mai bine atunci când subiectul aduce valoare directă,
- reacționează mai bine la motivația internă decât la cea externă.

Definiția UNESCO

Educația adulților este totalitatea proceselor educaționale, indiferent de conținut, nivel și metode, continuarea sau completarea educației [...] prin care adulții își dezvoltă abilitățile, își îmbogățesc cunoștințele, își îmbunătățesc calificările tehnice și profesionale sau dobândesc o nouă profesie. Adulții își schimbă atitudinea și behaviours în ceea ce privește modelarea cuprinzătoare a personalității și participarea la dezvoltarea socială și culturală durabilă și independentă.

Ca urmare a activității celei de-a treia Conferințe internaționale privind educația adulților, care a avut loc la Tokyo în 1972, patru ani mai târziu UNESCO a pregătit o recomandare pe care a definit-o ca fiind

83 ERIC, Alexander Kapp --Primul utilizator cunoscut al conceptului Andragogy <https://eric.ed.gov/?id=EJ1169580>

84 Eugen Rosenstock-Huessy Fondul <https://www.erhfund.org/>

85 Industria de elearning, Teoria învățării adulților - Andragogy - a lui Malcolm Knowles <https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

totalitatea proceselor educaționale, indiferent de conținut, nivel și metode, continuând sau completând educația [...] datorită căreia adulții își dezvoltă abilitățile, își îmbogățesc cunoștințele, să își îmbunătățească calificările tehnice și profesionale sau să dobândească o nouă profesie. Adulții trebuie să-și schimbe atitudinea și să behaviour în ceea ce privește modelarea cuprinzătoare a personalității și participarea lor la dezvoltarea durabilă, independentă, socială și culturală⁸⁶:

Joanna Kukier în articolul intitulat "Activitățile cheie ale UNESCO în domeniul învățării pe tot parcursul vieții" se referă la obiectivele și problemele de bază ale educației adulților, care au fost clarificate în 1976. Printre acestea putem găsi⁸⁷:

- facilitarea înțelegerii schimbărilor sociale contemporane;
- promovarea participării la dezvoltarea socială;
- utilizarea abilă a cunoștințelor și selectarea surselor,
- dezvoltarea continuă, îmbunătățirea calificărilor;
- echilibrul eficient între viața profesională și cea privată
- utilizarea adecvată a mijloacelor de informare și a mass-mediei.

Adulți defavorizați

Educația adulților ar trebui să țină seama de competențele deja dobândite, de capacitatea de a funcționa în lumea modernă sau de me-

diul în care își desfășoară activitatea adulții. Atunci când acești factori sunt luați în considerare, identificarea persoanelor aflate într-o situație defavorizată este mai ușoară, și anume sărăcia, excluziunea socială sau discriminarea în mai multe dimensiuni sau expuse riscului acestor fenomene. Termenul "grupuri dezavantajate" este adoptat de Parlamentul European și de Consiliul UE în Regulamentul de instituire a Fondului Social European Plus⁸⁸.

În același document, instituțiile UE detaliază obiectivele FSE + de a contribui la îmbunătățirea situației persoanelor defavorizate, cum ar fi creșterea accesului la locuri de muncă și a măsurilor de activare pentru toți persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, promovarea accesului egal la sistemele de învățământ (inclusiv în domeniul educației adulților) și incluziunea socială.

După cum subliniază UNESCO, dezvoltarea durabilă a societății necesită ca nimeni să nu fie lăsat în urmă. Includerea în educație a adulților din grupuri dezavantajate va contribui la îndeplinirea obiectivelor de combatere a schimbărilor climatice, precum și la reducerea sărăciei. Organiografiadin raportul "Global Report on Adult Learning and Education" propune un set de activități care priorizează⁸⁹ nevoile persoanelor expuse riscului de excluziune. Raportul menționează următoarele cursuri:

- lectură
- scriere
- limbi străine moderne,
- mecanisme de validare a competențelor.

În plus, raportul subliniază necesitatea de a dezvolta alfabetizarea în familie, în principal prin sprijinirea părinților, astfel încât aceștia să își poată ajuta copiii în viitor și să dezvolte o cultură a învățării. Este important să se dezvolte un sistem de stimulente nefinanciare, dar care să influențeze în mod direct îmbunătățirea situației socio-economice - UNESCO optează pentru vouchere de cumpărături, vacanțe plătite sau oportunități de dezvoltare a carierei.

Tipuri de educație a adulților din grupuri defavorizate

Ellen Boeren, Susan Whittaker și Sheila Riddell propun șapte tipuri de învățare în rândul adulților pentru adulții defavorizați în cadrul proiectului «Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții pentru o Europă incluzivă și vibrantă⁹⁰:

- **Competențe și educație de bază** - Această categorie se referă la învățarea adulților la nivel primar și secundar timpuriu, cu scopul

86 Stopińska-Pajak A., 2005, "Educația adulților pentru o lume comună" - participarea polonezilor la cooperare andragogică internațională (prima jumătate a secolului al XX-lea) <https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Chowanna/Chowanna-r2005-t2/Chowanna-r2005-t2-s126-140/Chowanna-r2005-t2-s126-140.pdf>

87 Kukier J., 2019, Activități cheie ale UNESCO în domeniul învățării pe tot parcursul vieții Științe cognitive și mass-media în educație https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/kim/2019_1/kim2019104.pdf

88 Parlamentul European, Fondul Social European Plus <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/53/europejski-fundusz-spoleczny-plus>

89 UNESCO, Raport Global - GRALE <https://uil.unesco.org/adult-education/global-report>

90 Comisia Europeană, Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții pentru o Europă favorabilă incluziunii și dinamică, Orizont 2020 <https://cordis.europa.eu/project/id/693989>

de a pune bazele învățării ulterioare, ocupării forței de muncă în locuri de muncă slab calificate și incluziunii sociale.

- **Educația a doua șansă la nivel secundar superior** - în această etapă, adulții au posibilitatea de a se pregăti pentru învățământul superior și de a obține un loc de muncă mai bun.
- **Educație și formare profesională** - pentru a se pregăti pentru angajare într-o anumită profesie sau sector.
- **Experiența de lucru** - ar trebui să faciliteze specializarea angajaților prin învățământul dual, acoperind atât pregătirea teoretică, cât și cea practică într-un anumit loc de muncă/post de lucru.
- **Politici active privind piața muncii** - sunt un tip de activitate a statului axată pe șomeri, amenințați cu șomajul sau pe persoanele care au nevoie de sprijin în căutarea unui loc de muncă. Acestea acoperă inițiative precum formarea la locul de muncă, cofinanțarea creării de locuri de muncă, precum și cursurile de reconversie profesională și găsirea de locuri de muncă în sectoarele care se confruntă cu deficitul de personal.
- **La învățarea la locul de muncă** - persoanele defavorizate care sunt angajate pot învăța la locul de muncă, îmbunătățind calificările profesiei lor.
- Ultima categorie se referă la **învățarea personală și socială**, care de obicei nu este formală și se concentrează pe responsabilizare, activitate socială, precum și dezvoltare personală.

Motivațiile adulților și formatorii care îi pot împuternici

Potrivit Knowles-ului menționat mai sus, motivația la adulți este mai des internă decât externă. Prin urmare, este puțin probabil să se aștepte la recompense, cum ar fi bani sau laude. Autorealizarea, dorința de a se dezvolta, de a satisface curiozitatea sau apartenența la un grup sunt factori mai importanți atunci când vine vorba de motivația adulților. În ciuda acestui fapt, problemele externe (cum ar fi o creștere la locul de muncă) nu sunt ignorate.

Având în vedere acest lucru, Knowles a propus un model pentru trăsăturile și abilitățile educatorilor care pot motiva adulții⁹¹. El le-a pus în patru categorii:

- cunoștințe de specialitate;
- empatie
- entuziasm
- transparență.

Un formator cu competențele adecvate, care își cunoaște specializarea, este capabil să adapteze nivelul de dificultate la nivelul de dezvoltare al elevilor și este implicat în timpul orelor, care se exprimă prin limbajul corpului, emoțiile și energia lor. Mai mult decât atât, formatorul este organizat și are capacitatea de a structura cunoștințele.

Competențele educatorilor adulți

Pe măsură ce citim în ghiduri bazate pe experiențele germane, române, spaniole, grecești și olandeze în educația adulților, oamenii au o tendință naturală de a învăța, iar rolul formatorilor este de a-l trezi. Acest lucru necesită construirea unui mediu de învățare pozitiv, ajutând la definirea obiectivelor de învățare, echilibrând aspectele intelectuale și emoționale, fără a-și impune propriile opinii, concentrându-se pe probleme specifice și oferind feedback în toate etapele învățării⁹².

În programele de formare pentru adulți, participanții ar trebui să fie considerați în primul rând responsabili. Merită să îi implicăm în dezvoltarea structurii de formare, precum și să introducem instrumente de autoevaluare pentru a verifica progresele înregistrate în educație. Următoarele sugestii pentru educația adulților din partea experților se referă la crearea unei atmosfere de liberă exprimare, folosind experiențele participanților și subliniind beneficiile specifice ale participării la formare.

Educația grupurilor dezavantajate

Savanții australieni Bruce Burnett și Jo Lampert subliniază în publicația "Teacher Education and the Targeting of Disadvantage" că educatorii persoanelor aflate în groups⁹³ defavorizați ar trebui să se distingă mai

91 Mikołajczyk K. Noi tendințe în educația adulților, Centrul pentru Dezvoltarea Educației <https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=6324>

92 Perfecționarea adulților peste 45 de ani proveniți din familii de migranți. Inspirații, considerații, sugestii. Manual elaborat de educatori pentru adulți din România, Germania, Grecia, Olanda și Spania, <https://upskilling.ilabour.eu/wp-content/uploads/2021/01/Handbook.pdf>

93 Burnett B., Lampert J., Educația profesorilor și țintirea dezavantajului, DOI: 10.4236/ce.2011.25064 <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=8856>

presus de toate prin angajamentul excepțional și valoarea de a lucra cu grupuri cu risc de excludere (am putea numi această caracteristică o "chemare"). În plus, merită să avem experiență în relația cu persoanele defavorizate sau care provin din medii defavorizate/ dificile și din educație.

Baza empatiei

Educatorii care lucrează cu persoane cu nevoi de sănătate fizică sau mentală, adulții aflați într-o situație socio-economică dificilă, femeile care se confruntă cu violența domestică, precum și persoanele în vârstă, trebuie să se concentreze pe empatie pentru a-și înțelege elevii. De asemenea, este necesar să ascultăm în mod activ, să construim încredere, precum și capacitatea de a elimina barierele și stereotipurile despre persoanele care provin din medii defavorizate și despre cei care sunt vulnerabili. Fără aceste caracteristici ale educatorului, adulții care intră în educație pot deveni descurajați, mai ales dacă s-au luptat cu frica și rușinea înainte de a-și începe educația.

Experții de la Universitatea din Alabama de Vest în contextul persoanelor cu ⁹⁴ nevoi educaționale speciale subliniază importanța flexibilității și a respectării standardelor profesionale în toate situațiile. În opinia lor, abilitatea de a evalua punctele forte ale elevilor și de a sugera cele mai bune căi de dezvoltare este crucială. Răbdarea și

menținerea ordinii sunt, de asemenea, foarte importante: un loc de învățare fără haos oferă un sentiment de confort și securitate.

Predarea persoanelor slab calificate

Programul de educație pentru a doua șansă din Cipru arată că, pentru persoanele cu un nivel scăzut de educație, emanciparea, care depășește simpla îmbunătățire a oportunităților de angajare, este esențială. Este important să se prevadă competențe care să faciliteze funcționarea la toate nivelurile⁹⁵; la nivel personal, familial și social. Participanții la program subliniază importanța relațiilor cu profesorii și importanța suportului emoțional, psihologic și de consiliere.

Autorii studiului de caz cipriot subliniază că abilitatea de a crea relații de susținere și un mediu sigur este crucială pentru educatorii persoanelor slab calificate. În același timp, ei subliniază că acesta este un domeniu care necesită multe îmbunătățiri, deoarece formatorii de multe ori nu au empatie față de studenții ir. Pe de altă parte, educatorii trebuie să mențină un echilibru, deoarece o abordare necritică a cursanților poate împiedica emanciparea ulterioară - elevii o pot citi ca un semnal că status quo-ul merită păstrat.

Organi-uri din Spania, Italia, Slovenia și Cipru care au condus proiectul LearnersMot pentru a promova utilizarea IT de către adulții cu un nivel scăzut de ⁹⁶calificare subliniază nevoia de învățare prin "a face", adică

activități practice, învățare în grup și construirea comunității. Ei subliniază, la fel ca participanții la inițiativa cipriotă, importanța relației dintre participanți și educatori. Inițiativa LearnersMot le-a arătat profesorilor cum să folosească tehnologia pentru a facilita învățarea modulului de a asculta, vorbi, citi, scrie și îmbunătăți abilitățile cognitive și de comunicare. Astfel, a facilitat soluționarea problemei excluderii digitale.

Proiecte implementate în Polonia

Emanciparea socială a devenit esența Programului de activitate al administrației locale din Lublin. Administrația locală a contribuit la dezvoltarea⁹⁷ comunității sociale și comunitare, inclusiv prin întâlniri cu comunitatea locală, la care participanții au decis cum să folosească și să cheltuiască banii publici dați administrației locale.

Inițiativa activării profesionale a șomerilor a fost întreprinsă Powiatowy Urząd Pracy în Białogard⁹⁸ (un echivalent al unui centru de locuri de muncă), care a consiliat 150 de persoane cu privire la planificarea carierei și a oferit consiliere de orientare în carieră, plasare de locuri de muncă sau experiență de muncă, precum și formare și certificare. Unii dintre participanți ar putea folosi banii pentru a începe o nouă afacere. Pe de altă parte, autoritățile din Elbląg au adaptat nevoilor lor modelul în 5 etape recomandat de Uniunea Europeană a ocupării forței de muncă sprijinite cu sprijinul șomerilor de lungă durată. Ca

94 UWA Online, Calități a unui profesor de educație specială <https://online.uwa.edu/infographics/qualities-of-a-special-ed-teacher/>

95 Papaioannou E., Responsabilizarea adulților vulnerabili prin educație de a doua șansă: un studiu de caz de la Cipru, International Journal of Lifelong Education <https://doi.org/10.1080/02601370.2018.1498140>

96 EleviiMot <http://www.learnersmot.eu/>

97 Orașul inspirației Lublin <https://lublin.eu/lublin/aktualnosci/wspoldecyduj-o-przyszlosci-swojej-dzielnicy,2983,66,1.html>

98 Comisia Europeană, 2020, Consiliere în carieră și sprijin pentru companii <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=pl&projectId=3660>

urmare, 80% dintre participanții la proiect și-au găsit un loc de muncă, iar 90% dintre aceștia au rămas angajați după 15 luni⁹⁹. În plus, studiul proiectului a evidențiat sursele de sănătate și psihosociale ale problemelor cu care suferă șomerii de lungă durată.

Fundația Universitară Mari a Curie-Skłodowska s-a concentrat pe situația dificilă a femeilor și a realizat un proiect intitulat "Inițiativa este o femeie. ABC-ul antreprenoriatului pentru femei"¹⁰⁰. Este important de menționat că din cei 323 de participanți, 242 și-au înființat ulterior propriile companii.

Un exemplu de educație a adulților în lume, alfabetizarea irlandezilor

Din 2014 până în 2020, Irlanda a avut un program amplu de alfabetizare a adulților. Datorită acestuia, 50.000 de adulți și-au îmbunătățit abilitățile de citire și scriere. Participarea a avut ca rezultat creșterea încrederii în sine, precum și o participare mai frecventă la viața socială și politică. Impulsul de acțiune a fost un studiu în care rezultatele au arătat că 1 din 6 adulți are dificultăți de citire. S-a constatat că și mai mulți oameni s-au luptat cu matematica de bază¹⁰¹.

În iulie 2021, guvernul irlandez a propus o strategie pe 10 ani

pentru a dezvolta alfabetizarea adulților, competențele numerice și competențele digitale. Scopul este de a construi o societate și o economie pe deplin favorabile incluziunii și juste. Autorii subliniază că alfabetizarea este baza pentru asigurarea unei bune calități a vieții. În plus, este esențial pentru dobândirea competențelor legate de matematică sau de noile tehnologii. Punerea în aplicare a ipotezelor documentului este de a contribui la menținerea pieței forței de muncă a 300 000 de persoane din Irlanda care nu au studii secundare, precum și a 900 000 de adulți care au terminat educația la nivel școlar. Este demn de remarcat faptul că proiectul este ambițios, deoarece vizează aproape un sfert din locuitorii țării.

De ce adulții nu găsesc timp să învețe?

După cum arată OCDE în raportul privind perspectivele competențelor pentru 2021, tinerii adulți învață mai bine dacă ¹⁰²au luat exemplele potrivite de acasă, prin urmare implicarea grupurilor expuse riscului de excluziune în educație este importantă pentru a rupe lanțul disfuncționalităților și al sărăciei.

Ministerul Educației din Regatul Unit a identificat bariere semnificative în calea învățării în rândul adulților. În raportul intitulat "Bariere în calea învățării", ministerul evidențiază 6 obstacole principale în calea dezvoltării¹⁰³:

1. Cost,
2. îngrijirea copiilor,
3. lipsa de informații cu privire la oportunitățile de învățare;
4. lipsa sprijinului profesional în domeniul educației continue;
5. lipsa unei oferte diversificate pentru persoanele în vârstă,
6. lack de sprijin din partea angajatorilor.

Autorii publicației subliniază, de asemenea, că rareori se întâmplă ca barierele să apară individual - de obicei se suprapun, ceea ce face dificilă canalizarea sprijinului.

În contextul barierelor menționate mai sus, administrația finlandeză a subliniat că este cel mai dificil pentru angajatori să sprijine persoanele angajate fără calificări. Deoarece munca lor este ușor de înlocuit sau chiar automatizată, le lipsește un cip de negociere în negocieri¹⁰⁴ cu oameni care conduc afaceri.

Dificultăți suplimentare sunt asociate cu sarcinile zilnice, dificultăți cu gestionarea timpului, lipsa motivației, dar și încrederea insuficientă în sine. În rândul persoanelor defavorizate există obstacole legate de rușine, precum și accesul limitat la educație, care poate rezulta din dificultăți de mobilitate sau din cauza lipsei de competențe necesare pentru a efectua învățarea la distanță.

99 Comisia Europeană, 2014, Elbląg are o nouă modalitate de a face față șomajului pe termen lung <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=pl&projectId=1083>

100 Ministerul Fondurilor de Dezvoltare și Politicii Regionale, Harta subvențiilor UE <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/552252/>

101 Comisia Europeană, 2020, Mii de oameni au acum un acces mai mare la educația adulților <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=en&projectId=3917>

102 OCDE, 2021, OCDE Skills Outlook 2021 <https://www.oecd.org/education/oecd-skills-outlook-e11c1c2d-en.htm>

103 Departamentul Educației din Regatul Unit, 2018, Bariere în calea învățării pentru grupurile dezavantajate, Raportul constatărilor calității august 2018 https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/735453/Barriers_to_learning_-_Qualitative_report.pdf

104 OCDE, Îmbunătățirea participării la învățare a adulților cu competențe scăzute <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/07d987ba-en/index.html?itemId=/content/component/07d987ba-en>

Infographic

Key facts and figures

Many adults do not participate in learning, especially among the low-educated

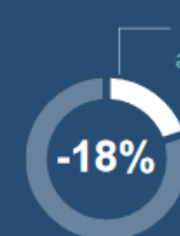
About 4 out of 10 high-educated adults do not participate in formal or non-formal learning.

About 8 out of 10 low-educated adults do not participate in formal or non-formal learning.

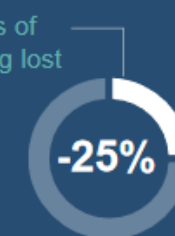

Hours of adult learning dropped during widespread COVID-19 lockdowns

Estimated hours lost during widespread lockdowns in 2020/2021

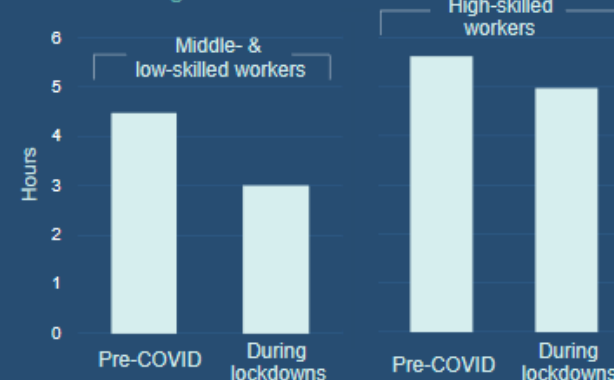
Non-formal learning
e.g. on-the-job training

Informal learning
e.g. social interactions

Drop in adult learning worse for middle- and low-skilled workers

Estimated weekly hours of informal learning per worker OECD average

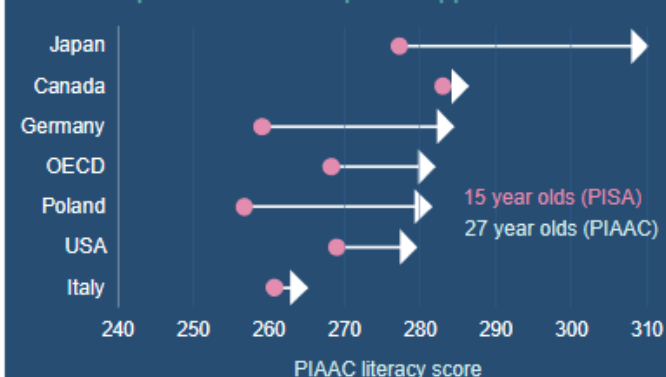

Fall in job vacancies varied depending on required education level

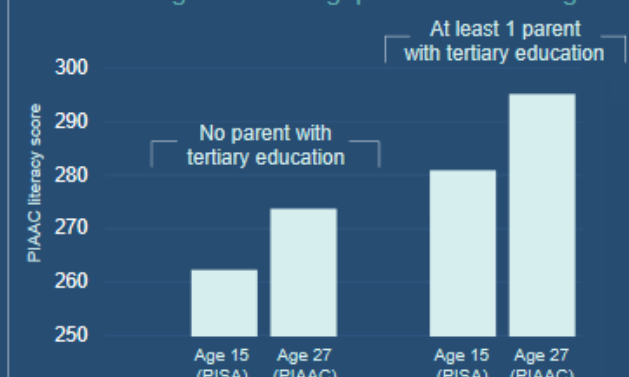
Skill development is uneven during the key transition years

Low growth in literacy achievement between age 15 and 27 puts future development opportunities at risk

Socio-economic disadvantages hamper skills at school and in transition years

Disadvantaged children generally have lower literacy scores at age 15 and the gap is even wider at age 27

6. CUM SĂ INSPIRE ADULȚII SĂ ÎNVEȚE ÎNTR-O LUME POST PANDDEMIC?

Învățarea în rândul adulților este un răspuns la provocările demografice și globale. În același timp, multe persoane, după terminarea educației formale, în special cele cu calificări scăzute, nu decid să ridice nivelul competențelor lor. Prin urmare, am analizat rolurile pe care le joacă educatorii și metodele pe care le pot folosi pentru a convinge adulții să participe la cursuri sau formare.

UNESCO și Consiliul Europei, să ia poziția că învățarea în rândul adulților servește la dotarea acestora cu abilitățile necesare pentru a-și exercita drepturile și pentru a prelua controlul asupra propriului destin. Învățarea promovează dezvoltarea profesională și personală și sprijină o mai mare activitate a adulților în domeniile mediului, comunității și societății. În plus, promovează incluziunea socială¹⁰⁵ și crearea de locuri de muncă. Învățarea previne, de asemenea, sărăcia, îmbunătățește sănătatea și bunăstarea și contribuie la construirea unor comunități durabile.

Adulții cu sprijin educațional ar trebui să fie în măsură să își dezvolte potențialul, cariera, să joace un rol activ în societate și să își îndeplinească îndatoririle profesionale, sociale și cetățenești. Aceste activități ar trebui să fie sprijinite prin consiliere educațională și de orientare profesională și printr-un sistem coerent de educație a adulților, care să utilizeze sprijinul substanțial și financiar al instituțiilor publice.

Învățarea în rândul adulților

Teoreticianul american al metodei de predare David A. Kolb, născut în anii 1930, a propus 4 faze ale ciclului de învățare pentru adulți:

- Experiență (ceva s-a întâmplat)
- Reflecție (Ce s-a întâmplat? Cum a fost?)
- Generalisation (De ce sa întâmplat acest lucru?)
- Aplicație (Cum să o utilizați în practică?)

Fiecare adult are propriul stil de învățare, care este determinat de experiențele educaționale anterioare dobândite la nivelurile ulterioare de educație, de contextul social și cultural al familiei în care a funcționat, precum și de modelele preluate de la colegi și colegi, precum și de mass-media utilizată pentru a dobândi cunoștințe.

De asemenea, este demn de remarcat faptul că persoanele cu un nivel scăzut de educație nu au obiceiul de a reflecta asupra propriilor strategii și perspective. Prin urmare, educatorii ar trebui să facă un diagnostic bun al nivelului elevilor pentru a adapta cel mai bine predarea la nevoile elevilor, ceea ce, la rândul său, le va îmbunătăți rezultatele.

În educația adulților

a fi educator nu se termină cu furnizarea de cunoștințe și verificând în ce măsură a fost asimilată. Educatorii îndeplinesc cel puțin 6 roluri, în cadrul cărora își îndeplinesc sarcinile¹⁰⁶:

- **Un formator** care desfășoară cursuri, ateliere de lucru, formare axată pe practicarea și îmbunătățirea abilităților, precum și motivarea implementării în practică a competențelor nou dobândite.
- **Un mentor** care susține, facilitează și încurajează munca independentă. Cooperarea cu un mentor, are loc în trei etape - planificarea în comun a învățării, sprijin în atingerea obiectivelor și autodezvoltare. Mentorul este interesat de dezvoltarea mentees în perspectivă lungă și mai largă.
- **Un antrenor** s-a concentrat mai degrabă pe schimbare decât pe realizări. Antrenorul analizează procesul de învățare, oferă feedback și, împreună cu elevii, caută modalități de a crește eficiența activităților.
- **Un consilier** care vă ajută să înțelegeți mai bine problema și vă oferă sfaturi despre cum să percepeți și să faceți față provocărilor. Rolul consilierului este deosebit de important în educația non-formală, unde adulții sunt mai deschiși, cer sfaturi mai des și își împărtășesc experiențele și preocupările.

¹⁰⁵ e-mentor.edu.pl, 2019, Priorități și funcții sociale ale educației la vârsta adultă - perspectiva Obiectivelor de dezvoltare durabilă UNESCO 2030 <https://www.e-mentor.edu.pl/artikuly/index/numer/78/id/1399>

¹⁰⁶ E. Mazurek, T. Stępień, 2017, Un compendiu de cunoștințe necesare pentru un educator de adulți, Universitatea de Știință și Tehnologie din Wrocław, Wrocław

- **Facilitator** creșterea eficienței muncii în grup prin moderarea discuțiilor și intervenția eficientă în caz de conflict. Acestea sunt persoane care nu sunt implicate în mod substanțial și rămân neutre față de problemele ridicate - nu își prezintă propriul punct de vedere. Datorită acestui fapt, ele oferă grupului o șansă de a dezvolta soluții pe cont propriu.
- **Consultant / terapeut / tutore.**

Provocări pentru educatori

Indiferent de rolul asumat, educatorul se confruntă cu multe probleme în ceea ce privește elevii. Confruntarea cu acestea este mai ușoară dacă educatorul are experiență sau experiență în educația adulților. Exemple de probleme ale elevilor: obiective vag definite ale învățării, bagajul de experiențe ale elevilor care influențează abordarea ir a educației și modul de învățare, obiceiurile, temerile legate de asumarea noilor provocări, stima de sine scăzută și lipsa de încredere în sine și posibilitatea schimbării.

Să ne uităm, de asemenea, la aspectele pe care educatorii adulți ar trebui să le ia în considerare atunci când planifică munca.

Consolidarea motivației interne

Motivația internă în învățarea adulților este crucială. Mult mai des decât cel extern, garantează succesul ulterior. Prin urmare, merită să lucrăm la ea încă de la început prin definirea clară a scopului predării, indicând domeniul de aplicare exact al materialului și o explicație detaliată a modului de utilizare a cunoștințelor. Fără aceasta, studenții pot sări peste anumite elemente ale cursului, considerându-le inutile.

Abordare individuală

Experiențele diferite, vârsta și locul de unde provin oamenii fac necesară punerea celui mai mare accent pe abordarea individuală în educația adulților. Prin urmare, este esențial să se desfășoare cursuri în cele mai mici grupuri posibile, astfel încât fiecare participant să aibă posibilitatea de a adresa o întrebare și de a fi audiat în timp ce își împărtășesc comentariile și opiniile. Educatorii adulți pot întâlni adesea oameni din grupurile lor care acționează în conformitate cu modelele și obiceiurile lor de gândire bine stabilite, nu sunt deschiși la minte și își exprimă nemulțumirea față de clase. Prin urmare, este bine să folosiți noi tehnici de predare care vor rupe mai ușor studenții de modelele ir, cum ar fi discuțiile, exercițiile de simulare și debaterile în stil Oxford. Practicarea lor le oferă elevilor șansa de a-și schimba gândirea sau cel puțin de a fi mai deschiși la alte puncte de vedere.

Planificarea lucrului cu timp activ între clase

Un alt principiu al lucrului cu adulții este pregătirea orelor în așa fel încât timpul dintre ei să rămână activ în ceea ce privește educația. Datorită faptului că munca începe în timpul întâlnirii și se termină mult timp după aceasta, adulții vor avea timp să reflecteze și să lucreze prin tot ceea ce sa întâmplat în timpul orei. Prin urmare, subiectele discutate nu ar trebui să fie complet rescrise și închise. Acest lucru îi va face pe participanți să se pregătească pentru următoarele întâlniri, reflectând în același timp asupra soluțiilor.

Separarea persoanei de proces

Educatorii ar trebui să integreze controlul și evaluarea procesului de predare. În același timp, în cadrul evaluării, acestea ar trebui să separe aspectele legate de persoană de procesul de acțiune. În plus, ana-

liza trebuie să se refere nu numai la nivelul de performanță al sarcinii, ci și la schimbarea care a avut loc în performanța unui anumit elev.

Cum să-i faci pe adulți interesați să învețe?

Adulții sunt mai predispuși să intre în învățământ dacă:

- Ei știu despre beneficiile educației,
- învățarea le oferă satisfacție,
- sunt tratați ca oameni independenți, pentru că atunci se simt împuterniciți
- ei cunosc scopul învățării - acest aspect se traduce în rezultate mai bune,
- educația are un mod orientat spre sarcini, adică se concentrează pe probleme, facilitează testarea cunoștințelor dobândite,
- învățarea se întâmplă prin experiență și teoria nu ocupă mult spațiu în procesul de educație,
- ele sunt tratate cu respect.

Tips pentru educatori

Educatorii pentru adulți au în față o adevărată provocare, așa că ar trebui să țină cont de câteva principii de bază la locul de muncă:

- Create un mediu de învățare confortabil,
- subliniază utilitatea instruirii în rezolvarea problemelor elevilor,
- să ofere exemple practice și să implice cursanții în jocul de rol;
- să se refere conținutul la nevoi - să utilizeze materiale care pot fi aplicate în practică,
- începeți subiecte noi cu concepte deja cunoscute de studenți,
- nu țineți prelegeri tipice,
- să utilizeze diferite metode de formare;
- să încurajeze schimbul de idei;

- să încurajeze și să răspundă la întrebări;
- să colecteze feedback și să acționeze în acest sens;
- oferiți feedback cursanților dumneavoastră.

Cultura schimbului de cunoștințe în cadrul unei organizații

În contextul învățării în rândul adulților, învățarea în cadrul unei organizații, de exemplu la locul de muncă, este un aspect important. Abilitățile mai bune ale angajaților se traduc într-o productivitate mai mare a întreprinderii. Prin urmare, merită să construim o cultură a schimbului de cunoștințe. Potrivit publicației "Profesiile de învățare a adulților în Europa și studii privind formatorii în educația și formarea profesională", trei grupuri de factori promovează schimbul de cunoștințe¹⁰⁷:

- individuale, cum ar fi motivația, sprijinul, precum și stimularea colectării, diseminării, transferului și aplicării cunoștințelor;
- organizațională, adică o structură care să conducă la fluxul de cunoștințe, precum și crearea de procese și securizarea resurselor care ajută la desfășurarea procesului de învățare continuă. În acest domeniu, este important să se comunice în mod clar obiectivele organizației și includerea schimbului de cunoștințe în strategie,
- tehnologică, adică utilizarea noilor tehnologii pentru a facilita schimbul de cunoștințe cu oricine ar putea avea nevoie de ele.

Sursele barierelor din aceste trei domenii pot fi de natură diferită. Cu toate acestea, cunoașterea lor este utilă în construirea unei culturi

bazate pe învățarea pe tot parcursul vieții. În ceea ce privește cunoașterea în sine, obstacolul în dobândirea acesteia sunt ambiguitățile care rezultă din complexitatea problemelor și dificultățile de a le dovedi. În contextul sursei de cunoaștere (de exemplu, educator), obstacolul poate fi lipsa motivației de a învăța și a credibilității. Lipsa motivației este, de asemenea, o problemă pentru destinatari, la fel ca și dificultățile de a prelua cunoștințele din jurul noilor termeni sau probleme. Din punct de vedere al contextului, bariera este mediul care nu este adaptat pentru bunatransfer de cunoștințe și relația ostilă între beneficiarii de cunoștințe și educatori.

Stimularea învățării la locul de muncă

Comisia Europeană a propus o serie de activități pentru a sprijini învățarea la locul de muncă. Primul este despre încurajarea angajatorilor să adopte o cultură a învățării. Următorul¹⁰⁸ se referă la asigurarea faptului că acțiunile angajaților din organizațiese vor traduce în cele din urmă în învățarea pe tot parcursul vieții prin sisteme de orientare și validare a cunoștințelor și asigurarea angajamentelor pe termen lung de către angajați și angajatori.

Potrivit Comisiei Europene, este, de asemenea, necesar să se coordoneze în mod eficient părțile interesate și să se convină asupra rolurilor și responsabilităților participanților individuali la sistem. De asemenea, Comisia pune accentul pe comunicare - furnizarea de informații cu privire la necesitatea educației adulților ar trebui să se realizeze prin mesaje ușor de înțeles pentru angajatori și angajați.

De asemenea, este nevoie de un sistem durabil de cofinanțare, care să garanteze că învățarea la locul de muncă este adaptată nevoilor cursanților adulți și răspunde așteptărilor angajatorilor. În plus, monitorizarea eficientă și un sistem de evaluare sunt esențiale pentru a se asigura că învățarea în organeeste utilă și eficientă.

Învățarea la distanță într-o lume post-pandemie

Dacă ne uităm la dimensiunile pozitive ale pandemiei COVID -19, recunoașterea valorii învățării la distanță este una dintre ele. Elevii au evaluat că în timpul învățământului la distanță ar putea economisi timp și ar putea planifica în mod flexibil munca și pauzele. Mai mult, unii au susținut că prelegerile de la distanță au redus distanța dintre ei și profesori și restul grupului. Acest lucru a dus la o implicare mai mare, la o mai frecventă solicitare și răspuns la¹⁰⁹ întrebări, la o mai bună înțelegere și asimilare a cunoștințelor decât în cazul prelegerii tradiționale într-o sală mare.

Pe de altă parte, în timpul orelor de la distanță, ar trebui să se acorde o atenție deosebită capacităților tehnice ale studenților (echipamentul necesar și conexiunea la internet) și aspectelor organizaționale (posibilitatea de a pregăti un loc de către un elev, astfel încât aceștia să poată lucra pentruun aliat independent și să se concentreze asupra muncii lor).

¹⁰⁷ Comisia Europeană, 2008, ALPINE – Profesiile de învățare a adulților în Europa Un studiu al situației actuale, tendințe și probleme https://www.ne-mo.org/fileadmin/Dateien/public/MumAE/adultprofreport_en.pdf

¹⁰⁸ PARP, O analiză a modului în care adulții învață la locul de muncă https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Analiza-sposobw-uczenia-si-dorosych_WCAG.pdf

¹⁰⁹ Universitatea de Știință și Tehnologie din Wrocław, Știința în vremuri de pandemie <https://pwr.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/nauka-w-czasach-pandemii-11718.html>

Planul de acțiune pentru învățarea adulților

Comisia Europeană a elaborat un plan de acțiune privind învățarea în rândul adulților pentru a consolida sectorul educației adulților. Cele cinci provocări-cheie care au fost formulate au fost¹¹⁰:

- Quality de asigurare,
- recunoașterea și validarea rezultatelor învățării;
- investițiile în îmbătrânirea populației și în migranți;
- eliminarea barierelor din calea participării;
- stabilirea indicatorilor și a criteriilor de referință.

Schimbările demografice, globalizarea și lupta împotriva șomajului sunt motivele pentru care creșterea participării adulților la formare și educație profesională este una dintre obiective politice majore atât pentru UE, cât și pentru fiecare stat membru în parte. Creșterea nivelului de cunoștințe, competențe și calificări sporește competitivitatea pe piața labour și, la rândul său, crește capacitatea de inserție profesională.

Date pentru Europa

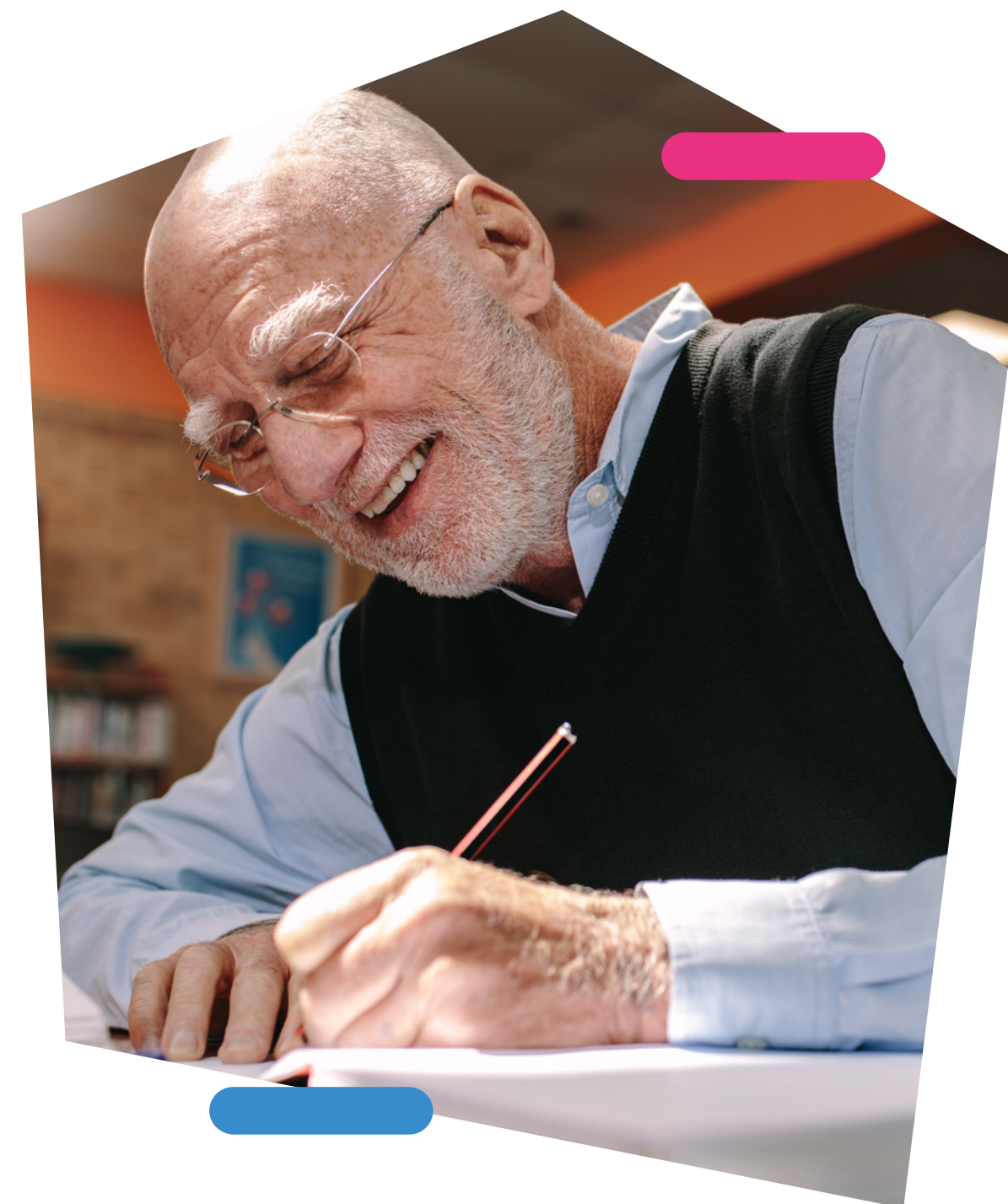
O participare modestă la educația extrașcolară în UE este nesatisfăcătoare. Cel mai mare procent de persoane care nu au participat la nicio formă de învățământ au vizat persoane cu studii superioare superioare - aproximativ 80 % dintre persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care au absolvit școala secundară sau profesională - nu și-au continuat studiile. Acest grup reprezintă aproape 60% din totalul persoanelor care nu participă la activități educaționale.

Procentul scade pe măsură ce nivelul de educație crește¹¹¹.

În plus, cel mai mare procent dintre cei care nu au participat la nicio formă de învățământ a vizat persoanele inactive din punct de vedere economic (84%) și șomerii (73%), deși, teoretic, aceste persoane au avut cel mai mult timp liber care ar putea fi dedicat propriei educații (cu excepția persoanelor inactive din punct de vedere economic care au grijă de alții)

Având în vedere aceste date, Comisia Europeană a propus o agendă europeană reînnoită în domeniul învățării în rândul adulților, care definește direcțiile politicii în domeniul educației adulților. În documente, Comisia¹¹² Europeană recunoaște necesitatea ca toți adulții să își îmbunătățească în mod regulat calificările și competențele personale și profesionale și enumeră următoarele dintre acțiunile necesare:

- creșterea accesului tuturor adulților la o educație flexibilă și de înaltă calitate în orice moment al vieții lor;
- dezvoltarea de noi metode de educație a adulților, cu accent pe rezultatele învățării;
- sensibilizarea cu privire la faptul că învățarea pe tot parcursul vieții este un element important al învățării;
- dezvoltarea unor sisteme și sisteme eficiente de orientare a învățării pe tot parcursul vieții pentru validarea învățării non-formale și informale.

¹¹⁰ Comisia Europeană, Digital Education Action Plan 2021-2027 <https://education.ec.europa.eu/pl/focus-topics/digital-education/action-plan>

¹¹¹ Oficiul Central de Statistică, 2009, Educația Adulților https://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_ksztalcenie_doroslych.pdf

¹¹² Consiliul Europei, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind o nouă agendă europeană pentru învățarea adulților 2021-2030 (2021/C 504/02) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G1214\(01\)&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G1214(01)&from=RO)

7. HARTA COMPETENȚELOR

Educatorul adulților dezavuați

În prezent, profesorii și formatorii din domeniul educației adulților se confruntă cu profiluri foarte diferite ale persoanelor slabclasificate din medii diferite, inclusiv ale grupurilor vulnerabile, marginale, care sunt expuse riscului de excluziune. Profesorii și formatorii de educație pentru adulți trebuie să-și dezvolte abilitățile personale și sociale pentru a înțelege realitățile foarte diferite ale elevilor lor.

Empatia, ascultarea activă și alte abilități speciale sunt esențiale atunci când lucrați cu studenți cu nevoi educaționale speciale, nevoi sociale, emoționale și de sănătate mintală, precum și cu nevoi fizice, studenți care se află într-un dezavantaj socio-economic, femeicare s-au confruntat cu violența domestică, persoane cu dificultăți de citire, persoane în vârstă și studenți din diferite medii culturale, cum ar fi refugiați, migranți etc.

Sarcinaunui educator al adulților defavorizați este de a:

- să-și sporească cunoștințele despre realitățile diferitelor tipuri de studenți defavorizați;
- să-și construiască empatia, încrederea și să-și îmbunătățească abilitățile de ascultare activă,
- eliminarea barierelor și stereotipurilor cu privire la elevii care provin din medii defavorizate;
- să identifice nevoile elevilor sensibili;
- forma metodologiei de învățare activă pentru elevii defavorizați.

Proiectul identifică domeniile de competență și dezvoltarea acestora, cărora ar trebui să li se acorde atenție de către educatorii adulți:

- Consider diferitele situații care duc la marginalizare, excluziune socială și sărăcie,
- să învețe cum să proiecteze activități care susțin creșterea diversității în societatea modernă,
- să vă inspirați cum să creați o atmosferă de învățare umanistă, nediscriminatorie și stimulativă;
- share cele mai bune practici pentru a face față situațiilor dificile cu elevii defavorizați.

Pentru a fi un profesor bun, ar trebui să fii un comunicator eficient și un gânditor critic. De asemenea, ar trebui să daidovadă de răbdare, organi și creativitate. Școlile la care aplicați vor dori să vadă aceste caracteristici împreună cu o dorință reală de a îmbunătăți viața elevilor într-un mod durabil și semnificativ. A-i ajuta pe alții să reușească este esențial pentru învățare, iar încrederea, cunoștințele și angajamentul sunt elementele de bază pentru a realiza acest lucru.

Competențele-cheie ale unui formator

Comunicare

Cei mai buni profesori sunt cei care comunică frecvent și eficient cu elevii lor, astfel încât profesorii trebuie să aibă abilități excelente de comunicare. Acestea includ atât comunicarea verbală, cât și cea

scrisă, limbajul profesional, dar prietenos al corpului și capacitatea de a asculta în mod activ. Trebuie să puteți explica materialul elevilor într-un mod accesibil și ușor de înțeles.

Trebuie să vă puteți adapta stilul de comunicare la nevoile diferiților cursanți în funcție de vârstă, cultură, abilități și stil de învățare. Transparența, acuratețea și profesionalismul sunt abilități esențiale în relația cu părinții și colegii.

Cele mai importante abilități de comunicare ale profesorilor sunt:

- sprijinirea altora;
- conștientizarea limbajului corpului;
- construirea unei comunități,
- construirea relațiilor,
- comunicarea cu părinții și cu comunitatea mai largă ;
- cooperarea cu studenții, colegii și administratorii;
- crearea și menținerea relațiilor interpersonale,
- cunoașterea și adaptarea la destinatari;
- nava conducătoare;
- ascultare
- stabilirea limitelor;
- vorbind clar și evitând jargonul,
- scrierea rapoartelor, instrucțiunilor și corespondenței.

Gândire critică

Profesorii au sarcina de a rezolva diverse probleme, de multe ori în termene limită strânse. Ei răspund la întrebări dificile din partea ele-

vilor la fața locului, rezolvă conflictele dintre elevi, verifică planurile de lecție și tratează problemele din grupurile de prietenie.

A fi profesor necesită capacitatea de a sintetiza informațiile pe care le aveți la dispoziție în orice moment și de a lua rapid decizii solide, bazându-vă pe abilitățile de gândire critică. Profesorii de succes gândesc critic prin:

- Adaptarea la nevoile în schimbare ale elevilor.
- Punând întrebări dificile și răspunzând la întrebarea "ce-ar fi dacă".
- Gaterizând informații.
- Crearea și menținerea unui mediu de învățare confortabil.
- Defining stilul clasei lor.
- Dezvoltarea și oferirea de lecții relevante pentru public.
- Gestionarea comportamentului elevilor.
- Observarea elevilor și a colegilor și anticiparea nevoilor lor.
- Actively rezolvarea problemelor.
- Stabilirea așteptărilor și a obiectivelor.
- Rezolvarea problemelor și crearea de soluții.
- Oferirea unisprijin dequate pentru studenți.
- Synthesicântă date.

Organizație

Ca profesor, va trebui să jonglezi cu multe sarcini, de la predarea în clasă la participarea la întâlniri și de la planificarea lecțiilor până la marcare. Pentru a gestiona toate aceste lucruri în mod eficient, trebuie să fii atât mental, cât și fizic organised. Abilitățileationale ale profesorilor organi includ:

- Respectarea unor programe și termene stricte.
- Participarea și desfășurarea întâlnirilor cu elevii, părinții, colegii și administratorii.
- Crearea de sarcini și examene.

- Evidențelor.
- Managementul timpului în și în afara sălii de clasă.
- Planificarea și pregătirea lecțiilor.
- Prioritisation.
- Planificare.
- Anticiparea problemelor și posibilitatea de a obține ajutor.
- Pregătireasălii de clasă și crearea de metode pentru menținerea ordinii sale.

Creativitate

Pentru a menține participanții implicați, entuziasmul este esențial în predarea fiecărei grupe de vârstă. A fi creativ atunci când planifici și prezinți activități este o parte integrantă a menținerii atenției participanților. Ar trebui să fii flexibil, să păstrezi simțul umorului și să înțelegi că ceea ce funcționează pentru un participant poate să nu funcționeze neapărat pentru alții. Construirea creativității ca profesor înseamnă, de asemenea:

- să accepte ambiguitatea.
- construirea încrederiiîn sine.
- să nu-ți fie frică de eșec.
- să fii deschis să încerci lucruri noi.

În plus, un profesor ar trebui să fie:

- Entuziast
- Fideli lor înșiși
- Pasionat de educație

Răbdare

Profesorii trebuie să aibă răbdare, mai ales în situații dificile din sala de clasă. De multe ori trebuie să explice concepte de mai multe ori și să gestioneze studenții / participanții care acționează sau au dificultăți.

Profesorul trebuie să se ocupe de toate acestea cu o atitudine calmă, profesională

și să acorde o atenție deosebită provocării momentului. În timp ce unii oameni sunt în mod inerent mai răbdători decât alții, controlul emoțional și maturitatea care intră în răbdare pot fi învățate și ar trebui practicate. Pentru a atinge răbdarea ca abilitate, învățătorii trebuie să adopte câteva dintre următoarele:

- să fie un model pozitiv,
- să fie respectuos,
- să fie de susținere,
- să fie un jucător de echipă,
- să fie înțelegere,
- au o atitudine pozitivă,
- au compasiune și empatie.

Competențe tehnice

Învățătorii trebuie să înțeleagă materialul pe care îl predau. Desigur, diferite poziții necesită diferite tipuri și niveluri de abilități, dar chiar și profesorii de copii foarte mici au nevoie de o expertiză considerabilă. Nu este suficient să fii profesorde matematică, de exemplu, în primul an și doar să faci funcții aritmetice de bază. Profesorul must au o înțelegere profundă a numerelor și a relațiilor numerice pentru a putea explica materialul într-un mod precis și receptiv.

Profesorii trebuie să poată efectua sarcini tehnice de bază legate de rolul , de la utilizarea confortabilă a Microsoft Office la crearea de conținut, până la depanarea atunci când placa inteligentă nu mai funcționează.

Competențele tehnice ale profesorilor includ bune abilități generale de calculator și capacitatea de a înțelege și de a folosi:

- Software și sisteme de management al clasei.
- Bază de date.
- Prezentări electronice.
- Crearea și gestionarea foilor de calcul.
- Întâlniri virtuale.
- Evaluări electronice ale performanței.
- Software-ul Microsoft Office.
- Internet

Alte abilități soft includ:

- Assertiveness
- Inteligența emoțională
- Atenție la detalii
- Compasiune
- Încurajare
- Atenție
- Neutrality
- Discretion

Harta competențelor

Credem că există trei tipuri de competențe pentru educatorii care lucrează cu adulți defavorizați.

Specialised competențe

- cunoașterea subiectului
- capacitatea de a crea legături între teorie și practică
- capacitatea de a completa conținutul cu referire la noi soluții emergente într-un anumit domeniu și domenii conexe.

Competențe psihopedagogice

- capacitatea de a cunoaște cursanții, luând în considerare vârsta și caracteristicile lor individuale atunci când proiectează și implementează servicii de dezvoltare
- abilitatea de a comunica cu ușurință cu elevii, influența și motivația să învețe
- capacitatea de a proiecta și desfășura activități educaționale optime (stabilirea obiectivelor de învățare, selectarea conținutului, dezvoltarea strategiilor de dezvoltare, crearea unui mediu de învățare adecvat, stabilirea unor forme, metode și instrumente de evaluare adecvate etc.)
- capacitatea de a pregăti elevii pentru autoeducare

Competențe sociale și manageriale

- capacitatea de a organiza activitatea elevului în raport cu sarcinile de predare și de a stabili responsabilități în cadrul grupului
- capacitatea de a stabili o cooperare, un climat adecvat în cadrul grupului și soluționarea conflictelor
- capacitatea de a lua responsabilitate
- capacitatea de a conduce, organiza, coordona, ghida, motiva și lua decizii în funcție de situație

Aceste trei tipuri de competențe ar trebui luate în considerare în următoarele elemente ale procesului educațional:

1. Balance de competențe
2. Desemnarea unui serviciu de dezvoltare
3. Carrying dintr-un serviciu de dezvoltare
4. Alunecarea în V
5. Motivation and advice

De asemenea, este necesar să se definească competențele de bază pe care ar trebui să le aibă orice educator care lucrează cu adulți defavorizați, indiferent de ce parte a procesului educațional se ocupă.

COMPETENȚE DE BAZĂ

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- este conștient de prejudecățile și atitudinile lor și de modul în care acest lucru le afectează relațiile cu adulții defavorizați
- înțelege diferitele valori împărtășite de adulți și de familiile lor
- crede în capacitatea de a educa fiecare adult
- înțelege factorii care creează excluziune în societate, conduc la marginalizare și sărăcie

- înțelege dimensiunea socială și culturală a educației și învățării
- poate enumera caracteristicile și abilitățile pe care ar trebui să le aibă un educator al adulților defavorizați (inclusiv asertivitate, inteligență emoțională, atenție la detalii, compasiune, atenție, neutralitate, discreție)

În ceea ce privește abilitățile unui educator:

- prezintă o atitudine personalizată și individualizată față de adulții defavorizați
- se uită la elev în mod cuprinzător, îngrijindu-se de dezvoltarea lor socială și emoțională
- stabilește o legătură interpersonală cu elevul și familia acestuia
- recunoaște și respectă diferențele culturale și individuale
- încurajează respectul și înțelegerea interculturală în rândul adulților
- tratează toți adulții cu respect și își reafirmă valoarea și demnitatea
- își îmbunătățește constant propriile competențe și calificări

ECHILIBRUL COMPETENȚELOR ȘI IDENTIFICAREA NEVOILOR DE DEZVOLTARE ALE ADULȚILOR DEFAVORIZAȚI

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- înțelege și poate explica nevoia de învățare pe tot parcursul vieții
- definește conceptele de bază ale:
  1. evaluarea cunoștințelor, aptitudinilor și competențelor sociale (inclusiv echilibrul competențelor și analiza nevoilor educaționale)
  2. un plan de dezvoltare pentru adulții defavorizați (în continuare: diagnostic)

- cunosc regulile de creare a instrumentelor de cercetare utilizate în diagnostic (de exemplu, crearea unui chestionar, scenariu de interviu)
- cunoaște instrumentele și metodele de diagnostic
- prezintă factorii de risc care apar în procesul de diagnostic împreună cu sugestiile de contracarare a acestora.

În ceea ce privește abilitățile, un educator:

- selectează instrumentele de analiză adaptate abilităților și limitărilor individuale ale unei anumite persoane
- se referă la propriile lor experiențe și ia în considerare caracteristicile unei anumite persoane, discută avantajele și dezavantajele instrumentelor și metodelor utile în diagnostic
- ia în considerare experiența individului în definirea nevoilor sale de dezvoltare
- identifică problemele care pot apărea în timpul diagnosticului și le rezolvă creativ
- propune diferite tipuri de servicii de dezvoltare, potrivindu-le nevoilor și posibilităților individuale ale unei anumite persoane și experienței anterioare cu educația, în vederea creării unei căi de dezvoltare individuală
- întocmește un raport de diagnostic, ținând cont de elemente precum: obiective, metode, instrumente, participanți, rezultate, concluzii, limitări și posibilități
- prezintă raportul de diagnostic într-un mod ușor de înțeles pentru un adult aflat într-o situație defavorizată, împreună cu justificarea anumitor servicii de dezvoltare

PROIECTAREA UNUI SERVICIU DE DEZVOLTARE ADAPTAT NEVOILOR ȘI CAPACITĂȚILOR UNUI ADULT DEFAVORIZAT

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- definește grupul țintă, indicând factorii care îl motivează și barierele care îi limitează participarea la procesul de învățare pe tot parcursul vieții
- definește și compară serviciile de dezvoltare, inclusiv avantajele și dezavantajele metodelor și tehnicilor de desfășurare a serviciilor de dezvoltare, inclusiv tehnologiile informației și calculatoarelor
- cunosc tehnicile care activează grupul, inclusiv spărgătoare de gheață, exerciții de team building, jocuri de rol, tehnici de teatru, lucrul în perechi și grupuri
- enumeră tehnicile, metodele și instrumentele de învățare reciprocă a adulților bazate pe combinarea activității educaționale cu activitatea din alte domenii care vizează îmbunătățirea situației personale sau familiale.
- prezintă principiile de dezvoltare a materialelor care sprijină învățarea și utilizarea materialelor didactice
- explică principiile cooperării cu alți educatori ca parte a creării unui serviciu de dezvoltare

În ceea ce privește abilitățile, un educator:

- colectează și rezumă informații și date și le evaluează critic
- definește obiectivele serviciului de dezvoltare
- propune indicatori pentru obiectivele stabilite care să permită determinarea nivelului de punere în aplicare a acestora
- definește rezultatele învățării și metodele de verificare a acestora
- ia în considerare modul în care adulții învață atunci când proiecte-

ază un serviciu de dezvoltare (inclusiv o abordare practică, axată pe rezolvarea problemelor, legătura strânsă cu situația și contextul cursantului)

- împarte serviciul în module mai mici, adaptate nevoilor grupului țintă
- include elemente în serviciu care îl vor face plăcut, de exemplu, jocuri și soluții multimedia
- întocmește documentația serviciului de dezvoltare (inclusiv o schiță), ținând cont de obiectivele și resursele necesare
- justifică selectarea obiectivelor, conținutului, metodelor, instrumentelor și formelor de dezvoltare pentru un anumit serviciu
- discută riscurile implicate de punerea în aplicare a serviciului de dezvoltare planificată și propune scenarii alternative

REALIZAREA UNUI SERVICIU DE DEZVOLTARE ADAPTAT NEVOILOR UNUI ADULT DEFAVORIZAT

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- definește stilurile de învățare ale adulților
- prezintă ciclul lui Kolb și explică principiile transferului de cunoștințe către adulți
- înțelege că, în contact cu adulții, aceștia sunt atât educatori, cât și cursanți
- cunoaște și compară tehnicile care activează grupul și listează formele verbale și nonverbale de comunicare
- are o conștientizare și cunoaște importanța limbajului corpului
- justifică succesiunea etapelor unui serviciu de dezvoltare, luând în considerare procesul de învățare, nevoile beneficiarilor și obiectivele serviciului

- prezintă principiile de furnizare a instrucțiunilor pentru exerciții
- înțelege importanța încrederii și a respectului în grup și cunoaște instrumentele care pot fi utilizate pentru a o realiza
- înțelege importanța comunității locale în dezvoltarea abilităților adulților defavorizați
- oferă exemple de posibile situații dificile care pot apărea în timpul desfășurării serviciilor de dezvoltare și sugerează modalități de rezolvare a acestora
- explică cum să ai grijă de atmosfera din grup
- discută despre impactul greșelilor făcute de educatori în timpul desfășurării cursurilor asupra realizării obiectivelor asumate ale serviciului de dezvoltare

În ceea ce privește abilitățile, un educator:

- stabilește prioritățile
- stabilește timpul necesar implementării blocurilor/modulelor tematice individuale
- gestionează timpul de clasă și respectă programul alocat
- anticipează eventualele dificultăți și planifică acțiuni adecvate
- pregătește un loc în care serviciul de dezvoltare se desfășoară în conformitate cu nevoile programului și persoanele participante la serviciu
- salută participanții la serviciu, își prezintă ipotezele și aspectele organizatorice
- oferă instrucțiuni pentru exerciții, jocuri și alte activități într-un mod ușor de înțeles pentru participanți
- utilizează o varietate de metode și tehnici de predare adecvate obiectivelor din timpul orelor de curs
- utilizează materiale didactice diferite și adecvate
- analizează comportamentul participanților și reacționează în mod core-

spunzător la situația în scopul de a atinge obiectivele lecției

- construiește o atmosferă de încredere și atrage atenția și susține motivația participanților
- încurajează schimbul de experiență între participanți
- asigură eficiența comunicării prin utilizarea diverselor tehnici și instrumente de comunicare
- oferă feedback constructiv participanților
- în cazul unei situații dificile în grup, reacționează într-un mod care să permită realizarea în continuare a obiectivelor serviciului
- summarizează clasele
- vorbește clar și tare, evita jargonul
- face schimb de bune practici cu privire la modul de abordare a situațiilor dificile care apar în timpul procesului de învățare
- colaborează cu cursanții, educatorii și colaboratorii serviciului de dezvoltare
- pregătește o evaluare a unui serviciu de dezvoltare, inclusiv o propunere de acțiuni, îmbunătățiri sau modificări suplimentare

VALIDAREA CUNOȘTIȚELOR DOBÂNDITE ÎN TIMPUL SERVICIULUI DE DEZVOLTARE

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- enumeră tehnicile și instrumentele de validare a rezultatelor învățării
- sântelege importanța altor tehnici decât testele și examenele pentru adulții defavorizați
- discută despre importanța instrumentului de micro-acreditare în procesul de învățare cu succesul adulților defavorizați

În ceea ce privește abilitățile, un educator:

- poartă validarea în funcție de criteriile specificate la începutul serviciului
- oferă feedback participanților, indicând competențele dobândite și modul în care acestea pot fi utilizate și indică alte domenii de dezvoltare
- propune activități suplimentare pentru consolidarea efectelor educaționale și de dezvoltare ale serviciului furnizat
- întocmește un raport privind validarea efectuată în raport cu obiectivele asumate ale serviciului

MOTIVATION ȘI CONSILIERE

În ceea ce privește cunoștințele, un educator:

- enumeră metodele care sunt utilizate și de a promova legătura dintre educație și practică
- cunosc o varietate de soluții pentru a ajuta în mod activ să ajungă la adulții defavorizați
- să înțeleagă importanța comunității locale în procesul de învățare a adulților defavorizați
- discută despre tehnicile de consiliere și consiliere de orientare
- cunosc metodele de motivare a adulților să participe la procesul de învățare.

În ceea ce privește abilitățile, un educator:

- ofera consiliere și sprijin adulților defavorizați în procesul de învățare și validare a abilităților dobândite
- utilizează antreprenorii și importanța competențelor pentru dezvoltarea profesională în procesul de motivare a adulților la învățarea pe tot parcursul vieții
- să ajungă în mod activ la adulți în locurile în care vizitează în mod regulat, inclusiv la locul de muncă
- identifică părțile interesate care sunt în contact constant cu adulții defavorizați
- efectuează îndrumare și consiliere în cariera și ofera sfaturi adulților defavorizați

GLOSAR

Competență - capacitatea larg înțeleasă de a întreprinde activități specifice și de a îndeplini sarcini cu ajutorul rezultatelor învățării și a propriilor experiențe care au fost validate.

Abilități - capacitatea de a efectua în mod corespunzător și eficient un anumit tip de activitate, sarcină sau funcție. Prin "performanța corespunzătoare" se înțelege utilizarea cunoștințelor teoretice și practice adecvate și respectarea normelor sociale, în special în ceea ce privește un anumit tip de activitate.

Abilități sociale - capacitatea de a-și modela propria dezvoltare, o participare autonomă și responsabilă la viața profesională și socială, dezvoltată în cursul învățării, luând în considerare contextul etic al propriei conduite.

Servicii de dezvoltare - activitate care vizează dobândirea, menținerea sau creșterea cunoștințelor, abilităților sau competențelor sociale.

Validare - Procesul de validare a competențelor permite persoanelor să identifice, să documenteze, să evalueze și să certifice abilitățile lor.

Excluziunea socială - o situație în care o anumită persoană, care este membră a societății, nu poate participa în mod normal la activitățile cetățenilor săi, iar această limitare nu rezultă din convingerile interne, ci este în afara controlului individului exclus. Excluziunea socială este un fenomen multidimensional și, în practică, înseamnă incapacitatea de a participa la viața economică, politică și culturală ca urmare a lipsei accesului la resurse, bunuri, instituții și a limitării drepturilor sociale și a privării de nevoi.

Dezvoltarea glosarului propriu pe baza:

<https://uslugirozwojowe.karrsa.eu/slownik-pojec/>

Strategia de competențe integrate 2030 (partea generală)

învățarea <https://europa.eu/eupass/en/validation-non-formal-and-informal>

BIBLIOGRAFIE

Portalul EPALE Platforma online pentru învățarea în rândul adulților în Europa
<https://epale.ec.europa.eu/>

Fondul european de formare
[https://www.etf.europa.eu/en/practice – domenii/workbased –learning](https://www.etf.europa.eu/en/practice%20-%20domenii/workbased%20-%20learning)

Centrul European pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional
<https://www.cedefop.europa.eu/pl>

Eurofound <https://www.eurofound.europa.eu/>

Comisia Europeană, Inițiative în domeniul educației adulților <https://education.ec.europa.eu/pl/education-levels/adult-learning/adult-learning-initiatives>

PARP, Analiza metodelor de învățare a adulților la locul de muncă.
https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Analiza-sposobw-uczenia-si-doroslych_WCAG.pdf

Ruhose, Jens & Thomsen, Stephan L. & Weilage, Insa, 2019. "Beneficiile învățării în rândul adulților: formare profesională, capital social și câștiguri" Economics of Education Review, Elsevier, vol. 72(C), str. 166-186.

OCDE, 2017, Educație pe scurt 2017, Indicatori OCDE, Publicarea OCDE,
https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2017_eag-2017-en

OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, s. 12 i 132/133, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>

OCDE, 2021, Educație pe scurt 2021: Indicatori OCDE, Editura OCDE, Paris, OCDE, Programul pentru evaluarea internațională a competențelor adulților
<https://www.oecd.org/skills/piaac/>

OCDE, 2019, Getting Skills Right: Engaging low-skilled adults in learning,
www.oecd.org/employment/emp/engaging-low-skilled-adults-2019.pdf

Institutul de Cercetare a Pieței, Consumului și Ciclului Economic, condus de Krzysztof Głomb, 2019, Raportează competențele viitorului în vremuri de perturbare digitală

<https://digitalpoland.org/assets/publications/kompetencje-przyszlosci-w-czasach-cyfrowej-dysrupcji/kompetencje-przyszlosci-w-czasach-cyfrowej-dysrupcji-raport.pdf>

Eurostat, 2020, Educație și formare – Prezentare generală
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/overview>

Eurostat, 2020, Sondaj privind educația adulților
<https://www.eui.eu/Research/Library/ResearchGuides/Economics/Statistics/DataPortal/AES>

Comisia Europeană, 2016, Furnizori de activități de educație și formare non-formală
[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_\(%C2%B9\)_\(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_(%C2%B9)_(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364).png)

Comisia Europeană 2016, Furnizori de activități de educație și formare non-formală
[https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_\(%C2%B9\)_\(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explicit/index.php?title=Fișier:Providers_of_non-formal_education_and_training_activities_2016_(%C2%B9)_(%25_share_of_all_non-formal_learning_activities_of_adults_aged_25%E2%80%93364).png)

Centrul de Informare și Documentare Europeană, Sesiunea Consiliului European de la Copenhaga din 2002
<https://oide.sejm.gov.pl/oide/images/files/dokumenty/konkluzje/kopenhaga200212.pdf>

Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență 2020/C 417/01
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

Consiliul European, 2021, Summitul social de la Porto, 7 mai 2021
<https://www.consilium.europa.eu/pl/meetings/european-council/2021/05/07/social-summit/>

Comisia Europeană, Agenda europeană pentru competențe
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

Consiliul Europei, 2020, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Decizia 2020/1512 a Consiliului UE

din 13 octombrie 2020 privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020D1512&from=ES>

OCDE (2021), "În ce măsură adulții participă în mod egal la educație și învățare?", în Education at a Glance 2021: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris
<https://doi.org/10.1787/7d242daf>

polon.nauka.gov.pl, clasificarea ISCED
<https://polon.nauka.gov.pl/pomoc/knowledge-base/5755/>

PIAAC International Adult Skills Survey
<https://piaac.pbs.pl/badanie-piaac/>

Eurostat
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>

GUS, 2016
https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5488/3/3/1/ksztalcenie_doroslych_2016.pdf

Comisia Europeană, Eurydice
https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/national-description_pl

Ministerul Educației și Științei, 2020
<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zintegrowana-strategia-umiejetnosci-2030-czesc-szczegolowa--dokument-przyjety-przez-rade-ministrow>

Seimul, 2016, Legea din 14 decembrie 2016, Legea educației
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20200000910/U/D20200910Lj.pdf>

Seim, Sistemul integrat de calificări, acte juridice
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/ByKeyword.xsp?key=Zintegrowany%20System%20Kwalifikacji>

<https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl/> PARP

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database> Eurostat

Oficiul Central de Statistică, ODD-urile ONU pentru 2019 din Irlanda - Raport privind indicatorii pentru obiectivul 4 Educație de calitate
<https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-sdg4/irelandsunsdgs2019-reportonindicatorsforgoal4qualityeducation/adulteducation/>

Comisia Europeană, Eurydice, Irlanda
<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/ireland/overview>

OCDE, 2020
<https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=IRL>

OCDE, 2020 Education Policy Outlook Ireland
<https://www.oecd.org/education/policy-outlook/country-profile-Ireland-2020.pdf>

Seirbhís Oideachais Leanúnaigh agus Scileanna (SOLAS)
[http://ga.negapedia.org/articles/Seirbh%C3%ADs_Oideachais_Lean%C3%BAnaigh_agus_Scileanna_ \[SOLAS\]](http://ga.negapedia.org/articles/Seirbh%C3%ADs_Oideachais_Lean%C3%BAnaigh_agus_Scileanna_ [SOLAS])

Comisia Europeană , Eurydice, România
<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/romania/overview>

Observatorul European al Învățării Serviciilor în Învățământul Superior, Cadrul Învățământului Superior din România
<https://www.eoslhe.eu/higher-education-framework-in-romania/>

Centre locale de cunoaștere și educație <https://lowe.edu.pl/>

Centre locale de cunoaștere și educație, modele LOWE
<https://lowe.edu.pl/model-lowe/>

Ministerul Educației și Științei, Centre locale de cunoaștere și educație (LOWE)
<https://efs.mein.gov.pl/realizuje-projekt-w-po-wer/lokalne-osrodki-wiedzy-i-edukacji-lowe/>

Modelul de funcționare LOWE (Centrele Locale de Cunoaștere și Educație) în a doua etapă de dezvoltare în perioada 2019-2023
https://www.towarzystwoamicus.pl/images/LOWE/DOKUMENTY_REKRUTACYJNE/05.02.2020_z%C5%82_1_opis_modelu_funkcjonowania_LOW.pdf

Organizația Națională de Învățare a Adulților http://www.onestepup.ie/assets/files/pdf/aontas_40th_birthday_brochure.pdf

Organizația Vocea învățării adulților, Despre planul strategic
<https://www.aontas.com/about/strategic-plan>

The Voice of Adult Learning Organisation, AONTAS în Europa
<https://www.aontas.com/european/european-projects/>

Organizația Vocea învățării adulților, Educația comunitară
<https://www.aontas.com/community/community-education-network>

Organizația Vocea învățării adulților, Agenda europeană pentru învățarea în rândul adulților (EAAL)
<https://www.aontas.com/european/european-proiecte/european-agenda-for-adult-learning-{eaal}>

Organizația Vocea învățării adulților, Plan pentru dezvoltarea competențelor de bază în Slovacia (BLUESS)
<https://www.aontas.com/european/european-proiecte/plan-for-basic-skills-development-in-slovakia-{bluess}>

Organizația Vocea învățării adulților, FutureLabAE
<https://www.aontas.com/european/european-projects/future-lab-for-adult-education>

Organizația Vocea învățării în rândul adulților, Inițiativa „Comunicarea Europa 2020 2020”, <https://www.aontas.com/european/european-projects/communicating-europe-initiative-2020>

Organizația Vocea Învățării Adulților, Bildung
<https://www.aontas.com/european/european-projects/bildung>

Organizația Vocea învățării adulților, TO SWITCH
<https://www.aontas.com/european/european-projects/toswitch>

Organizația Vocea învățării adulților, RegALE
<https://www.aontas.com/european/european-projects/regale>

Organizația Vocea învățării adulților, mă îndrept spre al șaizeci și cincilea an de viață și încă învăț cum să trăiesc
<https://www.aontas.com/learner-stories/i-am-heading-into-my-sixty-fifth-year-of-life-and-still-learning-how-to-live>

Organizația Vocea învățării adulților, Cu toții avem stiluri de învățare diferite, dar putem excela atunci când nevoile noastre educaționale și de învățare sunt îndeplinite
<https://www.aontas.com/learner-stories/we-all-have-different-learning-styles-but-can-excel-when-our-educational-and-learning-needs-are-met>

Organizația Vocea învățării adulților, lucruri minunate pot veni de la a face acest prim pas
<https://www.aontas.com/learner-stories/great-things-can-come-from-taking-that-first-step>

Organizația Vocea învățării adulților, Educația adulților vă permite să vă ocupați de propria învățare și sunteți tratat ca o persoană cu o opinie apreciată
<https://www.aontas.com/learner-stories/adult-education-allows-you-to-take-charge-of-your-own-learning-and-you-are-treated-as-a-person-with-a-valued-opinion>

ERIC, Alexander Kapp --Primul utilizator cunoscut al conceptului Andragogy
<https://eric.ed.gov/?id=EJ1169580>

Fondul Eugen Rosenstock-Huessy <https://www.erhfund.org/>

Industria de eLearning, Teoria învățării adulților - Andragogy - a lui Malcolm Knowles <https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

Stopińska-Pajak A., 2005, „Educația adulților pentru o lume comună” - participarea polonezilor la cooperarea internațională șiragodică (prima jumătate a secolului 20) <https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Chowanna/Chowanna-r2005-t2/Chowanna-r2005-t2-s126-140/Chowanna-r2005-t2-s126-140.pdf>

Kukier J., 2019, Activități-cheie ale UNESCO în domeniul învățării pe tot parcursul vieții Științe cognitive și mass-media în educație https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/kim/2019_1/kim2019104.pdf

Parlamentul European, Fondul social european Plus <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/53/europejski-fundusz-spoleczny-plus>

UNESCO, Raport Global - GRALE <https://uil.unesco.org/adult-education/global-report>

Comisia Europeană, Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții pentru o Europă favorabilă incluziunii și dinamică, Orizont 2020 <https://cordis.europa.eu/project/id/693989>

Mikołajczyk K. Noi tendințe în educația adulților, Centrul pentru Dezvoltarea Educației <https://www.ore.edu.pl/wp-content/plugins/download-attachments/includes/download.php?id=6324>

Perfecționarea adulților peste 45 de ani proveniți din familii de migranți. Inspirații, considerații, sugestii. Manual elaborat de educatori pentru adulți din România, Germania, Grecia, Olanda și Spania, <https://upskilling.ilabour.eu/wp-content/uploads/2021/01/Handbook.pdf>

Burnett B., Lampert J., Teacher Education and the Targeting of Disadvantage, DOI: 10.4236/ce.2011.25064 <https://www.scirp.org/journal/paperinformation.aspx?paperid=8856>

UWA Online, Calitățile unui profesor de educație specială <https://online.uwa.edu/infographics/qualities-of-a-special-ed-teacher/>

Papaioannou E., Empowering vulnerable adults through second-chance education: a case study from Cyprus, International Journal of Lifelong Education <https://doi.org/10.1080/02601370.2018.1498140>

EleviiMot <http://www.learnersmot.eu/>

Lublin City of Inspiration <https://lublin.eu/lublin/aktualnosci/wspoldecyduj-o-przyszlosci-swojej-dzielnicy,2983,66,1.html>

Comisia Europeană, 2020, Consiliere în carieră și sprijin pentru întreprinderi <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=pl&projectId=3660>

Comisia Europeană, 2014, Elbląg are un nou mod de a face față șomajului de lungă durată <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=pl&projectId=1083>

Ministerul Fondurilor de Dezvoltare și Politicii Regionale, Harta subvențiilor UE <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/552252/>

Comisia Europeană, 2020, Mii de oameni au acum un acces mai mare la educația adulților <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=en&projectId=3917>

OCDE, 2021, OCDE Skills Outlook 2021 <https://www.oecd.org/education/oecd-skills-outlook-e11c1c2d-en.htm>

Department of Education of UK, 2018, Barriers to learning for disadvantaged groups, Report of quality findings August 2018 https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/735453/Barriers_to_learning_-_Qualitative_report.pdf

OCDE, Îmbunătățirea participării la învățare a adulților cu competențe scăzute <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/07d987ba-en/index.html?itemId=/content/component/07d987ba-en>

OCDE (2021), OCDE Skills Outlook 2021: Learning for Life, OCDE Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/0ae365b4-en>

e-mentor.edu.pl, 2019, Priorități și funcții sociale ale educației la vârsta adultă - perspectiva obiectivelor de dezvoltare durabilă ale UNESCO 2030 <https://www.e-mentor.edu.pl/artykul/index/numer/78/id/1399>

Kazimierska I., Lachowicz I., Piotrowska L., 2014, Învățarea adulților – Ciclul Kolb, Centrul pentru Dezvoltarea Educației, https://doskonaleniewsieci.pl/Upload/Artykuly/2_1/uczenie_sie_doroslych.pdf

E. Mazurek, T. Stępień, 2017, Un compendiu de cunoștințe necesare pentru un educator pentru adulți, Universitatea de Știință și Tehnologie Wrocław, Wrocław

Comisia Europeană 2008, ALPINE – Profesii de învățare a adulților în Europa Un studiu al situației actuale, tendințe și probleme https://www.ne-mo.org/fileadmin/Dateien/public/MumAE/adultprofreport_en.pdf

PARP, O analiză a modului în care adulții învață la locul de muncă https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/Analiza-sposobw-uczenia-si-dorosych_WCAG.pdf

Universitatea de Știință și Tehnologie din Wrocław, Știință în vremuri de pandemie <https://pwr.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/nauka-w-czasach-pandemii-11718.html>

Comisia Europeană, Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027 <https://education.ec.europa.eu/pl/focus-topics/digital-education/action-plan>

Oficiul Central de Statistică, 2009, https://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/WZ_ksztalcenie_doroslych.pdf pentru educația adulților

Consiliul Europei, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, Rezoluția Consiliului privind o nouă agendă europeană pentru învățarea în rândul adulților 2021-2030 (2021/C 504/02) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G1214\[01\]&from=RO](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021G1214[01]&from=RO)

Dan Allman, Sociologia incluziunii sociale, SAGE Open, 2013, <https://doi.org/10.1177/2158244012471957> [accesat pe 15 octombrie 2022].

H. Silver, Excluderea și solidaritatea socială: trei paradigme, Revista Internațională a Muncii, vol. 133, 1994.

J. Percy-Smith, Răspunsuri politice la excluziunea socială: spre incluziune, Buckingham: Open University Press, 2000

Tratatul de la Amsterdam de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană, a Tratatelor de instituire a Comunităților Europene și a anumitor acte conexe, articolul 2,
https://oide.sejm.gov.pl/oide/images/files/dokumenty/traktaty/Traktat_amsterdamski_PL_1.pdf [Accesate: 15.10.2022].

<https://www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/preparatory-bodies/social-protection-committee/> [Accesate: 23.10.2022].

Evaluarea anuală a CSP pentru 2021 a Monitorului performanței în materie de protecție socială (SPPM) și a evoluțiilor politicilor de protecție socială.

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR, Plan de acțiune pentru un pilon european al drepturilor sociale
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0102> [Accesate: 16.10.2022].

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_1658 [accesate: 17.10.2022].

Planul de acțiune pentru educația digitală 2021-2027, <https://education.ec.europa.eu/pl/focus-topics/digital-education/action-plan> [Accesate: 17.10.2022].

OCDE (2019), Rezultatele TALIS 2018 (volumul I): Profesori și directori de școli în calitate de cursanți pe tot parcursul vieții, TALIS, Editura OCDE, Paris, <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en> [Accesate 18.10.2022]

<https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018> [accesate 18.10.2022].

Studiul internațional de alfabetizare în domeniul informatic și informațional 2018, <https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018> [accesat pe 18 octombrie 2022].

<https://www.prawo.pl/akty/dz-u-ue-c-2021-504-9,69512612.html> [Accesate 18.10.2022].

R. Korzeniowska, Incluziunea socială a adulților cu dizabilități intelectuale pe exemplul asistenței sociale, Dizabilitate - probleme, probleme, soluții. Nr. III/2018(28)

<https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Lukac1/subor/Szluz.pdf> [Accesate 19.10.2022].

<https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/uczenie-sie-przez-cale-zycie-osob-dojrzalych-edukacja-na-rzecz-aktywnego-starzenia-sie> [Accesate 19.10.2022].

Andragogy, cum să-i înveți pe adulți? Centrul pentru Dezvoltarea Educației, <https://www.ore.edu.pl> [accesat în data de 20 octombrie 2022]

Malcolm Knowles, Practica modernă a educației adulților. Andragogie versus Pedagogie, Associated Press New York, 1972

Andragogy, cum să-i înveți pe adulți? Centrul pentru Dezvoltarea Educației, <https://www.ore.edu.pl> [accesat în data de 21 octombrie 2022]

David Kolb, Învățare experiențială, Prentice Hall, New Jersey 1984

<https://visionzero.global/sites/default/files/2018-08/2-VZ-adult-education-methods.pdf> [accesat în data de 21 octombrie 2022].

<https://www.qualityassurancemag.com/article/9-adult-learning-tips-and-techniques/> [accesate pe 2 octombrie3, 2022].

<https://epale.ec.europa.eu/pl/blog/w-kierunku-samodzielnosci-rozmowa-o-projekcie-z-karolina-piotrowska> accesate pe 2 octombrie3, 2022].

<https://uil.unesco.org/case-study/effective-practices-database-litbase-0/upskilling-adults-45-migrant-background-romania> [accesate pe 2 octombrie5, 2022].

https://regalenetwork.eu/wp-content/uploads/2022/03/4.-REGALE_Good-Practice-Ireland-Blossom-Personal-Empowerment.pdf [accesate pe 2 octombrie6, 2022].

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus+ Programme. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

